

Täysistunto

Keskiviikko 24.2.2021 klo 14.01—18.18

Täysistunto alkoi klo 14.01. Täysistunto päättyi klo 18.18.

Puhetta johtivat puhemies Anu Vehviläinen (14.01—15.58 ja 17.58—18.18) ja toinen varapuhemies Juho Eerola (15.58—17.58).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Valtioneuvoston selonteko EU-politiikasta

Valtioneuvoston selonteko VNS 7/2020 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Anu Vehviläinen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 2. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään suureen valiokuntaan, jolle muut valiokunnat voivat antaa lausunnon viimeistään 31.5.2021.

Pääministeri Sanna Marinin esittelypuheenvuoron jälkeen keskustelu käydään etukäteen pyydettyjen puheenvuorojen osalta nopeatahtisena. Aluksi pidetään ryhmäpuheenvuorot, joiden pituus on enintään 5 minuuttia. Ryhmäpuheenvuorojen jälkeen seuraa puolentoista tunnin debatti, joka jakaantuu kahteen 45 minuutin osaan siten, että ryhmät voivat vaihtaa debatin puolessavälissä debatoijia. Muiden etukäteen varattujen puheenvuorojen pituus on enintään 5 minuuttia. Puhemiesneuvosto suosittaa, että myös nopeatahtisen keskusteluosuuden jälkeen pidettävät puheenvuorot kestävät enintään 5 minuuttia.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 3 tuntia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.02 **Pääministeri Sanna Marin** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtioneuvosto on antanut eduskunnalle EU-selonteon, jossa esitetään hallituksen näkemykset keskeisiin Euroopan unioniin liittyviin kysymyksiin. Hallituksen EU-politiikan perustana ovat yhteiset arvot. Tavoitteena on sosiaalisesti, ympäristöllisesti ja taloudellisesti kestävä Euroopan unioni. EU:n on oltava vahva globaali toimija ja turvallisuusyhteisö. Samalla unionin omaa toimintaa ja Suomen vaikuttamista unionin tasolla tulee aktiivisesti kehittää.

Arvoisa puhemies! Demokratia, oikeusvaltioperiaate sekä perus- ja ihmisoikeudet ovat unionin toiminnan perusta. Yhteisten arvojen edistäminen vahvistaa EU:n yhtenäisyyttä,

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

hyväksyttävyyttä ja uskottavuutta sekä jäsenvaltioiden välistä luottamusta. Selonteossa esitetään strategisia linjauksia sosiaalisesti, ympäristöllisesti ja taloudellisesti kestäväan Euroopan unionin saavuttamiseksi. Ne koskevat ilmastoneutraalin EU:n saavuttamista vuoteen 2050 mennessä, luonnonvarojen kestäväää käyttöä, oikeudenmukaista siirtymää, kannustavaa alue- ja rakennepolitiikkaa, yhtenäisempiä sisämarkkinoita, avointa ja vastuullista kauppapolitiikkaa sekä maailman parasta koulutusta.

Selonteossa linjataan myös vahvasta sosiaalisesta ulottuvuudesta, oikeudenmukaisemmasta työelämästä, vaikuttavasta terveyspolitiikasta, toimivammasta talous- ja rahaliitosta sekä EU:n omista varoista. Siirtymä ilmastoneutraaliin talouteen avaa uusia vienti- ja liiketoimintamahdollisuuksia Suomessa ja koko EU:n alueella. Digitalisaatiota on hyödynnettävä täysimääräisesti ilmastotavoitteiden saavuttamisessa. Myös kiertotaloudella ja päästäkaupalla voidaan edistää eurooppalaisia ilmastotavoitteita.

EU:n ilmastopolitiikan on oltava sosiaalisesti ja alueellisesti oikeudenmukaista, jotta se on kansalaisten näkökulmasta hyväksyttävää. Tämä tarkoittaa tukea niille alueille, toimialoille ja työntekijöille, joita muutos eniten koskee. On tärkeää, että EU:n yhteisestä budjetista tuetaan oikeudenmukaista siirtymää kaikissa jäsenvaltioissa. Ilmastopolitiikan rinnalla luonnon monimuotoisuuden turvaaminen on keskeisimpiä tehtäviämme. Luonnonvarojen käytön on oltava kestäväää koko EU:n alueella.

Arvoisa puhemies! EU:n tehtävä on kaventaa jäsenmaiden ja niiden alueiden välisiä eroja. Alue- ja rakennepolitiikan painotukset kilpailukykyä, sosiaalista osallisuutta sekä vihreää ja digitaalista siirtymää tukeviin uudistuksiin ovat tärkeitä. Poliitiikan tulee kannustaa jäsenvaltioita rakenteellisiin uudistuksiin ja samalla varmistaa, että rakennemuutosten kohteena olevia sektoreita tuetaan. Suomalle keskeinen erityiskysymys on pohjoisten harvaan asuttujen alueiden tukeminen.

Toimivat sisämarkkinat ovat EU:n kestäväan kasvun ja kilpailukyvyyn edellytys. Vahvat ja yhtenäiset sisämarkkinat ovat myös paras tapa vahvistaa unionin strategista riippumattomuutta.

EU:n tulee pyrkiä vahvistamaan monenvälistä sääntöihin perustuvaa kauppajärjestelmää. Kauppapolitiikan on oltava johdonmukainen osa EU:n ulkosuhteita ja tiiviisti yhteydessä sisämarkkinoiden kehittämiseen sekä teollisuuspolitiikkaan. EU:n kauppa- ja investointipolitiikan on tuettava kestäväan kehityksen tavoitteiden saavuttamista.

Arvoisa puhemies! Inhimillinen pääoma on EU:n tärkein voimavara. Eurooppalaisten osaamistason vahvistaminen, koulutuksellisen tasa-arvon lisääminen ja digitalisaatio tulee nostaa keskeisiksi EU-yhteistyön tavoitteiksi. EU:n sosiaalisen ulottuvuuden ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin vahvistaminen sekä sosiaalisten oikeuksien ja työelämän vähimmäissääntely ovat keinoja sosiaalisesti kestäväan ja tasa-arvoisen EU:n saavuttamiseksi. Toimivat ja terveet työmarkkinat ovat tärkeitä kestäväan kasvun ja hyvinvointitalouden edistämiseksi.

Suomi tukee EU:n vähimmäispalkka-aloitteen tavoitetta varmistaa riittävä palkka kaikille työntekijöille EU:ssa. Samalla työllisyyspolitiikan kansallisia erityispiirteitä, kuten työehtosopimuksiin perustuvaa työmarkkinajärjestelmää, tulee kunnioittaa.

EU:n on myös vahvistettava kykyään vastata ja varautua rajat ylittäviin terveysuhkiin. Unionin tulee tehostaa kansainvälisten terveyskriisien ehkäisyä, valvontaa ja torjuntaa sekä hätätilanteiden koordinoitua.

Toimivalla talous- ja rahaliitolla on Suomalle keskeinen merkitys. Talouspoliittisen vastuun tulee jatkossakin kuulua jäsenvaltioille itselleen perussopimusten mukaisesti. Mah-

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

dollisuuksia finanssipolitiikan sääntökehikon yksinkertaistamiseksi on selvitetävä. Eurooppalaista ohjausjaksoa tulee kehittää huomioimaan talous-, sosiaali-, työllisyys- ja ympäristönäkökulmat aiempaa paremmin. Haluamme edistää vahvaa sijoittajavastuuta sekä pääomamarkkinaunionin loppuun saattamista. Suomi suhtautuu avoimesti ja rakentavasti EU:n omien varojen kehittämiseen. Tulevat ehdotukset esimerkiksi hiilidioksidipäästöjen tullimekanismista ja digiverosta tullaan arvioimaan huolellisesti ja tuomaan myös eduskunnan käsiteltäväksi.

Arvoisa puhemies! EU on globaali toimija ja turvallisuusyhteisö. Unionin on edistettävä arvojaan ja etujaan sekä luotava kokonaisvaltainen lähestymistapa muuttoliikkeeseen ja Schengen-alueen kehittämiseen. Samalla EU:n tulee vahvistaa kansalaisten kokonaisturvallisuutta. Valtioiden rajat ylittäviin haasteisiin voidaan vastata vain tehokkaalla kansainvälisellä yhteistyöllä. EU:n globaalia roolia ja vaikutusvaltaa on vahvistettava. EU:n on toimittava aktiivisesti sääntöihin perustuvan monenvälisen järjestelmän kehittämiseksi.

Selonteossa painotetaan kokonaisvaltaista lähestymistapaa EU:n, jäsenmaiden ja kansalaisten turvallisuuden vahvistamiseksi. Lähivuosina on kiinnitettävä erityistä huomiota hybridiuhkien torjuntaan sekä EU:n kybertoimintakyvyn ja huoltovarmuuden vahvistamiseen. Myös muuttoliike edellyttää yhteisiä eurooppalaisia ratkaisuja.

Arvoisa puhemies! Selonteko luo katsauksen EU:n toimintaan ja Suomen EU-vaikuttamiseen. Tavoitteenamme on osallistavampi ja avoimempi unioni, tehokkaat toimielimet ja päätöksenteko, toimiva EU-valmistelu sekä suomalaisten vahva edustus eri tasoilla. Unionin toiminta perustuu edustukselliseen ja osallistavaan demokratiaan. EU:n päätöksenteon avoimuus sekä aktiivinen ja selkeä viestintä vahvistavat demokratiaa ja kansalaisten, yritysten ja sidosryhmien osallistumista. Samalla ne lisäävät luottamusta ja vastuuvetollisuutta sekä edistävät hyvää hallintoa. Päätöksenteon avoimuudella torjutaan myös disinformaatiota.

Jäsenvaltioiden tasavertaisuus, toimielinten välinen tasapaino sekä yhteisömenetelmän keskeinen asema ovat tärkeitä periaatteita EU:n kehittämisessä. Suomen EU-politiikan vahvuuksia ovat yhteensovittamisjärjestelmä ja hyvä yhteistoiminta eduskunnan kanssa. Eduskunnan riittävä ja oikea-aikainen tiedonsaanti on avainasemassa EU-politiikkamme muotoilussa. Koko unionin etuja huomioivan politiikan ja EU:n hyväksyttävyyden kannalta on keskeistä, että toimielinten palveluksessa työskentelee mahdollisimman tasapainoisesti kaikkien jäsenmaiden kansalaisia.

Arvoisa puhemies! Olemme liittyneet Euroopan unioniin, koska olemme kokeneet, että pienenä maana meidän on tärkeää tehdä yhteistyötä ja olla osa suurempaa ryhmittymää. Pienelle, vientivetoiselle maalle yhteistyön hyödyt vapaan liikkuvuuden, avoimien sisämarkkinoiden ja turvallisuuden kautta ovat moninkertaiset jäsenmaksuihimme nähden. Suomalaiset ovat unionin myötä vapaampia ja vauraampia, yrityksemme kansainvälisempiä ja maanosamme vakaampi.

On totta, että Euroopan unioni ei ole enää samanlainen kuin Suomen liittymisvuonna 1995. Näin kuuluukin olla. Myös EU:n tulee elää ajassa ja kehittyä. Meidän suomalaisten velvollisuus on esittää näkemyksemme unionin suunnasta ja kehittämistarpeista. Suomi on aktiivinen EU:n jäsen, joka vaikuttaa unionin tulevaisuuteen. Tavoitteemme on vahva, yhtenäinen ja toimintakykyinen EU, jolla on kyky ratkaista globaaleja ongelmia.

Puhemies Anu Vehviläinen: Siirrymme ryhmäpuheenvuorokierrokselle. — Edustaja Heinäluoma.

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

14.10 Eveliina Heinäluoma sd (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Toisen maailmansodan aikaiset kokemukset tekivät Euroopan unionin suunnittelijoista rauhan rakentajia. Kaksi maailmansotaa ja vuosisadan mittainen vihamielisyys Saksan ja Ranskan välillä olivat julmat lähtökohdat. Johtoajatukseksi oli, ettei tulevien sukupolvien tarvitsisi enää kärsiä sotien kauheuksia.

Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamisajasta löytyy opetus myös tämän päivän Eurooppa-keskusteluun. Sota oli luxemburgilaiselle poliitikolle Joseph Bechille opetus siitä, kuinka voimaton pieni, kahden suurvallan väliin jäänyt valtio voi olla. Tuo voimattomuuden tunne sai Bechin kannattamaan koko sydämistään Euroopan taloudellista ja poliittista yhdyntymistä.

Arvoisa puhemies! Ilman muureja ja tullimaksuja toimivilla EU:n sisämarkkinoilla mukana olemisen kautta myös suomalaisten yritysten tavaroille, palveluille ja pääomille avautuvat 450 miljoonan kuluttajan markkinat. Tarjoaahan se hieman erilaiset kasvumahdollisuudet meidänkin yrityksille ja työntekijöille kuin 5,5 miljoonan kotimaiset markkinat. Yhteiset sisämarkkinat mahdollistavat kaupan tekemisen ilman tuonti- ja vientirajoituksia sekä tullimaksuja. Sisämarkkinat tarkoittavat yhteisiä eurooppalaisia standardeja, jotka helpottavat yritysten vientiä ja liiketoimintaa. EU onkin Suomen tärkein vientialue lähes 60 prosentin kokonaisvientiosuudella. Taloustieteilijä Juha Tervala viittasi viime viikon kirjoituksessaan arvioon, jonka mukaan sisämarkkinoiden hyöty Suomen taloudelle on 7,7 prosenttia vuodessa ja euroissa mitattuna 18,5 miljardia euroa. Tämä on huomattavasti suurempi verrattuna Suomen nettomaksusuuteen, joka vuonna 2019 oli 0,6 miljardia euroa. Näiden lisäksi ei myöskään tule unohtaa unionin merkitystä muilla politiikan aloilla, kuten korkeita ympäristöstandardeja, työntekijöiden vähimmäissuojaa, työsuojelua tai elintarviketurvallisuutta, ja meille suomalaisille unioni on alusta lähtien ollut myös turvallisuusyhteisö.

Arvoisa puhemies! Kansanvalta, tasa-arvo, oikeusvaltio ja ihmisoikeudet — nämä ovat unionin yhteisiä perusarvoja. Jotta unioni voi uskottavasti puhua niiden puolesta, on sen itse niitä noudatettava. [Perussuomalaisten ryhmästä. Aivan!] Suomi on vahvasti pitänyt esillä oikeusvaltioperiaatetta, ja EU-puheenjohtajakauden aikana, vastoin kaikkia epäilijöitä, pieni maa osoitti, miten se voi jättää ison jäljen yhteisen eurooppalaisen talomme piirustuksiin. Nyt oikeusvaltioperiaate on ensimmäistä kertaa kytketty EU-varojen käyttöön. [Perussuomalaisten ryhmästä: Miten se näkyy?] Rakentavalla ja sinnikkäällä työllä syntyy tuloksia jatkossakin.

Koko maailman siirtyessä koronakriisiin alettua vahvan elvyttävälle linjalle on järkevää, että näin tehdään myös Euroopassa ja Suomessa. Euroopan keskuspankki on koronakriisin aikana osoittanut voimansa. Pankin nopea reagointi varmisti niin yritysten kuin euroalueen rahoituksen. Suomen kiistaton etu on EU:n ja euroalueen vakaus sekä nopean elpymisen tie. Samanaikaisesti on tärkeää, että kriisin keskelläkin jäsenmaat sitoutuvat vastuulliseen taloudenpitoon. Nyt ja tulevaisuudessakin on pidettävä kiinni siitä, että jokainen maa on vastuussa omista veloistaan. Tämä on sosialidemokraateille jatkossakin EU:n kehittämisen keskeinen periaate.

Arvoisa puhemies! Sosiaalidemokraatit näkevät Suomen paikan olevan EU:ssa, ja haluamme kehittää unionia vaikuttavampaan suuntaan. Jotta EU:lla olisi vahvempi painoarvo myös kansainvälisissä pöydissä, tulee unionin päätöksentekokykyä parantaa. Siksi kannatamme määräenemmistöpäätöksenteon vahvistamista ulkopoliittikan kysymyksissä. Se vahvistaisi EU:n toiminnan uskottavuutta niin lähialueillamme kuin kauempanakin. Sa-

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

malla haluamme pitää kunniaa EU:n läheisyysperiaatteen. Jäsenmailta siirretään Unionille vain sellaisia asioita, joissa yhteinen päätöksenteko tuo todellista lisäarvoa. Tällaisia asioita ovat jatkossakin kauppapolitiikka, maapallon lämpenemisen pysäyttäminen, sisämarkkinoiden pelisäännöt ja yhteinen rahapolitiikka ja sen vaatimat pelisäännöt.

Arvoisa puhemies! Pidetään huolta, että kaikkien muiden tärkeiden asioiden joukossa unioni säilyttää alkuperäisen rauhan takaamisen tehtävänsä. Vain rauhan vaalimisen kautta Eurooppamme voi rakentua [Puhemies koputtaa] myös vapauden, vaurauden, tasa-arvon ja hyvinvoinnin maanosana.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Ranne.

14.15 Lulu Ranne ps (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen selonteko EU-politiikasta osuu erittäin kriittiseen ajankohtaan. Hallituspuolueet ovat hyväksyneet EU-budjetin vuosille 21—27 sekä elpymispaketin, jonka hinta suomalaisille on noin 4 miljardia euroa.

Selonteon keskeinen viesti on, että EU on rauhanprojekti ja arvoyhteisö, jonka tulee lujittaa kriisinkestävyttä kaikilla mahdollisilla EU:n toimilla. Hallituksen mukaan kriisinkestävyttä lujitetaan EU:n yhteisiä arvoja korostamalla sekä yhteisillä ilmastotavoitteilla. Nämä kaksi kokonaisuutta ovat itse asiassa selonteon mukaan ratkaisu lähes kaikkiin ongelmiin.

Kriisinkestävyys ei parane, jos sitä yritetään rakentaa pettävälle pohjalle. EU on yhteisö, jonka arvoihin ei kuulu yhteisten sääntöjen, perussopimusten ja lakien noudattaminen, saati tietoihin ja rehellisyyteen perustuva päätöksenteko. Se koostuu jäsenmaista, joita ei kohdella tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti. Ilmastotavoitteet eivät vahvista kriisinkestävyttä, kun niillä heikennetään kilpailukykyä ja kyykytetään kansalaisia ja yrityksiä.

Arvoisa puhemies! EU kulkee kriisistä kriisiin, mutta se ei silti ota opikseen. EU:n talouspolitiikassa ei ole kriisinkestävyydestä tietoaakaan. Kriisinkestävyyden kannalta olisi olennaista, että kukin jäsenmaa pistäisi oman taloutensa ja rakenteensa kuntoon. Selonteossa onkin kohta, jossa todetaan, että talous- ja rahaliitossa on ensisijaisen tärkeää, että vastuu talouspolitiikasta kuuluu jäsenvaltioille itselleen perussopimusten mukaisesti.

Tämä kirjaus on täysin ristiriidassa hallituksen viimeaikaisen toiminnan ja todellisuuden kanssa. Hallitus on hyväksynyt elpymispaketin, jossa se on antanut siunauksensa yhteisvastuulle ja EU:n perussopimusten rikkomiselle. Verotuskin kriisiytyy erityisesti korkean veroasteen maissa, kuten Suomessa. Hallitus toteaa selonteossa, että yksimielisyysvaatimus ja erityinen lainsäätämisyjärjestys on säilytettävä EU:n veropolitiikassa silloin, kun asia koskee kansallisen veropolitiikan ydintä ja unionin verolainsäädännön harmonisointia. Tästä huolimatta hallitus kertoo suhtautuvansa avoimesti ja rakentavasti EU:n omien varojen järjestelmän kehittämiseen. Suomeksi sanottuna hallitus haluaa aktiivisesti kasvattaa suomalaisten verotaakkaa ja avata EU:lle suoran verotusoikeuden. Verotuskriisi lähestyy.

Arvoisa puhemies! Hyvä hallitus, olisi syytä myöntää, että kriisinkestävyyden lujittaminen on jälleen uusi tekosyy Suomen itsemääräämisoikeuden alasajolle ja EU:n vallan kasvattamiselle. Kestämätön perustelu verounionille, yhteisvastuulle ja liittovaltiolle. Kattavaa vaikutusarviointia elpymisrahaston seurauksista ja EU:n integraatiokehityksestä ei ole haluttu vielääkään tehdä. Laaja yhteiskunnallinen keskustelu siitä, mitä me EU:lta haluam-

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

me, mitä saamme, mikä on EU:n hinta Suomelle ja mitä olemme valmiita maksamaan, puuttuu edelleen. [Keskustan ryhmästä: Olisitte kuunnelleet äsken!]

Elpymispaketin kertaluontoisuudesta ja ainutkertaisuudesta jankuttaminen on suomalaisten aliarvioimista. Paketista syntyy toimintatapa, johon sorrutaan uudelleen seuraavan kriisin iskiessä. Vastuu jäsenmaiden omasta talouskurista ja -politiikasta haihtuu savuna ilmaan. EU:n kriisinhallinta on hukassa.

Arvoisa puhemies! Tässä selonteossa esitelty politiikka on EU-jargonia ja EU:n kritiikintöntä ylistystä pahimmillaan. Tosiasioiden ja perustavaa laatua olevien ongelmien kieltäminen estää EU:n toiminnan ja talouden tervehtyttämisen. EU on palautettava puhtaasti yhteismarkkinoita ylläpitäväksi ja kehittäväksi kauppaliitoksi: Yhteisöksi, joka ei nakerra jatkuvasti jäsenvaltioiden itsemääräämisoikeutta ja taloutta. Yhteisöksi, jossa kaikki jäsenet huolehtivat omista velvoitteistaan ja noudattavat sääntöjä. Yhteisöksi, josta on helppo erota. [Paavo Arhinmäki: Haluatteko erota?]

Selonteossa hehkutettu EU:n yhteinen do no harm- eli älä vahingoita -periaate on suorastaan loukkaava tilanteessa, jossa hallitus tekee Suomen taloutta ja itsemääräämisoikeutta vahingoittavia päätöksiä. Arvoisa hallitus, lopettakaa Suomea vahingoittava EU-politiikka ja avatkaa ovi kauppaliitolle, josta hyötyvät kaikki.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kauma.

14.21 Pia Kauma kok (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kokoomus ajoi menestyksekkäästi Suomen liittymistä Euroopan unioniin. Uskoimme silloin ja uskomme nyt, että Suomen kannattaa olla päättämässä Eurooppaan ja siis itseemme vaikuttavista asioista.

EU merkitsee suomalaisille vapautta liikkua, asua, opiskella ja tehdä töitä Euroopassa. Se merkitsee myös varmuutta kuulumisesta länsimaiden joukkoon, turvallisuutta sekä sisämarkkinoiden taloudellisia hyötyjä. EU:ssa Suomi ei saa vain myötäillä muiden maiden tahtoa, vaan meillä on oltava oma selkeä tahto ja visio. EU:n suuri merkitys Suomelle ei saa jäädä kenellekään epäselväksi.

Tuleviin kriiseihin on kyettävä vastaamaan tehokkaammin kuin nyt pystyttiin, olipa kyse uudesta viruksesta, maahanmuuttovirtojen hallinnasta, terrorismin torjunnasta, ympäristökriisistä tai jostain, jota emme vielä edes tiedä. EU on käynnistämässä tulevaisuutta käsittelevän konferenssin, jossa tulevan kahden vuoden aikana kartoitetaan, mitä muutoksia tarvitaan. Suomen tulee osallistua tähän työhön aktiivisesti sekä tukea suomalaisten osajien pääsyä tärkeisiin tehtäviin niin tässä konferenssissa kuin muualla EU:ssa.

Arvoisa puhemies! EU:ssa jokaisen jäsenmaan tulee vastata omista veloistaan. Ras-kaimmin velkaantuneet maat eivät nouse yhteisellä lisävelalla, vaan ne vain velkaantuvat lisää. Talousuudistuksista tai moraalikadosta tässä suorastaan lapsellisessa selonteossa ei silti puhuta mitään. Siinä ei edes aseteta tavoitteeksi, että jatkossa muut jäsenmaat eivät enää tule apuun, kun toinen jäsenmaa on rahoitusongelmissa.

Kokoomuksen eduskuntaryhmä on jo useaan kertaan kritisoinut elpymispakettia ja vaatinut velkajärjestelymekanismin käyttöönottoa — emme siksi, että olisimme kääntämässä selkämme EU:lle, vaan siksi, että olemme huolissamme meille niin tärkeän ja läheisen EU:n valitsemasta suunnasta. Vastauksena pääministeri Marin on tässä salissa todennut peräti kaksi kertaa, että velkajärjestelymekanismi on osa EU-selontekoa. Nyt selonteossa kuitenkin todetaan ainoastaan, että ”velkajärjestelyjen hallitun toteuttamisen edellytyksiä tulisi parantaa”. Parantaa — tämäkö on teidän käsityksenne määrätietoisestä toiminnasta?

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

Velkajärjestely olisi pitänyt alun perinkin ottaa ehdoksi Suomen osallistumiselle elpymispakettiin, niin kuin kokoomus edellytti. Pääministeripuolueen riveistä on sitä paitsi kuultu, että elpymispakettia voidaan ehkä käyttää myös tulevaisuudessa. Tätä kokoomus vastustaa jyrkästi. EU:lla on mahdollisuus tehdä paljon hyvää ilmastopolitiikan, digitalisaation, robotisaation ja keinoölyn alueilla, mutta se onnistuu vain, jos talous on kunnossa.

Arvoisa puhemies! Vastaisuudessa EU:n on oltava yhtenäisempi ulko- ja turvallisuuspoliittinen toimija. Nyt EU uhkaa jäädä Venäjän, Kiinan ja Yhdysvaltain ulkokehälle. Siksi EU:n päätöksenteon on oltava tehokkaampaa. Ja siksi kokoomus esittää, että Euroopan unioniin perustettaisiin oma turvallisuusneuvosto, jossa voitaisiin tehdä nopeitakin päätöksiä. Myös määräenemmistöpäätöksiä on lisättävä. Haluamme entisestään syventää EU:n ja Naton yhteistyötä sekä pitkällä aikavälillä yhdistää joitakin EU:n ja Naton puolustukseen liittyviä tehtäviä.

Arvoisa puhemies! EU on meille suomalaisille myös tärkeä arvoyhteisö. Oikeusvaltiomekanismin tarkoitus on turvata tavallista kansalaista ja sitä, että hallitukset eivät missään maassa kahmi itselleen liikaa valtaa. Jos tiedotusvälineet ja oikeuslaitos ajautuvat samojen, kaikista päättävien johtajien ohjaukseen, ovat yksilön perusoikeudet vakavassa vaarassa. Demokratian vuoksi kannattaa taistella myös tulevaisuudessa.

Arvoisa puhemies! Me kokoomuslaiset haluamme, että Suomi on rohkea, aloitteellinen ja ratkaisuhakuinen jäsenmaa, joka uskaltaa tehdä yhteistyötä samanmielisten maiden kanssa omien tavoitteidensa läpiviemiseksi. EU:n on oltava vahva niissä asioissa, joissa Suomi voi yhdessä muiden kanssa toimia tehokkaammin kuin se yksin voisi. Vastaavasti EU:lle ei pidä antaa valtaa asioissa, jotka keskeisesti kuuluvat maiden omaan päätösvaltaan. [Juha Mäenpää: Kevytautot!] Me emme ole EU:ssa sitä varten, että seuraisimme katseellamme, kun muut tekevät päätöksiä, vaan, arvoisa puhemies, siksi, että me olemme itse ennakoiva ja proaktiivinen toimija ja tiedämme, mitä tahdomme.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Ovaska.

14.26 Jouni Ovaska kesk (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen elänyt lähes koko elämäni EU-Suomessa. En muista lapsuudestani sanaakaan jäsenyyskeskusteluista — kahdeksanvuotiaana keskityin aivan muuhun — mutta muistan kyllä, miten myöhemmin puheet esimerkiksi EU:n ytimiin pyrkimisestä ärsyttivät monia.

Suomella ja erityisesti Suomen Keskustalla on aina ollut tietynlainen viha—rakkaussuhde unioniin. Toisaalta olemme kritisoineet, että päätöksiä tehdään liian Bryssel-keskeisesti lisäten tolkutonta byrokratiaa, mutta toisaalta olemme ymmärtäneet, mikä on pienen, vientivetoisen ja sotilasliittoon kuulumattoman maan etu. Olemme ajaneet EU:ssa politiikkaa, joka puolustaa kansallista etua ja rakentaa toimintakykyistä unionia. Tässä on juuri se ydin: katsomme, että EU-jäsenyys on kansallinen etumme. Jäsenyys on avannut ovia niin opiskelijoille, työntekijöille kuin yrityksillemme. Se on vahvistanut maamme turvallisuutta.

Mutta ei EU eikä maailma ole enää samanlainen kuin 26 vuotta sitten. Olemme kohdanneet monia kriisejä, erityisesti taloudessa. Unionin yhtenäisyyttä ovat hajottaneet myös keskustelut ilmastomuutoksesta ja maahanmuutosta. Erimielisyydet näkyvät jäsenmaiden välillä ja jäsenmaiden sisällä. Siksi välillä tuntuukin, että EU on vain sammuttamassa tulipaloja. Mutta se voi olla paljon enemmänkin: Unionin on pystyttävä nykyistä parempaan, jotta Eurooppa olisi taloudellisesti menestyvämpi, strategisesti itsenäisempi ja poliit-

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

tisesti yhtenäisempi. Unionin on oltava kriisinkestävämpi ja ratkaistava kriisejä tehokkaammin. Unionin on pystyttävä paremmin suojaamaan kansalaisiaan ja sitouttamaan muuta maailmaa yhteisten haasteiden ratkaisemiseen. EU ei pysty eikä sen kannata yrittäkään yksinään ratkaista esimerkiksi ilmastonmuutoksen haastetta, vaan yhteistyöhön on sitoutettava muut suuret talousmahdit, kuten Kiina, Brasilia ja Intia.

Arvoisa puhemies! Keskustan tavoitteena on unioni, joka on turvallinen, kilpailukykyinen, kestävästi kehittyvä, alueellisesti eheä ja sosiaalisesti vastuuntuntoinen: Euroopan unioni, joka vahvistaa maanosamme turvallisuutta ja kansalaisten kokonaisturvallisuutta; unioni, joka vahvistaa taloutta ja työllisyyttä sekä uudistaa teollisuutta; EU, joka tukee kannattavan maatalouden harjoittamista ja mahdollistaa kestävä metsätalouden tulevaisuuden Suomessa. Arvoisat edustajat, juuri Suomelle metsien merkitys on keskeinen, ja se on ymmärrettävä myös Brysselin kortteleissa. Metsäpolitiikan on oltava jatkossakin kansallisen päätäntävällän piirissä. [Juha Mäenpää: Mites turve?]

Arvoisa puhemies! Toimivat sisämarkkinat ovat EU:n elinvoimaisuuden ydin. Sisämarkkinoita on edelleen kehitettävä tavalla, joka vahvistaa kestävä kasvua ja kilpailukykyä. Suomelle sisämarkkinoiden tuoma hyöty on merkittävä. Kauppapolitiikalla on poistettava kaupan esteitä ja varmistettava tasapuoliset kilpailuolosuhteet, joilla helpotetaan yritysten vientimahdollisuuksia. EU:n kauppasopimusten verkostoa on edelleen laajennettava. Euroopan etuna on entistä syvempi kauppa- ja investointisuhde Yhdysvaltojen kanssa. Eurooppalaiset panostukset digitalisaatioon sekä bio- ja kiertotalouteen tarjoavat Suomen elinkeinoelämälle näiden alojen edelläkävijänä uusia vientimahdollisuuksia.

Tämä selonteko nostaa myös osaamistason vahvistamisen, koulutuksen tasa-arvon lisäämisen ja jatkuvan oppimisen EU-yhteistyön keskeisiksi tavoitteiksi.

Arvoisa puhemies! Maailmanjärjestyksen muutoksessa Suomen etuna on entistä vahvempi EU turvallisuusyhteisönä. EU:n turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaa on syvennettävä. Euroopan ympäristössä on kasvavaa epävakautta. Unionilla on oltava riittävä keinovalikoima tehdä vakauttavaa ulkopolitiikkaa ja vaikuttavaa kriisinhallintaa. Kriisiajat ovat opettaneet, kuinka tärkeää on vahvistaa eurooppalaista huoltovarmuutta ja eurooppalaisten kokonaisturvallisuutta.

Hyvät kollegat, aika ajoin on syytä myös pysähtyä pohtimaan jo tehtyjä päätöksiä. Vaikka Euroopassa monesti korostetaan solidaarisuutta, se ei tarkoita vapautta vastuusta. Markkinakuri, terveet taloudet, jokaisen jäsenmaan vastuu omista veloistaan, veroparatiisien kitkeminen — nämä vaatimukset eivät ole kadonneet eivätkä katoa. [Jussi Halla-ahon välihuuto]

Arvoisa puhemies! Hajanainen unioni ei pysty ratkaisemaan kriisejä eikä rakentamaan kestävä tulevaisuutta. Pahimmillaan EU:ta hajotetaan sisäisesti, mikäli kansalaiset eivät koe sen toimintaa omakseen. Siksi tarvitsemme konkreettisia tuloksia kansalaisten elämänlaadun, toimeentulon, hyvinvoinnin ja turvallisuuden vahvistamiseksi.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Hassi.

14.31 **Satu Hassi vihr** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos EU:ta ei olisi, se pitäisi keksiä. Isoimpien ongelmien, kuten ilmastonmuutoksen, luontokadon ja eriarvoisuuden, ratkaisemiseen tarvitaan rajat ylittävää yhteistyötä.

Aikoinaan, kun Suomi liittyi EU:hun, monet pelkäsivät, että saksalaiset ostavat kaikki rannat ja maamme on pakko liittyä Natoon. Nämä pelot eivät toteutuneet. Sen sijaan vai-

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

kutusmahdollisuutemme Suomen ja maailman tulevaisuuteen ovat kasvaneet. Noin 450 miljoonan ihmisen alue kykenee myös suojelemaan ympäristöä paremmin kuin jäsenmaista kukin erikseen.

Me vihreät haluamme, että Suomi tukee unionin pysymistä vahvana ja eteenpäin katsovana. Mutta tulevaisuus tuo myös yllätyksiä. Koronapandemia on esimerkki kriisistä, jollaisen tapahtuessa mahdollisuutemme suojella sekä terveyttä että taloutta ovat paremmat EU:ssa kuin yksin. Myös Venäjän viimeaikaisten toimien, kuten oppositiojohtajien murhien ja murhayritysten, herättämä huoli olisi moninkertainen, jos emme voisi toimia osana EU:ta.

Unioni on hyödyksi myös koko maailmalle. EU on kauan ollut ilmastosuojelun veturi. Jo tehty ei läheskään riitä, mutta ilman EU:n aloitteellisuutta ei olisi olemassa esimerkiksi Pariisin ilmastositomusta. Me vihreät haluamme EU:sta maailman kilpailukykyisimmän ja sosiaalisesti eheimmän hiilineutraalin talouden. Tässä suomalaisella osaamisella on paljon annettavaa maailmalle ja myytävää. Suomen johdolla EU sitoutui hiilineutraaliuteen vuonna 2050. Päätös on saanut seuraajia: Bidenin presidenttikauden alettua myös Yhdysvallat, ja Kiinanahan on sitoutunut hiilineutraaliuteen 10 vuotta myöhemmällä aikataululla.

Muutos on vauhdissa myös rahapiireissä. Pankit ja sijoittajat irrottavat varojaan fossiilisista. Tässä kuussa Bank of America, joka on ollut maailman suurimpia öljy- ja hiiliteollisuuden rahoittajia, sitoutui tekemään luottosalkustaan hiilineutraalin vuoteen 2050 mennessä. Me vihreät haluamme, että unioni on maailman johtaja uusien päästöjä vähentävien teknologioiden käyttöönotossa ja teknologioiden sääntelyssä ympäristön, ihmisoikeuksien ja ihmisarvon turvaamiseksi. Selonteko korostaakin do no harm- eli välttä vahinkoa -periaatetta.

Ilmastoneutraalius merkitsee talouden laaja-alaista uudistamista. Tehtävää on paljon. Me vihreät tuemme päästökaupan tiukentamista ja laajentamista sekä myös verotuksen ja sääntelyn ulottamista lento- ja laivaliikenteen polttoaineisiin. Koronaelvytyksen pitää olla loikka kohti ilmastokestävää kiertotaloutta. Se pitää tehdä sosiaalisesti kestävästi, esimerkiksi luoda työpaikkoja niille, jotka nyt saavat toimeentulonsa energiaturpeesta.

Arvoisa puhemies! Maailman vauraudesta kohtuuton osa on valunut harvoille. Oxfamin mukaan parillatuhannella miljardöörillä on enemmän vaurautta kuin 60 prosentilla ihmiskunnasta yhteensä. EU:n tulee sekä omin toimin että kansainvälisen yhteistyön kautta tukkia verotuksen ylikansallisia porsaanreikiä. Vihreät suhtautuvat avoimesti määräänemmistön käyttöön tässä. Hiilitullilla voidaan poistaa kilpailuetu ilmastovapaamatkustajilta. Digiveron avulla voidaan palauttaa verotuksen piiriin sellaiset palvelut, jotka verkkoon siirtyttyään ovat liukuneet verotuksen ulottumattomiin. Pieni- ja keskituloisten ihmisten verotaakkaa ei pidä kiristää, vaan äveriäät vapaamatkustajat pitää saada takaisin rahoittamaan yhteisiä palveluita, ja vastaavasti EU-maiden kansallisista budjeteista maksettavia jäsenmaksuja voidaan alentaa.

Unionin arvopohjasta — demokratiasta, ihmisoikeuksista, tasa-arvosta ja oikeusvaltiosta — on pidettävä kiinni. On tärkeä saavutus, että EU:n budjetti sidottiin oikeusvaltioperiaatteeseen, eli oikeusvaltioperiaatetta rikkova maa voidaan jättää ilman EU-tukia. Myös maahanmuuttopolitiikassa on kunnioitettava ihmisoikeuksia ja kansainvälisiä sopimuksia. On myös järkevää tunnustaa, että Eurooppa harmaantuu. Me tarvitsemme tänne töihin ihmisiä myös muualta. Reitti, jota myöten Eurooppaan voi tulla opiskelemaan ja töihin, pitää saada selkeämmäksi.

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

Arvoisa puhemies! Suomelle on elintärkeää, että EU pysyy toimintakykyisenä ja pystyy ratkaisemaan ongelmat, joita eteen tulee.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Sarkkinen.

14.37 Hanna Sarkkinen vas (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Euroopan unionilla on ongelma: monet kansalaiset eivät koe sitä omakseen, eikä se ole ihme. EU:n toiminnasta ei paljoa tiedetä, eikä eurooppalainen identiteetti puhuttele. EU ei ole kaikkien kansalaisten silmissä pystynyt lunastamaan lupauksiaan hyvinvoinnin parantamisesta.

Arvoisa puhemies! Iso-Britannian EU-ero oli vakava varoitus. Brexitin taustalla oli runsaasti disinformaatiota ja muukalaisvihaa, mutta se oli myös viesti ihmisiltä, jotka olivat menettäneet uskon tulevaisuuteen ja mahdollisuuksiin vaikuttaa omaa elämäänsä koskeviin päätöksiin.

Arvoisa puhemies! Miten kansalaiset voisivat tuntea EU:n omakseen, jos ihmiset eivät voi Euroopassa hyvin? Miten kansalaiset voisivat tuntea EU:n omakseen, jos veroparatiisien annetaan rehottaa? Miten kansalaiset voisivat tuntea EU:n omakseen, jos ihmisoikeuksia ja oikeusvaltioperiaatetta ei kunnioiteta?

Arvoisa puhemies! Se, mikä on rikki, pitää korjata. Eurooppalaisia päätöksenteon rakenteita nimittäin tarvitaan ratkomaan rajat ylittäviä suuria ongelmia, kuten ilmastonmuutosta, kansainvälistä verovälttelyä, sekä tuomaan Euroopan maiden hajanaisia voimavaroja yhteen, yhteiseksi hyväksi. Yhteistyöllä Eurooppa voi olla enemmän kuin osiensa summa.

EU:n ongelmia ei korjata populistisilla sanoilla, vaan todellisilla teoilla. Näitä todellisia tekoja, joille Vasemmistoliitto antaa tukensa, ovat esimerkiksi rahoitusmarkkinakeinotellua hillitsevä finanssitransaktiovero, eurooppalaista teollisuutta tukeva ja päästövähennyksiin kannustava hiilitulli sekä kansainvälisiä internetjättejä verottava digivero.

Arvoisa puhemies! EU:ta tarvitaan puolustamaan demokratiaa, oikeusvaltioperiaatetta sekä perus- ja ihmisoikeuksia niin Euroopassa kuin Euroopan ulkopuolellakin. Unkarin ja Puolan tie ei voi olla Suomen eikä muun Euroopan tie.

Arvoisa puhemies! Poliittiset oikeudet, kansalaisoikeudet ja oikeusvaltio ovat Venäjällä yhä ahtaammalla. Keskusteluyhteys Venäjään on tärkeä säilyttää, mutta ihmisoikeuksien puolustamisesta ei voi tinkiä. Suomi on kiitettävästi puolustanut oikeusvaltioperiaatetta, ja sillä linjalla on meidän hyvä jatkaa.

Arvoisa puhemies! Välillä tuntuu, että historian pyörät pyörivät taaksepäin. On surullista, että 2020-luvun Euroopassa me näemme hyökkäyksiä naisten oikeuksia vastaan: Puolassa naiset ovat taas kaduilla puolustamassa aborttioikeutta.

Olisi tärkeää, että EU vihdoinkin ratifioisi naisiin kohdistuvaa väkivaltaa vastustavan Istanbulin sopimuksen. Tarve on korostunut, kun koronapandemia on lisännyt lähisuhdeväkivaltaa. Se olisi myös merkki esimerkiksi niille EU:n jäsenmaille, jotka pelaavat populistista peliä kansalaistensa oikeuksilla.

Arvoisa puhemies! Suomen tavoitteena on sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä EU. Se on tavoite, johon Vasemmistoliiton on helppo yhtyä.

Vasemmistoliitto haluaa rakentaa oikeudenmukaista ja eriarvoisuutta vähentävää unionia, joka suojelee työntekijöitä palkkojen polkemiselta ja jossa uutta työtä luodaan koulutuksella, tutkimuksella ja investoinneilla. Me haluamme rakentaa unionia, joka suojelee hyvinvointivaltiota veropohjia rapauttavalta verovälttelyltä ja kansainvälisten digijättien

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

monopoleilta. Euroopan unionin sosiaalista ulottuvuutta ja hyvinvointitalousajattelua on vahvistettava.

Vasemmistoliitto haluaa rakentaa unionia, joka suojelee ilmastoa, ympäristöä ja eläimiä sekä vaalii luonnon monimuotoisuutta, niin teollisuus- kuin maatalouspolitiikassaan. Me haluamme rakentaa unionia, jossa ekologiseen kestävyys- tehdään investointeja ja luodaan samalla uusia, kestäviä työpaikkoja. Euroopan unionin toimia ilmaston ja luonnon monimuotoisuuden suojelemiseksi on vahvistettava.

Arvoisa puhemies! EU ei ole pankkeja ja suuryrityksiä varten, vaan ihmistä varten. Talous on ihmistä varten, ja talouden on toimittava ympäristön kantokyvyn rajoissa. Ihminen on laitettava EU:n keskiöön. Luonto on otettava kaikessa huomioon.

Meidän on rakennettava kestävästi toimiva ihmisten Eurooppa. Tämä selonteko antaa rakennusurakkaan hyviä eväitä.

14.42 Eva Biaudet r (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Viime viikkojen aikana tässä salissa on keskusteltu paljon EU-politiikasta. Eniten on puhuttu EU:n elpymispaketista. Sen suhteen on ollut nähtävissä poliittisia jakolinjoja. Olemme olleet välillä yllättävän erimielisiä EU:n roolista koronaviruksen hoidossa. Olen hyvin huolestunut siitä, että oppositiopuolueissa on niin paljon epäluottamusta EU:ta kohtaan.

Tänään emme ensisijaisesti keskustele koronasta, vaan meillä on käsissämme asiakirja, joka viitoittaa Suomen pitkän tähtäimen EU-politiikkaa. Toivon, että tässä keskustelussa löytyy enemmän yhteisymmärrystä. EU-selonteossa otetaan kantaa moniin ajankohtaisiin kysymyksiin, joita Euroopalla on ratkaistavanaan. Mutta selonteossa on myös visioita, ja meillä on oikeus visioida tulevaisuuden parempaa Eurooppaa.

SFP:s och svenska riksdagsgruppens huvudbudskap är att Finland bör förbinda sig till ett starkt EU-medlemskap, att vi deltar aktivt i unionens beslutsprocesser och att vi utvecklar dem. Vi bör stärka samkänslan, funktionsförmågan och kriställigheten inom unionen. Vi vill se en union där demokratin, rättsstatsprincipen och de grundläggande mänskliga rättigheterna betonas. EU:s värderingar ska bygga på jämställdhet, antirasism och könsminoriteternas likabehandling.

Finland är i högsta grad en del av EU:s inre marknad. EU:s återhämtning ska bygga på en hållbar tillväxt och nya arbetsplatser ska skapas genom att främja den gröna och digitala omställningen.

Arvoisa puhemies! Ilmastoneutraaliin talouteen siirtymisen tulee olla EU:lle keskeinen liiketoiminta- ja vientimahdollisuuksia avaava kilpailukykytekijä. Uudella ilmastolailla Euroopan parlamentti on päättänyt EU:n tavoitteiden reippaasta korottamisesta, muun muassa hiilidioksidipäästöjen vähentämisestä 60 prosentilla vuoteen 2030 mennessä vuoden 1990 tasosta. Uusi hiilibudjetti, joka kertoo, miten paljon hiilidioksidia me vielä voimme päästää ilmakehään, luo ennakoitavuutta varsinkin niille yrityksille, joiden on tehtävä suuria ympäristöinvestointeja.

RKP ja ruotsalainen eduskuntaryhmä ovat nyt jo vuoden kestäneen koronaviruksen aikana huolestuneina seuranneet, miten helposti hyväksi havaituista yhteistyömuodoista luovutaan kriisin koittaessa. Syntyy jonkinlaista koronanationalismia, jossa valtiot pitävät huolen vain omista asioistaan ja unohtavat, että useimmat suuret ja pienet kriisit ratkeavat parhaiten yhteistyöllä.

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

Pandemin, migrationsfrågan, klimathotet kan vi bäst hantera genom samarbete, inte genom en snäv och kortsiktig nationell politik. Finland och Sanna Marins regering har visat att vi har den självkänsla och det kunnande som behövs för att på riktigt påverka den politik som förs inom EU och de beslut som fattas. Vi ska inte backa en tum, utan stå för de principer som vi skriver in i denna redogörelse. Ett starkt EU som bygger på hållbara europeiska värderingar är Finlands intresse.

Koronasta johtuvien rajoitusten takia emme juuri nyt yhtä selvästi näe kaikkea sitä arvokasta, mitä Euroopalla on meille annettavanaan. Haluan taas nähdä nuorten voivan lähteä opiskelijavaihtoon Erasmus-ohjelman kautta ja saavan vaikutteita eri puolilta Eurooppaa — uskon, että me kaikki haluamme. Kaipaamme sitä, että voisimme taas EU:n puitteissa koontua vaihtamaan näkemyksiä ja keskustelemaan konkreettisista toimintaohjelmista ilmastokriisiin vastaamiseksi. Haluan nähdä Euroopan, jossa suvaitsevaisuus, utelias suhtautuminen muihin kulttuureihin ja ihmisten väliset kohtaamiset muovaavat arkeamme. Ei myöskään tule unohtaa sitä, että EU on meille tärkeä turvallisuusyhteisö.

Jag vill avsluta med ett citat av en av de stora Europabyggarna, nämligen Jacques Delors. Citatet är från 1993 och hans tankegång är ytterst aktuell än i dag och den tar oss tillbaka till själva idén med vårt medlemskap i EU:

”Jag avvisar ett Europa som bara blir en marknad, [Puhemies koputtaa] en frihandelszon utan själ, utan samvete, utan politisk vilja och utan en social dimension. Men det är i den riktningen vi rör oss, [Puhemies koputtaa] så jag höjer ett varningsrop.”

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Tanus.

14.47 **Sari Tanus kd** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kriisien käyttäminen EU:n muuttamiseen ei ole sopivaa. EU:n perussopimusten venyttäminen ja kiertäminen rapauttavat unionin legitimitettiä. Myös tasavallan presidentti Sauli Niinistö on lausunut olevansa huolissaan unionin hyväksyttävyydestä. Tuoreen EU:n selvityksen mukaan kuusi kymmenestä suomalaisesta katsoo, että unioni kehittyy väärään suuntaan.

Elvytyspaketti muuttaa EU:ta tulonsiirto- ja velkaunioniksi. Sen myötä EU:ssa otetaan ensimmäistä kertaa yhteisvastuullinen, vuosikymmeniä kestävä velka, jota EU:n perussopimusten aiemmin vakiintunut tulkinta ei mahdollista. Komission esittämät EU-verot velan takaisin maksamiseksi vähentävät eduskunnan budjetti- ja päätösvaltaa. Ranskan, Saksan ja EKP:n johdosta on todettu yhteisestä velanotosta tulevan pysyvä järjestely, ja seuraava kriisi saattaa olla jo oven takana. Suomen EU-politiikan näkökulmasta on hölmöyttä olettaa, että järjestely pysyisi kertaluontoisena ja poikkeuksellisenä.

Hallitus on kaikessa hiljaisuudessa edistänyt myös muita yhteisvastuullisia hankkeita ja näyttänyt vihreää valoa yhteisen kriisimekanismin aikaistetulle käyttönotolle. Riskinä on, että joudumme pankkien asiakkaina maksamaan Etelä-Euroopan kaatuvat pankit. Työttömyysriskien lieventämiseen tarkoitettu SURE-mekanismi olisi pitänyt hylätä kansalliseen kompetenssiin kuuluvana sekä valtiosääntöoikeudellisten haasteiden takia.

Selonteon heikkous on myös siinä, ettei se ota huomioon muiden maiden kansallista keskustelua. Suomen on kyettävä ennakoimaan ja vaikuttamaan oikea-aikaisesti tavoitteiden saavuttamiseksi. On myös osattava sanoa ”ei”, [Leena Meri: No nimenomaan!] silloin kun kansallinen etumme sitä vaatii. [Leena Meri: Se vaatii rohkeutta!]

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

Arvoisa puhemies! EU:n tulee keskittyä perustehtäviinsä: kansalaisten turvallisuuden, hyvinvoinnin ja kasvun vahvistamiseen. Kilpailukyvyyn ja kasvun varmistamiseksi on jatkettava sisämarkkinoiden kehittämistä, panostettava kansainväliseen monenkeskiseen yhteistyöhön ja kohdistettava merkittävästi varoja tutkimukseen, tuotekehitykseen ja innovointiin. Verointoilun sijaan EU:ssa tulee edistää yritysten toimintaedellytyksiä parantavia ja työllisyyttä edistäviä toimia.

Turvallisuuden takaamiseksi on lisättävä yhteistyötä kyber- ja hybridivaikuttamisen, terrorismin ja rikollisuuden torjunnassa sekä maahanmuuton hallinnassa. Suhtaudumme kielteisesti EU:n uuden maahanmuuttopaketin pakotettuun taakanjakoon. Ihmisten hyvinvointia ja elinolosuhteita on kyettävä parantamaan kehitysavun ja ilmastopolitiikan keinoin, ja turvapaikkapolitiikan painopistettä on muutettava kohti kiintiöpakolaisjärjestelmää.

EU:n yhteisen maatalouspolitiikan on mahdollistettava tuotannon säilyminen kaikkialla EU:n alueella, myös koko Suomessa. Yhteisessä maatalouspolitiikassa on huomioitava paremmin viljelijöiden parempi tulotaso.

EU:n ilmastopolitiikka on paikoin sisäisesti ristiriitaista, sillä kohta valmistuvan Nord Stream -kakkosputken myötä siirrytään yhdestä fossiilisesta polttoaineesta toiseen. Green Dealissa esitetään joukko huolestuttavia esityksiä suomalaisten metsien, maankäytön ja talouden kannalta. Esitykseen sisältyvät ilmastolaki sekä biodiversiteetti- ja metsästrategia muodostavat ikävän silmukan, jolla EU:n ote suomalaisista metsistä kiristyy. Tätä emme voi hyväksyä.

Arvoisa puhemies! Suomen eduskunnan on komission esityksiä käsitellessään entistä tarkemmin valvottava toissijaisuusperiaatteen toteutumista ja suhteellisuusperiaatteen noudattamista. EU-asioiden valiokuntakäsittelyn on oltava huolellista, ja siihen on varattava riittävästi aikaa.

EU:n suunnasta tulee käydä periaatteellista ja laaja-alaista keskustelua. Kaikki yhdentymiskehitys ei ole hyvää, eikä integraatiota voi jatkaa ilman kansalaisten hyväksyntää. Muutoin vaarantuu se eurooppalaisen yhteistyön jatkumo, josta Suomikin on hyötynyt EU:n sisämarkkinoiden, kauppapolitiikan ja turvallisuusyhteisöön kuulumisen ansiosta.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Harkimo.

14.53 Harry Harkimo liik (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Viime viikot on keskusteltu EU:n elpymispaketista, ja hyvä niin. Se kertoo siitä, että yhteisö on tärkeä Suomelle ja suomalaisille ja haluamme vaikuttaa siihen, mihin suuntaan unioni on kehittymässä.

On selvää, että EU:ssa on paljon kehitettävää. Yhtä selvää on, että unioni on Suomelle elintärkeä yhteisö sen monista vioista huolimatta. Suomen liittyminen EU:hun vuonna 95 oli sekä turvallisuuspoliittinen että vapaakauppaa tukeva päätös. Neuvostoliitto oli kaatunut, ja YYA-Suomi sinetöi virallisen paikkansa läntisen yhteisön jäsenenä. Suunnitelmatalous ja idänkauppa olivat siihen asti liikaakin auttaneet suomalaisia yrityksiä. Vapaakaupan ansiosta yrityksillä oli mahdollisuus parantaa kilpailukykyään ja kasvattaa vientiä länteen.

Yhtenäinen Euroopan unioni on tärkeämpi kuin koskaan, ja Suomen on oltava aktiivisesti kehittämässä yhteistä puolustusta. Yhdysvaltojen uusi hallinto palauttaa suhteitaan EU:hun ja Natoon normaaleiksi, mutta maailma on entistä enemmän kaksinapainen Yh-

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

dysvaltojen ja Kiinan välillä. Ilman Yhdysvaltoja Nato ei ole riittävän vahva Euroopassa. Venäjä pyrkii toiminnallaan lähinnä muistelemaan Neuvostoliiton suuruuden aikoja.

Euroopan unioni pystyy vain yhdessä toimimalla pysymään tässä kehityksessä merkittävänä toimijana. Brexitin jälkeen Suomen pitää pystyä vaikuttamaan Saksan ja Ranskan mielipiteisiin. Parhaiten se onnistuu yhdessä Ruotsin, Tanskan, Hollannin ja Itävallan kanssa. Ei Suomen pidä odottaa, mitä isommat tekevät, ja seurata kiltisti perässä, vaan olla aktiivisesti vaikuttamassa. Jos omat asiat ovat kunnossa, kelpaa neuvoa muitakin.

Unioni sai alkunsa toisen maailmansodan raunioilla, kun syntyi ajatus Euroopan yhdysvalloista. Perusajatuksena oli nationalististen liikkeiden kehittymisen ja nousun estäminen. Nykyisen muotonsa Euroopan unioni sai vuonna 1992. Jälkikäteen on helppo miettiä, tapahtuiko unionin laajentaminen Itä-Eurooppaan liian nopeasti. Puolan ja Unkarin kehitys on huolestuttavaa. Ne kuittaavat yhteisöstä suurimmat tuet ja polkevat oikeusvaltioperiaatetta urakalla. Eteläisen Euroopan pitää Italian ja Espanjan johdolla laittaa taloutensa kuntoon, ja entisen itäblokin maiden pitää kunnioittaa yhteisiä sääntöjä. Muuten Euroopan unioni ei pysy riittävän yhteisenä.

Arvoisa puhemies, ärade talman! Edellisessä lamassa 1990-luvun alussa Suomi oli yksin. Valtio oli vararikon partaalla, korot olivat pilvissä. Luotto Suomen talouteen oli olematon ja lainahanat maailmalla kiinni. Nyt koetaan, ettei tässä koronan aiheuttamassa lamassa pitäisi toistaa 30 vuoden takaisia virheitä. On tärkeää huomata, että tilanne on aivan erilainen ja se on myös Euroopan unionin ansiota. Euro on vakaa, velkaa saa, ja EU:n turvapuskurit ovat käytössä. Suomi ei ole nyt yksin. Holtittomasti ei silti pidä velkaantua.

Suomalaisten yritysten ja suomalaisten hyvinvoinnin kannalta avoin ihmisten, tavaroiden ja palveluiden liikkuvuus sekä mahdollisuus työskennellä ja opiskella kansainvälisissä tehtävissä ovat suuri ja arvokas asia. Suomen pitäisi olla aktiivisempi saamaan uuden sukupolven virkamiehiä EU:n keskeisiin tehtäviin.

Eurooppa-myönteisyys on keskeinen arvo Liike Nytille. Tämä ei tarkoita sitä, että EU:n toimintaan pitäisi suhtautua ilman kritiikkiä. Tällä hetkellä unioni on kuitenkin paras mahdollinen väline kehittää parempaa ja toivottavasti rauhassa elävää, yhteistä Eurooppaa.

Arvoisa puhemies, ärade talman! Yllä kerrotuista syistä Liike Nyt kannattaa Euroopan unionia, mutta se suunta, mihin nyt ollaan menossa, on huolestuttava, ja tätä kehitystä emme voi hyväksyä. [Ilkka Kanerva: Harkimon paras puhe!]

Puhemies Anu Vehviläinen: Ja ennen kuin käynnistämme debatin, annan tässä vaiheessa ministeri Tuppuraiselle 3 minuutin puheenvuoron. — Olkaa hyvä.

14.58 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen (vastauspuheenvuoro): Kiitos, rouva puhemies, näistä arvokkaista puheenvuoroista.

EU on arvoyhteisö, ja sen vuoksi valtioneuvosto valitsi tämän EU-selonteon ikään kuin pohjaksi yhteiset arvot. Niiden ajankohtaisuus on ilmeistä, kun katsomme, mitä tapahtuu. Eilen komissio raportoi ministerineuvostolle, että 22 jäsenmaassa on tehty hyökkäyksiä toimittajia kohtaan. Toimittajien toimintavapaus, median vapaus ja riippumattomuus ovat vähintään vaakalaudalla, elleivät jopa kyseenalaistettuja. Oikeusvaltioperiaatteen osalta kahta jäsenmaata kohtaan on jo käynnistetty rikkomusmenettely. Eri puolilla unionia me näemme naisten syrjintää, me näemme sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen syrjintää, ja jopa Suomessa jotkut empivät kunnallisvaaliehdokkuutta, demokraattisia oikeuksiaan, koska pelkäävät vihapuhetta ja maalittamista.

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

On aivan selvää, että juuri EU:n yhteisiin arvoihin pitää tänä aikana kiinnittää huomiota, ja sen puolesta Suomi toimii määrätietoisesti, diplomaattisesti, kärsivällisesti mutta joka tapauksessa yhteistä arvopohjaa puolustaen. Se on se tekijä, joka vahvistaa myös unionin resilienssiä, joka on tämän selonteon ikään kuin punainen lanka. Emme me ole mitään kriittikköitä ylistäjiä, vaan Suomi vaatii ja me vaadimme nyt EU:lta parempaa kriisinkestävyyttä. Ja sekin on ilmeistä, kun me katsomme esimerkiksi tätä koronapandemiaa. Me olemme joutuneet ottamaan käyttöön pidempiä sisäraajatarkastuksia kuin mitä Schengensäännöstö mahdollistaa, koska EU:lla ei ole meille kelpavia, kaikille jäsenmaille tarkoituksenmukaisia, yhteisiä kriisimenettelyitä tällaisten koronapandemioiden osalta.

Aiemmissakaan kriiseissä ei ole parhaalla mahdollisella tavalla onnistuttu, ei muuttoliikekriiseissä, ei eurokriiseissä. Meidän on yhteisesti varmistettava, että EU on jatkossa nykyistä kriisinkestävämpi. Se on se punainen lanka, jonka puolesta me toimimme. Ja se parantaa myös meidän turvallisuutta, ja Suomelle EU on aina turvallisuusyhteisö. Ja nyt tässä ajassa keskeistä on vahvistaa monenkeskistä kansainvälistä sääntöperäistä yhteistyötä myös turvallisuudessa. Siihen meille mahdollisuuden ikkunan ovat avanneet Yhdysvaltain vallanvaihdos ja Joe Bidenin hallinto.

Suomen tulee toimia sen puolesta, että maailma ei jakaudu kahtia. Me haluamme, että EU pitää yllä suhteita myös Kiinaan mutta EU:n omista lähtökohdista käsin. Meidän vastauksemme Kiinan haasteeseen, sen valtion tuilla kilpailuun, ei ole sen kaltainen strateginen autonomia, joka perustuu protektionismiin, vaan meidän vastauksemme on kehittää EU:n vahvuuksia entistä enemmän. Meidän tavoitteenamme on tehdä EU:sta maailman kilpailukykyisin, sosiaalisesti ehein, ilmastoneutraali talous — siinä nämä kestävän kehityksen painopisteet ovat tasapainossa, ja se luo EU:lle kestävää kilpailukykyä.

Puhemies! Suomi on avoimesti ja aktiivisesti EU-jäsenyyteen ja -yhteistyöhön suhtautuva jäsenmaa, joka hakee käytännönläheisiä ratkaisuja, jotka niin tukevat Suomen kansallista etua kuin tuovat eurooppalaista lisäarvoa. [Puhemies koputtaa] Me haluamme vahvan ja yhtenäisen Euroopan unionin.

Puhemies Anu Vehviläinen: Nyt pyydän niitä edustajia, jotka haluavat käyttää tässä debatin ensimmäisessä vaiheessa puheenvuoron, painamaan V-painiketta ja nousemaan seisomaan. — Ja debatin käynnistää edustaja Halla-aho.

15.01 Jussi Halla-aho ps (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, rouva puhemies! On hiukan erikoista, että hallituspuolueet korostavat täällä sääntöperustaisuutta ja jokaisen jäsenmaan vastuuta omasta taloudestaan, mutta samalla sitovat Suomea järjestelyihin ja mekanismeihin, jotka vievät juuri päinvastaiseen suuntaan. Euroopan unionin pitäisi olla työkalu, jonka avulla jäsenmaat voivat edistää yhteisiä intressejään tehokkaammin kuin kukin maa erikseen. Tällaisia intressejä kyllä on, esimerkkinä siirtolaispaineeseen vastaaminen. Ikävä kyllä Euroopan unioni ei ensinnäkään kykene ratkaisemaan yhteisiä ongelmia, minä lisäksi se estää jäsenmaita ratkaisemasta niitä kansallisella tasolla. Kun tämä sitten herättää kansalaisissa oikeutettua närkästystä, liittovaltion ystävät reagoivat demonisoimalla oppositiota, kutsumalla kriittisiä näkemyksiä ääriajatteluksi ja lietsomalla vihapuhehysteriaa sen sijaan, että katsoisivat syvälle peiliin.

EU:n suurin ongelma, arvoisa puhemies, on se, että kuilu todellisuuden ja juhlapuheiden välillä kasvaa kaiken aikaa. — Kiitos.

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Koskinen.

15.03 **Johannes Koskinen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eduskunnan...
[Puhuja aloittaa puheenvuoron mikrofonin ollessa suljettuna]

Puhemies Anu Vehviläinen: Voisitteko avata mikrofonin, kiitos?

Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset tosiaan antoivat ryhmäpuheenvuorossaan kuvan siitä, että he ovat vähintään toisella jalalla Euroopan unionin ulkopuolella. Kuitenkin erityisesti perussuomalaiset ovat tuoneet julkiseen keskusteluun paljon sellaisia asioita, joissa EU on tehokkain keino, tapa edistää vaikkapa juuri sitä maahanmuuton kontrollia, jota Halla-aho äsken peräänkuulutti. Meidän pitää rakentaa tehokkaampi ja keskittyvämpi Euroopan unioni, ja siihen tulee toivottavasti tästä keskustelusta tämmöistä laajempaa tukea, mihinkä suuntaan EU:ta pitää kehittää. Mutta se, että laitetaan kaikki mahdollinen EU:n syyksi, on paitsi tyhmää myös epätotta. Se on kuitenkin tehnyt paljon hyvää maailmassa, muun muassa rauhan ja kansainvälisen yhteistyön edistämiseksi.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Satonen.

15.04 **Arto Satonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niin kuin näistä puheenvuoroista lähes kaikissa on jo todettu — ei toki perussuomalaisten, mutta muiden — on niin, että kyllä Suomelle on sekä taloudellisesti että turvallisuuspoliittisesti välttämätöntä, että me olemme Euroopan unionissa ja olemme mukana sitä kehittämässä ja myös vaikuttamassa siihen, mihin se menee, hyvin voimakkaasti. Toki siinä ei aina saa rusinoita pullasta, eli siellä joskus sitten jotain sellaistakin asiaa tulee ratkaistavaksi, joka ei aina miellytä.

Tässä edustaja Kauma otti hyvin esille sen, että Euroopan unionin pitäisi olla vahvempi toimija kansainvälisessä politiikassa. Siihen kolmioon, jossa on Yhdysvallat, Kiina ja Venäjä, pitäisi mukaan saada Euroopan unioni neljänneksi. Se kolmio pitäisi saada neliöksi, ja siihen tarvitaan kyllä uudenlaista toimintatapaa. Koen sen tärkeäksi, [Puhemies koputtaa] että Suomi vie tätä asiaa eteenpäin.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kalli.

15.05 **Eeva Kalli kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! EU-jäsenyys on Suomen kansallinen etu. Se hyödyttää taloutta, ja se tukee turvallisuuttamme. Mutta luvala sanoen meidän on pystyttävä parempaan, EU:n on pystyttävä parempaan, meidän on yhdessä pystyttävä parempaan. Kulunut vuosi on ollut poikkeuksellinen, ja kuten ministeri Tuppurainen kuvasi, kriisejä on ollut aiemminkin eikä EU:lla aina ole ollut mekanismeja, joilla niihin on parhaalla mahdollisella tavalla pystytty tarttumaan. Siksi kysynkin nyt pääministeriltä: Mitä Suomi tekee, jotta EU:n ja sen kaikkien jäsenmaiden huoltovarmuus ja kriisinkestävyys olisivat tulevaisuudessa nykyistä parempia? Paljon toimia tietysti on tehtävä kansallisella tasolla kaikissa jäsenmaissa, mutta miten saisimme huoltovarmuutta ja kriisinkestävyyttä talouden, terveyden ja myös turvallisuuden kannalta nostettua paremmin myös EU:n yhteiselle agendalle?

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Tavio.

15.06 Ville Tavio ps (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Itsenäiset kansat, euroopalaiset kansat, ovat perussuomalaisille erittäin tärkeitä, ja siksi me olemmekin itsenäisten kansakuntien puolella. Nyt viime aikoina Euroopan unioni on hoitanut talouttaan niin huonosti, että se ihan hirvittää. On ihme, että hallitus täällä vain suorastaan palvoo EU:ta, ja kun te puhutte arvoyhteisöstä, niin siitä syntyy tässä kokonaisuudessa aina vaikutelma, että te puhutte vihervasemmistolaisesta arvoyhteisöstä. Te haluatte tehdä EU:sta vihervasemmistolaisen arvoyhteisön.

Viimeisin osoitus EU:n hyödyttömyydestä oli tämä koronarokotteiden hoito, koska EU:sta eronneet britit saivat rokotteet nopeammin kuin muut maat. Onneksi mennään oikeaan suuntaan, [Välihuutoja] mutta ei tämäkään harjoitus kovin hyvin EU:lla mennyt.

Tässä puheenvuoroissa kuullaan, että globalistit uskovat, että kaikki pitää hoitaa ylikansallisesti, byrokratialla ylikansallisesti, ja EU:sta on tullut sosialismin kehto. Emme me tarvitse lisää ylikansallista hallintoa vaan vähemmän byrokratiaa, [Puhemies koputtaa] vapautta, vähemmän direktiivejä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Lindtman.

15.07 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Koskinen tässä juuri hyvin kuvasi, että ei tietenkään EU:hun tarvitse suhtautua kritiikittömästi, mutta ei ole oikein viisasta laittaa kaikkia ongelmia EU:n viaksi, ja voi sanoa, että edustaja Tavion puheenvuoro tässä juuri osoitti, mistä oli kysymys. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä]

EU:ta nimenomaan tarvitaan yhdessä. On selvää, että EU:n toimia näissä rokoteasioissa voi kritisoida, mutta uskooko täällä todella joku, että Suomi pienenä viiden miljoonan maana olisi pärjännyt näillä markkinoilla yksin? EU:ta tarvitaan nimenomaan niissä asioissa, joissa se voi olla kokoaan suurempi. Tässä kriisinkestävyydessä kriisit on leveämmillä hartioilla mahdollisuus paremmin ottaa vastaan, yhdessä. Ilmastonmuutoksessa on järkevää, että edetään EU:ssa yhteiseen tahtiin. Uskon, että silloin nimenomaan suomalainen teollisuus pärjää.

Yhteiset sisämarkkinat: Uskon, että Suomi tässä kilpailussa pärjää, ja tietenkin siellä toisella puolella täytyy olla myös työntekijöiden suoja. [Puhemies koputtaa] En tiedä, onko edustaja Halla-aho tarkistanut kantaansa näissä asioissa, [Puhemies koputtaa] kun Puolan, Unkarin ja muiden maiden kanssa [Puhemies: Aika!] äänestitte vastaan työelämän parempaa sääntelyä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Aika! — Edustaja Häkkänen.

15.08 Antti Häkkänen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tällä vuosikymmenellä vahvaa Eurooppaa tarvitaan, se on aivan selvä, mutta se ei synny minkälaisella linjalla tahansa, ja siitä kokoomuksessa olemme huolissamme. Vain vahva talouden pohja luo Euroopan unionille sen toimintakyvyn, jota tarvitaan tällä vuosikymmenellä. Ja nyt se kysymys kuuluu, että kun tämän kriisin yhteydessä hyvin monet Euroopan normaalin taloudenpidon säännöt menevät uusiksi sisämarkkinoihin liittyen, velka- ja budjettisääntöihin liittyen ja nyt sitten jäsenvaltioiden omaan taloudenvastuuseen liittyen ja keskustelu on Eu-

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

roopassa jo käynnissä, mihin suuntaan viedään, ja kun keväällä Saksa ja Ranska tekivät esityksiä ja Suomen hallitus sanoi, että suhtaudumme avoimesti ja rakentavasti, vaikka meillä pitkä linja [Puhemies koputtaa] on ollut toinen, niin mitä nyt: aikooko Suomen hallitus olla [Puhemies koputtaa] aloitteellinen tässä asiassa joillain omilla esityksillään? [Puhemies koputtaa] Minä olen huolissani, nukutaanko tässä asiassa.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Harjanne.

15.10 Atte Harjanne vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Erinomaisia puheenvuoroja pääsääntöisesti täällä EU:n vahvuuksista, tärkeydestä, kehitystarpeista ja toivottavasta suunnasta.

Ilmastonmuutoksen ja luontokadon torjunta ovat globaaleja haasteita, joissa EU:lla on keskeinen rooli. Selonteko linjaa, että näiden osalta EU:n toimien ja tavoitteiden tulee olla tiedepohjaisia ja perustua tutkittuun tietoon. Erinomainen linjaus. Ylätason tavoitteiden osalta näin pääsääntöisesti onkin, toimien osalta aina välillä EU:ssa takkuua. Esimerkkejä ovat nihkeä suhtautuminen geenimuunteluun ja ydinenergiaan ja ylipäänsä koko maataloussektorin liian heikko ohjaus kohti kestäväää tuotantoa. Kysynkin hallitukselta: miten tätä tiedepohjaista linjaa ajetaan EU:ssa niin, että se näkyy EU:n politiikassa?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Turtiainen.

15.11 Ano Turtiainen at (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hyvä, että tässä salissa on opposition taholta voimakkaasti vastustettu elpymispakettia, mutta sekin on samantekevää ja kansan harhaanjohtamista, jos ei aidosti haluta eroon Euroopan unionista. [Eduskunnasta: Sieltähän se tuli!] Sanon nyt suoraan sen, mitä muut eivät tässä salissa uskalla sanoa: meidän on syytä erota EU:sta ja vieläpä hyvin pikaisesti, ennen kuin tulee niin sanotusti hätä käteen.

Arvoisa puhemies! Sen jälkeen ei tällaisia turhia selontekoja enää koskaan tarvittaisi. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Arhinmäki.

15.12 Paavo Arhinmäki vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomessa on usein arvostettu ja yleensä arvostetaan suoraa puhetta, ja monesti perussuomalaiset ovat erityisesti halunneet profiloitua totuudenpuhujina. Mutta kun kuuntelin teidän ryhmäpuheenvuoroanne, kuuntelin edustaja Tavion puheenvuoroa, niin te ette sano sitä ääneen, mitä te ilmeisesti ajatte: Suomen eroa EU:sta. Nyt teidän pitää sanoa suoraan ja rehellisesti, oletteko te anarkisteja ja haluatte eroa, Suomen eroa EU:sta, vai [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] pidätkö te kiinni jäsenyydestä ja laiskasti menette EU:n selän taakse kaikissa asioissa, kritisointte EU:ta kaikesta siitä, josta teidän pitäisi ottaa kantaa täällä Suomessa ja josta tehdään päätöksiä. [Leena Meren välihuuto] Minusta vaikuttaa siltä, että teille EU on helppo tapa kiertää kaikki vaikeat ongelmat ottamatta niihin kantaa: ilmastonmuutos, ympäristö, työntekijöiden oikeudet, veroparatiisit, suurten yritysten globaali vastu. [Perussuomalaisten ryhmästä: Olipa huono puhe!]

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Essayah.

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

15.13 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä suomalainen EU-keskustelu on usein kyllä surullisen vaihtoehtotonta, niin kuin tässä edustaja Arhinmäki antoi näytettä. KD on ollut pitkään huolissaan siitä, että EU:n kehityssuunta on sellainen, jolle meillä ei ole kansalaisten antamaa mandaattia. EU:sta on tulossa yhä enemmän tulonsiirtounioni, verounioni ja vieläpä yhteisvelkaunioni. Ja jos tätä kehityssuuntaa arvostelea, niin välittömästi heilahtaa joko EU-erokortti tai sitten idän kortti. Kuitenkin olisi rehellistä tunnustaa, että kaikki integraatio ei suinkaan ole hyväksi.

Ja ihmettelen täällä sitä, että tässä hallituksen selonteossa näkyy se, kuinka ollaan kuulematta niitä federalistisia äänenpainoja, jotka tulevat tällä hetkellä suurista EU-jäsenvaltioista, jotka haluavat viedä EU:ta yhä enemmän liittovaltion suuntaan, ja meillä puhutaan vain juhlapuhejargonin tasolla siitä, että haluamme itsenäisten [Puhemies koputtaa] jäsenvaltioiden yhteistyötä, joka ei enää tällä hetkellä [Puhemies koputtaa] vastaa todellisuutta. Eikö hallitus näe tätä tilannetta, vai eikö se halua nähdä [Puhemies koputtaa] tätä tilannetta?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Adlercreutz.

15.14 Anders Adlercreutz r (vastauspuheenvuoro): Ärade talman! Edustaja Satonen piti hyvän puheenvuoron siitä, mikä on EU:n merkitys globaalissa mittakaavassa, miten on oleellista, että EU pysyy yhtenäisenä, pystyy kilpailemaan tasaväkisesti Kiinan ja USA:n kanssa. Tämä on hyvä pitää mielessä silloin, kun analysoi ulkoa tulevia painostusyrityksiä, vaikutusyrityksiä EU:n heikentämiseksi. Joskushan niitä tulee toki sisältäkin. Pyritään EU:n kilpailuaseman heikentämiseen.

Mutta on tietenkin oleellista, että EU:n merkitys ja oikeutus nähdään myöskin EU:n sisältä. Siksi oli oleellista, että oikeusvaltioperiaate saatiin tähän pakettiin mukaan, vaikka perussuomalaiset sitä vastustivatkin: että pelataan samoilla säännöillä, kitketään korruptiota, pidetään huolta oikeuslaitoksestamme, katsotaan, että jokaisessa maassa jokaisella on samanvertainen oikeus riippumattomaan mediaan, riippumattomaan oikeuslaitokseen. Se oli hieno saavutus.

Nyt on kuitenkin ehkä hieman epäselvyyttä siitä, miten tämä saadaan ihan maaliin asti. [Puhemies koputtaa] Haluaisin varmistaa nyt ministereiltä: onhan tästä nyt varmuutta, [Puhemies koputtaa] että tästä tulee tehokas instrumentti?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Elomaa.

15.15 Ritva Elomaa ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituspuolueet usein nostavat sen asian esille, että perussuomalaiset ovat maataloustukia vastustavia. Tämä on täysin tietoista sumuttamista, joka on erityisesti keskustapuolueen tapa toimia. Perussuomalaiset ovat sitä mieltä, että nykyjärjestelmässä jokainen EU-tukilantti on saatava Suomeen, koska EU:n yhteinen maatalouspolitiikka sitoo tuottajiemme kädet. Kritisoimme sellaista EU:n yhteistä elvytys- ja tukipolitiikkaa, joka on suoranaisesti haitallista Suomelle.

Maatalouttamme on vuosia ajettu tehotuotannon suuntaan. EU:n myötä tuottajamme kilpailevat samoilla markkinoilla ulkolaisen halpatuotannon kanssa. Samaan aikaan EU:n ympäristötavoitteet, jotka Marinin hallitus haluaa Suomen reilusti ylittävän, vaikeuttavat monin tavoin maaseutumme tilannetta. Kysynkin hallitukselta: Miten voitte hyväksyä tiu-

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

kemman vihreän siirtymän hintalapun Suomen maataloudelle sekä myös metsäsektorille? Entä miten varmistatte, että maaseudulla voi asua ja työskennellä tulevaisuudessa?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kalmari.

15.17 Anne Kalmari kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Perussuomalaiset vastustavat rahoituskehystä. Rahoituskehyksessä on määritelty ne rahat, mitkä Suomen maataloustukiin, aluepoliittisiin tukiin, maaseudun kehittämiseen tulevat. Mielestäni me olemme siinä asiassa onnistuneet todella hyvin, samoin kuin esimerkiksi taistelussa siitä, että metsäpäätökset tehdään Suomessa. Ja LULUCF meni maaliin niin, että emme joudu maksamaan turhia päästömaksuja vaan nojataan luonnontieteeseen, tieteelliseen tutkimukseen siitä, mitä metsämme imevät hiilinieluna. Mielestäni se oli hieno saavutus.

Olen samaa mieltä teidän kanssanne, meillä on paljon kritisoitavaa EU:ssa, mutta olen surullinen siitä, että te lietsotte kansalaisia EU:ta vastaan. Pyytäisin teitä pohtimaan sitä, mitkä ovat seuraukset, jos kansa ihan oikeasti uskoo kaiken sen, [Puhemies koputtaa] mitä väittämiä on.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Virolainen.

15.18 Anne-Mari Virolainen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä selonteossa painotetaan otsikkotasolla, että yhteiset arvot ovat kaiken perusta. Näin olen meidän pitäisi voida luottaa siihen, että jokainen jäsenmaa kunnioittaa arvoja: ihmis oikeuksia, demokratiaa ja oikeusvaltioperiaatetta. Murheellista kyllä, oikeusvaltioperiaate on rapautumassa, ja me emme ole pystyneet puuttumaan siihen riittävällä tavalla. Erityisesti arvojen rikkomisesta käynnistyyvä artikla 7:n mukainen menettely on valitettavan hidas, eikä oikeastaan tuloksiakaan ole saatu aikaiseksi.

Ministeri Tuppurainen, te kuvasitte erittäin laajasti niitä ongelmia, joita meillä on Euroopan unionissa liittyen ihmisoikeuksiin ja oikeusvaltioperiaatteeseen. Itse asiassa tätä teidän puhettanne ajatellen olen aavistuksen hämmästynyt, että selonteossa kunnianhimo oikeusvaltiovälineiden käyttämiseen ei ole sillä tasolla, miltä se kuulosti [Puhemies koputtaa] teidän puheessanne. Kysyn: mitä [Puhemies koputtaa] te aiotte tehdä siihen vaikuttamiseksi, että yhteiset arvot [Puhemies: Aika!] ovat oikeasti kaiken perustana? [Puhemies: Aika!]

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kiljunen, Kimmo.

15.19 Kimmo Kiljunen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on varmasti se oikea paikka kysyä, miksi EU, miksi olemme liittyneet Euroopan unioniin ja tinkineet osasta kansallista suvereniteettiamme. [Juha Mäenpää: Meitä on harhautettu!] Vastaus on varmaan aika selkeä: sen vuoksi, että meillä on paljon suomalaisia koskevia ongelmia, joita ei kykene tämä sali ratkaisemaan, joka viime kädessä päättää — Suomen suvereeni päätöksenteko on täällä. Miksi on näin, miksi? Sen takia, että ne ongelmat ovat sellaisia, että ne eivät kunnioita kansallisia rajoja. Tämä pandemia, jonka kanssa me juuri painimme, on klassinen esimerkki tästä.

Arvoisa puhemies! Minusta on arvokasta tunnistaa se, että me kaikki — kaikki puolueet — olemme tästä asiasta yhtä mieltä. Täällä ei ole yhtä ainutta puoluetta, joka vaatisi Eu-

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

roopan unionista eroa, juuri sen vuoksi, että me tunnistamme nämä yhteiset ongelmat, joita me yhdessä Euroopan unionin tasolla ratkaisemme. Se on minusta arvokas asia huomioida.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Wallinheimo.

15.20 Sinuhe Wallinheimo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eiköhän tämä sali ole suunnilleen yhteneväinen siinä, että me kansainvälisillä areenoilla pärjäämme paremmin EU:ssa kuin ilman EU:ta. Mutta toisaalta taas EU:ssakin on paljon kehitettävää, ja se täytyy meidän kaikkien myös hyväksyä. Siellä on paljon asioita, joita voimme kritisoida niin salin oikealta kuin vasemmalta puolelta.

Yksi asia, joka on tällä hetkellä jäänyt aika lailla jalkoihin, on EU:n digitaaliset sisämarkkinat. Tällä hetkellä kaksi kolmasosaa alustataloudesta tulee USA:sta ja yksi kolmasosa tulee Aasiasta, ja Suomi ja Eurooppa ovat jääneet totaalisesti jalkoihin tässä. Tulevaisuudessa se, joka hallitsee dataa, hallitsee maailmaa, ja tämä on mielestäni yksi niitä keskeisiä ulko- ja turvallisuuspoliittisia kysymyksiä, jotka EU:n pitäisi tässä seuraavina vuosina ratkaista.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Hassi.

15.21 Satu Hassi vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Tavio nosti Britannian jotenkin hyväksi esimerkiksi. Tiedoksi, että siellä asuva sukulaiseni kertoi koronatilanteen olevan niin paha, että edes naapuripaikkakunnalle ei saa matkustaa.

Melkein jokaisessa EU-keskustelussa minua on häirinnyt se, että EU-kriitikoiden tyyppillinen tapa argumentoida on se, että sen jälkeen, kun on vastustettu sitä, että EU:lle annettaisiin toimivaltuudet tai hyväksyttäisiin joku toimenpide, kuitenkin kritisoidaan EU:ta siitä, että se ei tee tarpeeksi. Tänään tässä salissa tästä linjasta esimerkkinä on se, että vastustetaan sitä, mitä EU on tekemässä, jotta Euroopan talous, myös Suomen talous, pystyisi toipumaan koronapandemian sille antamasta iskusta, mutta samalla sitten vaaditaan toimia työllisyyden parantamiseksi. Jotain johdonmukaisuutta kuitenkin toivoisin puheissa.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Mäkelä.

15.22 Jani Mäkelä ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä selonteko on, niin kuin hallituksen EU-politiikka yleensäkin, ponnetonta taivaanrannan maalailua, joka ei palvele kansallista etuamme. Tässä pelissä me häviämme väistämättä, koska muut EU-maat kylläkin palvelevat ja valvovat omaa kansallista etuaan. Suomi on pieni maa, ja Suomen pitäisi keskittyä sille olennaisiin vaikuttamisen kohteisiin Euroopan unionissa, kun nyt siellä ollaan eikä sieltä äkkiä poiskaan päästä. Meidän pitäisi asettaa etusijalle oma vientiteollisuutemme, oma metsäteollisuutemme, oma maataloutemme, liikenteemme, ne asiat, mitkä ovat Suomessa erilaisia verrattuna muuhun Eurooppaan, ne asiat, missä me häviämme, jos muu Eurooppa pääsee määräämään enemmistöpäätöksillä. Mitä tekee hallitus? Tekee selonteon, jossa on kymmeniä sivuja täysin joutavaa tekstiä ja vain muutamia yksittäisiä lauseita, joista voi olla samaa mieltä näiden äsken mainittujen asioiden merkeissä, ja nekin lauseet [Vastauspuheenvuoropyyntöjä] on vesitetty vihervasemmiston miellyttämiseksi. EU kyllä osaa lypsää meidän rahamme, mutta missä on se hyöty, mitä Suomi voisi EU:lta saada, se vähäinen hyöty esimerkiksi siitä, että maahanmuuttoa Euroopan uni-

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

onin alueelle voitaisiin rajoittaa, [Puhemies koputtaa] tai siitä, että saisimme vientiteollisuutemme toimimaan? [Vastauspuheenvuoropyyntöjä]

Puhemies Anu Vehviläinen: Pientä armeliaisuutta. Täällä on kymmeniä pyydettyjä puheenvuoroja, ja pyrin niitä antamaan kohtalaisen tasapuolisesti tästä eteenpäin. — Nyt ministeri Vanhanen, 2 minuuttia.

15.24 Valtiovarainministeri Matti Vanhanen (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Ymmärrän jotenkin sen sisäisen tuskan, jos kokee, että nämä EU:n arvot ovat itselle jotenkin vaikeita tai ideologisesti sävyttyneitä. Ne ovat kuitenkin aika lailla samoja, jotka ovat YK:n peruskirjassa, ihmisoikeusjulistuksessa, Euroopan neuvostossa, ja meidän leijona-vaakunan alla olevat perustuslain, meidän itsenäisen Suomen arvot ovat hyvin samat kuin ne, mitkä ovat EU:n arvoja. Minä en ymmärrä, mikseivät ne kelpaa. Mikä niiden kanssa elämisessä on vaikeaa?

Toinen asia Kansallisen Kokoomuksen suuntaan. Olette paljon tämän talven aikana pitäneet esillä mahdollisuutta valtioiden velkasaneeraukseen. Se on tässä selonteossa, siitä on laaja osio olemassa. Kritisoitte äsken sitä lievästi — ”mahdollisuus hallittuun velkasaneeraukseen” — mutta juuri siitä pitää olla kyse. Tällaisessa kriisissä ei pidä päästää muita kriisejä syntymään. Emme kaipaa sotilaallista kriisiä, emme kaipaa pankkikriisiä, emme kaipaa valtioiden talouskriisiä. Ja jos tilanteessa, jossa jokainen valtio joutuu ennätysmäisellä tavalla hakemaan rahamarkkinoilta velkaa, samaan aikaan velan antajille sanotaan, että joo, antakaa meille velkaa matalalla korolla, mutta oven takana odottaa velkasaneeraus — ei, tämä ei ole se hetki, jolloin hallittua velkasaneerausjärjestelmää pystytään laatimaan. Sen aika on jossakin toisessa ajankohdassa.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kanerva.

15.25 Ilkka Kanerva kok (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Olen vahvasti asian puolella, mutta on aihetta sanoa, että sillä kentällä, jolla toimimme, peli kovenee. Peli kovenee todella hurjaa vauhtia, joukkueitten muodostaminen on käynnissä, enkä ole ollenkaan varma, että kolmiota kyetään näillä eväillä saaman neliöksi.

Meidän suhteemme meidän kannalta ratkaisevaan ilmansuuntaan eli itään eli Venäjään on huononemassa tällä hetkellä EU:n ja Venäjän välisinä suhteina. Tämä on riski, tämä on riskialtis suunta ja kehityksen meno. Vaarapotentiaali on tässä suhteessa kasvamassa selvästi. Onko EU:lla Venäjä-strategiaa? No ei ole, ja jotain kummallista tässä suhteessa on. Nyt ei EU:n uskottavuus saisi kerta kaikkiaan rapistua, vaan päinvastoin. Kykenemmekö me olemaan turvallisuuden tuottajia Euroopassa ja tässä kriittisessä suhteessa? Saammeko aikaan strategista autonomiaa Euroopan unionille ja olemmeko system shaping -toimija? [Puhemies koputtaa] Tässä suhteessa minä toivon, että Suomen mahdollisuuksia hyväksikäytettäisiin tämän eurooppalaisen arkkitehtuurin luomiseksi.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Mäkynen, Matias.

15.27 Matias Mäkynen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Euroopan unioni on olemassa, koska sen hyödyt jäsenmailleen ovat suuret. Sisämarkkinoiden hyödyn on arvioitu olevan Suomelle 7,7 prosenttia meidän bkt:stamme elikkä yli 18 miljardia euroa

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

vuosittain. Taloudellinen sisämarkkina on kuitenkin vain kapea näkymä tähän meidän yhteisöömme, ja EU:ta tarvitaan nimenomaan siellä, missä jäsenmaat eivät pysty toimimaan tehokkaasti. Siitä on tässäkin salissa paljon puhuttu, ja edustaja Hassi piti erinomaisen puheenvuoroon siitä, miten ei voi samaan aikaan vastustaa yhteisiä toimia ja vaatia vahvempaa puuttumista erilaisiin ylikansallisiin ongelmiin. Ilmastomuutoksen torjunta, siirtolaisuuden hallinta, verovälttelyyn puuttuminen — kaikkiin näihin toimiin tarvitaan vahvempaa Euroopan unionia.

Parannettavaakin totta kai on. Euroopan unionia täytyy vahvistaa siinä, miten sosiaalisia minimiehtoja määritellään, esimerkiksi lähetettyjen työntekijöiden työehtoja, sitä, että palkkadumppausta ei tapahdu EU-maiden välillä ja että kilpailu on reilua jäsenmaiden välillä, niin että esimerkiksi teollisuutta ei pystytä tukemaan ylisuurilla tuilla suurten jäsenmaiden toimesta vaan että pienetkin maat voivat kilpailussa pärjätä. Tällainen EU on Suomen etu, sellaista tämä hallituksen selonteko nimenomaan rakentaa, ja siihen suuntaan Suomi tukee Euroopan unionin kehitystä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Purra.

15.28 Riikka Purra ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä selonteko väistelee ikäviä tosiasioita, mutta me toki mielellämme nostamme niitä esille. Siinä ei puhuta tämän elpymispaketin eikä liittovaltiokehityksen vaikutuksista. Siinä ei arvioida suomalaisille veronmaksajille kertyvän taakan kasvamista.

Selonteko sisältää jo itsessään ristiriitaisuuksia. Siellä aivan oikein sanotaan, että vastuu talouspolitiikasta kuuluu jäsenmaille perussopimusten mukaisesti, mutta tähän on ristiriidassa tämän hyväksymänne ja kovasti liputtamanne velka- ja lahjapaketin kanssa. Miksi te ette kerro, että te hyväksyitte yhteisvastuut? Miksi te ette kerro, että te hyväksyitte etelän vastuuttoman taloudenpidon? Te hyväksyitte perussopimusten rikkomisen.

Tässä linjassa ei ole mitään muuta kuin tyhjyyttä ja retoriikkaa — sitä, että Suomi vuodesta toiseen nöyrästi hyväksyy kaiken, mitä Euroopasta sanotaan, ja väittää, että se on äänen kuulumaan saamista. Se on yksinkertaisesti noloa. [Välihuutoja]

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Lohi.

15.30 Markus Lohi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ymmärrän aika hyvin EU-kritiikinkin, ja täytyy sanoa, että on sille aihehtakin. Mutta samaan aikaan, kun kritisoi, pitäisi sitten kertoa, mikä on se tapa, millä Suomi kykenisi paremmin omia etuja EU:ssa ajamaan. Onko se tapa, jolla luodaan EU:hun kaaosta? En usko siihen. Ei sillä lailla saada kumppaneita EU:sta eikä saada Suomen etua ajettua. Ainoa tapa on tehdä päätöksiä, jotka luovat EU-alueelle vakautta, ja minusta tämä on se peruslinja, jota hallituskin ajaa.

Mutta kyllä itsekkin olen huolissani tästä EU-kehityksestä ja erityisesti siitä, että jos perussopimuksia lähdetään tulkitsemaan niin, että irtaannutetaan niitten sanamuodosta, edessä saattaa olla kyllä sellainen turmion tie, että kansalaisten silmissä legitimizeetti ja uskottavuus kärsivät ja EU lähtee murenemaan sitä kautta. Siinä pitää olla tarkkana, ja Suomen pitää koko ajan ajaa semmoista linjaa, että noudatetaan perussopimuksia ja pysytään myös niitten sanamuodossa.

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Mäenpää.

15.31 **Juha Mäenpää ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vasemmistoliiton ryhmäpuheessa esitettyyn periaatteeseen ”se mikä on rikki, pitää korjata” on helppo yhtyä. Turpeen status on rikki, se pitää korjata. Hallituksen selonteossa EU-politiikasta, kappaleessa ”Luonnonvarojen kestävä käyttö” todetaan seuraavasti: ”lintu- ja luontodirektiivin liitteitä tulee päivittää tieteellisen tiedon pohjalta”. Tieteellisen tiedon mukaan Suomessa turvetta kasvaa 40 miljoonaa kuutiota vuodessa. Turve on silti tieteestä poiketen Suomessa luettu fossiiliseksi polttoaineeksi. Turpeen käyttö on noin puolet vuosittaisesta kasvusta. Turpeen status on vaadittava muutettavaksi uusiutuvaksi vuosittaisen kasvun osalta. Tämä keventäisi päästökaupan maksuja reilut 100 miljoonaa vuodessa. Kysynkin maa- ja metsätalousministeriltä: Onko keskustapuolue ollut lainkaan mukana tässä selonteon laatimisessa, [Puhemies koputtaa] koska turvetta ei mainita ollenkaan? [Puhemies koputtaa] Miksi vaatimusta tästä ei ole kirjattu selontekoon? [Puhemies: Aika!]

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Sarkkinen.

15.32 **Hanna Sarkkinen vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomessa ja Euroopassa tarvitaan nyt elvytystä, ja elpymisväline on tässä työkaluna. Elpymisväline, se on kompromissi. Muitakin malleja yhteiseen elvytykseen olisi voinut löytyä. Suora keskuspankkirahoitus EU:n jäsenmaille olisi voinut olla yksi tapa rahoittaa elvytystä. Myös keskuspankin hallussa olevien valtioiden velkakirjojen osittaisesta leikkaamisesta olisi keskusteltava. Uudenlaista ajattelua ja keskustelua tarvitaan nyt Euroopassa.

Arvoisa puhemies! Vasemmistoliitto näkee, että EU:n talouspoliittisiin sääntöihin tarvitaan kriisin jälkeen muutoksia. Sosiaaliset näkökulmat ja ympäristön hyvinvointi on otettava vahvemmin mukaan talouspolitiikan ohjaukseen. Jäsenmaiden talouspoliittinen liikumavara on turvattava, kun lähivuosina tarvitaan mittavia investointeja sekä osaamiseen että ilmastoratkaisujen vauhdittamiseen. Näin voidaan myös luoda kestäviä työpaikkoja ja hyvinvointia Eurooppaan.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Lepomäki.

15.33 **Elina Lepomäki kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomessa ei niinkään vallitse minkäänlaista ristiriitaa tai kansalaisissa epävarmuutta sen suhteen, että Euroopan unioni on loistava sisämarkkina-alue ja myös toimiva turvallisuusyhteisö ja myös ihmisoikeuksien edistäjä, mutta aika huolissaan täällä ollaan nyt taloudesta. Sen takia ihmettelenkin, minkä takia tässä teidän 40 sivun selonteossanne ainoastaan kaksi sivua on esimerkiksi rahaliiton toimivuuteen panostettu. Kysyisinkin pääministeriltä: onko Suomen hallituksen tavoite edes se, että palattaisiin markkinakuriin ja no bail-out -periaatteen Euroopassa?

Sitten perussuomalaisilta olisin kysynyt siitä, kun luin tuossa heidän EU-ohjelmaansa parin vuoden takaa, jossa sanotaan, että rahaliitosta voi erota kahdella eri tavalla: viikonlopun yli yllätyksenä tai sitten hitaasti peruuttamalla rinnakkaisvaluutan kautta. Kumpi näistä on se teidän toivomanne tapa? [Riikka Purra pyytää vastauspuheenvuoroa] Kertokaa se eduskunnalle.

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Purra.

15.34 **Riikka Purra ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos edustaja Lepomäki olisi lukenut sitä kohtaa vähän pidemmälle, ehkä muutaman virkkeen vain, niin siinä olisi kerrottu, että perussuomalaiset kannattavat tätä toista, eli rinnakkaisvaluuttaan siirtymistä, jolloin eurosta on mahdollista päästä pois aivan samaa reittiä kuin sinne on mentykin.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Malm.

15.35 **Niina Malm sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on pidetty hyviä puheenvuoroja, ja erityisesti haluan kiittää edustaja Heinäluomaa ja Satosta siitä, että he nostivat voimakkaasti esiin turvallisuuspolitiikan ja sen tärkeyden Euroopan unionissa. Turvallisuus on meille ehdottoman tärkeää, ja se on ehdottoman tärkeää meidän lapsillemme. Sitä ei voi rahalla ostaa. Olemme saaneet huomata, kuinka nopeasti suurvaltojen poliittinen ilmapiiri voi muuttua. Voimapolitiikka, sääntöperusteisuuden kyseenalaistaminen ja nationalismin nousu ovat turvallisuuden kannalta erityisen tärkeitä, myös meidän oman sisäisen turvallisuutemme kannalta. Miten hallitus siis aikoo vastata näihin haasteisiin ja ongelmiin ja näin säilyttää myös yhteistyökyvyn valtioiden välillä?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Tanus.

15.36 **Sari Tanus kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yhteisvastuun kasvattamisen sijaan jäsenmaiden omaa vastuuta on korostettava mahdollisimman pitkälle. Sääntöperäisyys on ollut yksi EU:n keskeinen toimintaperiaate — siihen on palattava. Talous- ja rahaliitto Emulla on edellytykset toimia kestävästi vain, mikäli jäsenmaat palaavat noudattamaan vakaus- ja kasvusopimusta. Markkinakurin palauttaminen on välttämätöntä.

Kysyisinkin nyt ministereiltä, aikooko hallitus palata sääntöperäisyyteen. Aikooko hallitus palata sellaiseen sääntöperäisyyteen, jossa vakiintuneita perussopimusten tulkintoja noudatetaan, vai tullaanko jatkossakin venyttämään perussopimusten tulkintoja tilanteen mukaan?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Honkonen.

15.37 **Petri Honkonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä kohtaa debattia on hyvä palauttaa keskustelua hieman niihin ydinasioihin, joiden ympärille Euroopan unioni on alun perin luotu.

Jos me katsotaan sitä tilannetta, missä Eurooppa on maailmassa: Tässä on hyvin kerrottu siitä, kuinka Kiina, Yhdysvallat, nousevat kolmannen maailman taloudet uhkaavat ikään kuin EU:n asemaa siinä mielessä. EU oli vielä 2000-luvun alussa maailman suurin talous hetken aikaa, mutta enää se ei sitä ole. Eurooppa harmaantuu, Eurooppa vanhenee.

Alun perin tämä yhteisö luotiin talouden ympärille, siis sitomaan Euroopan kansat yhteen taloudellisen keskinäisriippuvuuden kautta ja luomaan talouskasvua. Vain sen talouskasvun kautta pystytään luomaan sitä jaettavaa, edistämään yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa tämän maanosan alueella, ja siitä talouskasvussa onnistumisesta, sen luomisesta onnistumisesta, myös riippuu kaikilta osin se, kuinka hyväksyttävänä Euroopan kansalaiset

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

jatkossa kokevat tämän järjestelmän. Siihen nähden mielestäni [Puhemies koputtaa] talouskasvusta tässä salissa puhutaan aivan liian vähän.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Eestilä.

15.38 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Kalmari nosti täällä hyvin esille ne hyvät saavutukset, mitä Suomen edunvalvonta on saavuttanut ilmasto-, metsä- ja maankäyttöasioissa. Tarkoitin näillä LULUCF:ää ja uusiutuvan energian direktiiviä. Mutta se, mikä itseäni hieman ihmetyttää, on se, että nämähän tullaan repimään ensi kesänä taas auki, ja silloin kun komissio lähtee uudelleenarvioimaan energia- ja ilmastopoliittista kehikkoa ja sorvaamaan taas uutta lainsäädäntöä, niin sehän työllistää kyllä meppejä, komissiota ja koko Suomen edunvalvontakoneistoa, ja valiokunnat saavat tehdä saman työn uudelleen. Minä kysyisin vaikka pääministeriltä tai maa- ja metsätalousministeriltä: Mitä te olette mieltä tämmöisestä? Onko tämä tarpeellista, ja onko ilmastotietoisuus kahdessa kolmessa vuodessa muuttunut niin paljon, että kaikki pitää repiä uusiksi?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Berg.

15.39 Kim Berg sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! EU:n arvo Suomelle ei perustu euromääräisiin lukuihin siitä, kuinka paljon EU:lle maksetaan ja kuinka paljon EU:sta saadaan rahaa, vaikka tätä kuvaa perussuomalaiset tässä salissa usein maalaa- vat. Suomalaiset yritykset hyötyvät pääsystä maailman kehittyneimmille avoimille sisämarkkinoille, jotka kattavat yli 450 miljoonan kuluttajan markkinat.

Pienelle vientivetoiselle maalle EU:n avoimet sisämarkkinat ja taloudellinen vakaus ovat moninkertaisesti nettomaksujen arvoiset. Euroopan komission arvion mukaan EU:n sisämarkkinoiden hyöty Suomen bruttokansantuotteelle oli vuonna 2019 noin 18,5 miljardia euroa. Se on huomattavasti enemmän verrattuna Suomen nettomaksuun EU:lle, joka oli samaisena vuotena noin puoli miljardia euroa. [Vilhelm Junnila: Mitä kuuluu Norjalle? — Paavo Arhinmäki: Norjalla on jonkun verran öljyä!]

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Hopsu.

15.40 Inka Hopsu vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Euroopan unioni on [Hälinää — Puhemies koputtaa] ennen kaikkea arvoyhteisö. Se rakentuu demokration, ihmisoikeuksien, tasa-arvon ja oikeusvaltion päälle. Hämmästelinkin täällä hieman, mitä näistä arvoista, edustaja Tavio, te ette jaa.

Valitettavasti olemme saaneet todistaa viime vuosina unionin tiettyjen jäsenvaltioiden rikkovan jopa varsin systemaattisesti kansalaisten perus- ja ihmisoikeuksia ja vapaata tiedonvälitystä. EU on onneksi osoittanut olevansa kykenevä kehittymään ja pyrkimään kohti parempaa. Monivuotiseen rahoituskehukseen liitetyn oikeusvaltioperiaatemekanismin vahvistumisesta ja toimimisesta on pidettävä kiinni. Samoja arvoja on vaalittava myös EU:n ulko- ja kehityspolitiikassa ja turvapaikkapolitiikassa. Meillä on siinä merkittävä rooli tehtävänä.

Euroopalla riittää myös haasteita. Yksi niistä on yhtenäisyys. Brittien EU-ero on kova varoitus meille kaikille. Kuinka vahvistamme eurooppalaista yhtenäisyyttä ja identiteettiä nyt korona-aikana ja sen jälkeen?

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

Puhemies Anu Vehviläinen: Otetaan tähän vielä yksi debattipuheenvuoro permannolta ja sitten lyhyet ministeripuheenvuorot. — Seuraavaksi edustaja Vähämäki.

15.41 Ville Vähämäki ps (vastauspuheenvuoro): Kunnioitettu puhemies! Täällä äsken mainittiin, että salissa puhutaan aivan liian vähän talouskasvusta. Näin onkin, se on aivan totta, mutta valitettavasti se talouskasvu, mikä on saatu edellisinä vuosina aikaan, on tehty velanotolla, julkisen tai yksityisen puolen velanotolla, ja sitä laskua elvytyspaketilla nyt tullaan maksamaan.

Meitä myöskin syytettiin siitä, että me lietsotaan jonkunlaista EU-vastaisuutta. Ei, me emme semmoista lietso, me vain haluamme päättää itse, kuinka me käytämme metsistämme tulevia puita tai soita, minkälaisia poliittisia uudistuksia teemme tai minkälaisella autolla ajamme, onko se sähkö, biokaasu, diesel vai bensa.

No, nyt faktahan on se, että Suomen nettojäsenmaksu nousee 100 miljoonaa vuodessa. Tämän lisäksi hallitus on vienyt meidät tähän elvytyspakettiin sisälle. Me olemme jatkuvasti askel askeleelta menossa kohti liittovaltiokehitystä. Todellinen yllätys tässä selonteossa oli se, että hallitus on aika lailla positiivisesti suhtautumassa, suostumassa kaikkiin sellaisiin toimiin, mitkä kaventavat [Puhemies koputtaa] Suomen itsenäistä budjettivaltaa. Miksi näin?

Puhemies Anu Vehviläinen: Ja nyt ministerit Leppä, Tuppurainen ja pääministeri, jokaiselle 1 minuutti.

15.42 Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kolme tärkeää seikkaa EU-politiikasta, jotka kaikki sisältyvät selonteeseen.

Maataloutta on voitava harjoittaa kaikkialla unionin alueella, myös niillä alueilla, joissa on erityisiä vaikeuksia. Tämä kuuluu perussäädöksiin, joita EU:lla on. Tästä Suomi pitää tiukasti kiinni, on pitänyt ja tulee pitämään. Siitä osoituksena on vaikkapa se, että nyt tulevalle seitsemälle vuodelle on rahoitusratkaisut löydetty 6 prosentin korotuksella, ja se on hyvä tulos. Se antaa sitä vakautta, jota viljelijät tarvitsevat. Samoin se lisää huoltovarmuutta, resilienssiä, ja tällä on myöskin vahva talousvaikutus.

Toinen asia, metsät: Metsät kuuluvat jatkossakin kansalliseen päätöksentekoon. Se on selkeästi sanottu selonteossa. Siitä tulemme pitämään kiinni. Tästä osoituksena on viimeviikkoinen LULUCF-päätös, joka osoittaa sen, että me yhdessä, kaikki, olemme tehneet vahvaa yhteistyötä ja edunvalvontaa siitä, että näin myöskin tapahtui. Ja mitä tulee jatkossa näihin LULUCF- ja muihin laskelmiin, niiden pitää perustua tieteeseen ja tässä tapauksessa luonnontieteeseen, [Puhemies koputtaa] ei mihinkään poliittiseen ja laskennalliseen malliin.

Ja kolmas asia, ihan lyhyesti, on se, että unionin pitää uudistua yksinkertaisempaan, [Puhemies koputtaa] sujuvampaan ja vähemmälle byrokratialle perustuvaan suuntaan.

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Tuppurainen, 1 minuutti.

15.44 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Muun muassa edustaja Tanus kiinnitti huomiota perussopimuksiin. Suomi lähtee siitä, että nykyisiä perussopimuksia ei tule avata vaan EU:n toimintaa tulee kehittää nykyisten perussopimusten puitteissa olemalla tästä itsekkin tarkkoja. Muun muassa elpy-

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

misratkaisun yhteydessä pyysimme neuvoston oikeuspalvelulta lausunnon. Perussopimuksia noudatamme hyvin tarkoin.

Edustaja Lepomäki ja muutamat muutkin kiinnittivät huomiota talouteen. Suomi lähtee siitä, että jokainen maa on ensisijaisesti itse vastuussa omasta taloudestaan ja kunkin jäsenmaan tulee hyvänä aikana kerätä itselleen puskuria huonoja aikoja varten.

Edustajat Malm ja Kanerva kiinnittivät huomiota turvallisuuteen. Suomi näkee ensisijaisen tärkeänä, että EU kehittää valmiuksia muun muassa kyber- ja hypervaikeuttamisen osalta. EU:n puolustusyhteistyötä viedään myöskin eteenpäin, ja hankimme sille myös globaalia vaikuttavuutta EU:n vahvuuksia kehittämällä ja myöskin kumppanuuksia rakentamalla, emme ketään vastaan vaan monenkeskisyyttä vahvistaen.

Puhemies! Täällä kysyttiin myös oikeusvaltiomekanismista. Suomi pitää tärkeänä sitä, että varojen käyttö kytketään oikeusvaltioperiaatteen noudattamiseen ja että päätöksenteko tapahtuu määräenemmistöllä, mikä tekee tästä mekanismista tehokkaan.

Puhemies Anu Vehviläinen: Pääministeri, minuutti.

15.45 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Kalli kysyi EU:n huoltovarmuudesta ja kriisinkestävyydestä, ja kyllähän se on näin, että meidän pitää tästä kriisistä, tästä pandemiasta, joka on iskenyt jokaiseen Euroopan unionin jäsenmaahan erittäin kovalla tavalla, ottaa kaikki se oppi, minkä siitä voimme saada tulevia kriisejä varten, jotta olisimme paremmin varautuneita, jotta emme ajautuisi sellaisiin hankaluuksiin, joita tämän kriisin aikana olemme monessa kohtaa nähneet. Tämä pandemiaopit-kokonaisuus on erittäin tärkeä, ja tätä työtä tullaan tekemään, ja Suomi haluaa olla tässä aktiivisesti mukana.

Materiaalinen varautuminen on yksi kokonaisuus, jossa meillä on EU:ssa yhdessä parannettavaa.

Toinen kokonaisuus on lääketieteellinen tuotantokapasiteetti. Nyt me keskustelemme siitä, kuinka hyvin Euroopan unionin alueella voidaan valmistaa rokotteita, onko tämä riittävän nopeaa. Ja me näemme tuotanto-ongelmia. Tämä kapasiteetin kasvattaminen tulevaisuutta varten ja tällainen strateginen autonomia-ajattelu ovat yksi keskeinen kysymys huoltovarmuuden ja kriisinkestävyyden näkökulmasta.

Ja kolmantena asiana nostan saman asian, minkä olen tässä salissa aikaisemminkin sanonut, eli hätätilamenettelyn rajoille ja matkustamiseen. [Puhemies koputtaa] Me tulemme tarvitsemaan sen kaltaista yhteistä toimintamenettelyä, ja me olisimme sitä jo tarvinneet [Puhemies koputtaa] ja me tulemme tarvitsemaan sitä tulevaisuudessa, jos vastaavan pandemian kohtaamme.

Puhemies Anu Vehviläinen: Näin. — Ja nyt käynnistämme uuden debatin, debatin kakosvaiheen, eli 45 minuuttia uutta debattia. Ja pyydän teitä, jotka haluatte käyttää puheenvuoron, nousemaan ylös ja painamaan V-painiketta.

Debatin käynnistää edustaja Heinäluoma.

15.47 Eveliina Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun kuuntelee tätä keskustelua, niin tuntuu, että ainut puolue, joka väistelee vastaamasta kysymyksen, on perussuomalaiset. Olemme kuulleet täällä tänään vahvaa vihjailua mutta emme kuitenkaan suoria vastauksia siihen, kannattaako perussuomalainen puolue Suomen eroa

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

Euroopan unionista. Kysyisinkin, kun meillä on tässä yksi EU-ero todisteena ja esimerkkinä, emmekö ottaisi siitä opiksi ja kuuntelisi, mitä Isossa-Britanniassa on tapahtunut. Nimitäin siellä Ison-Britannian ero on hankaloittanut kauppaa EU:n kanssa ja siten heikentänyt Brittein saarten taloutta. Ja viimeksi tällä viikolla olemme kuulleet Yleltä: se uutisoi, että kaksi kolmasosaa Ison-Britannian yrittäjistä kertoo, että kauppa on hankaloitunut ja ero on tuonut uutta tullibyrokratiaa. Kysynkin, eikö voisi olla kuitenkin niin, että vaikka EU ei ole täydellinen kokonaisuus, niin se on kuitenkin paras, mitä meillä [Puhemies koputtaa] tällä hetkellä on olemassa.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Sankelo.

15.48 Janne Sankelo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! EU-selonteossa käydään läpi tulevaisuuden unionia. Yksi keskeinen elementti Suomen kannalta on se, miten elinkeinomme pärjäävät jatkossa eri intressien puristuksessa. Suomi elää metsästä, ja metsät kasvavat hyvin, kun niistä pidetään huolta. Mahtava hiilinielu ei synny itsestään vaan edellyttää metsien hoitamista.

Selonteossa todetaan, että on tärkeää, että metsäpolitiikka on kansallisissa käsissä — tämän myös ministeri totesi. Tämä on hyvä linjaus, jota myös kokoomus tukee. Viime vuosina on ollut nähtävissä kuitenkin linjanvetoja, joilla pyritään puuttumaan ilmastopolitiikan varjolla kansalliseen päätöksentekoon. Nyt ollaan uudistamassa EU-politiikkaa päästövähennysten osalta. Tämä johtaa laajaan EU:n energia- ja ilmastopolitiikan uudelleentarkasteluun nopealla aikataululla. On olemassa riski, että Suomi jatkossa kasvattaa hiilinielua ja muut maat jatkavat entiseen malliin fossiilisten polttoaineiden käyttöä. Hölmön rooli on neuvottelupöydissä aina tarjolla, se kannattaa muistaa. Kysynkin: miten turvaamme [Puhemies koputtaa] vastuullisen suomalaisen metsäteollisuuden aseman ja kilpailukyvyyn [Puhemies koputtaa] hyvinvointimme kehittäjänä jatkossa?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Hoskonen.

15.49 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Lyhyesti: Tämä Euroopan unionin tulevaisuus, mitä tässä selonteossa käsitellään, on minusta aika kummallinen. Euroopan unioni on selkeästi sääntöpohjainen. Sitä on tasavallan presidenttikin vaatinut ja kovin moni muu, mutta nyt me olemme menossa tielle, jolla hyväksymme ihan näissä papereissa ja elvytyspaketissa sen, että alamme maksaa toisten velkoja, perustamme tulonsiirtounionin ja annamme EU:lle verotusoikeuden. [Välihuutoja] Ne ovat sellaisia virheitä, joita ei pitäisi tehdä. Minä olen ihan varmasti Euroopan unionin innokas kannattaja ja pidän sitä kummallisena, että jos joku tätä pakettia sanallakaan arvostelee, hänet leimataan EU:n vastustajaksi. [Leena Meri: Tai anarkistiksi!] Niinhän ei suinkaan ole, vaan nämä ihmiset vaativat sitä, että noudatamme niitä sopimuksia, mitkä on tehty, koska ne ovat tälle maalle ainoa tuki ja turva. Suomalaisten veronmaksajien markkojen ei tarvitse joutua Italian velkojen maksuun. Jos tämä uusi velkakerros Euroopan unioniin avataan, joudumme tielle, jota me emme itse pysty koskaan pysäyttämään. Älkää ottako näitä riskejä. Tämä on Suomen kannalta erittäin suuri kohtalonkysymys. [Perussuomalaisten ryhmästä: Hyvä puheenvuoro!]

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Puisto.

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

15.50 **Sakari Puisto ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aluksi täytyy sanoa, että ihan ryhmäpuheenvuoroissa jo itsellä särähti korvaan kommentti brexitin puolesta äänestäneistä englantilaisista ikään kuin väliinputoajina tai disinformaatiosta. Muistuttaisin, että tämä oli kuitenkin englantilaisten enemmistö, kuitenkin tavalliset englantilaiset olivat sen takana, ja itse näkisin, että siellä taustalla on nimenomaan se, että britit ovat kuitenkin ehkä lähempänä anglosaksista maailmaa ja siellä on jo tiettyä historiallista skeptisyyttä Manner-Eurooppaa kohtaan, mitä täällä ehkä ymmärretään.

Mutta kysyisin ministeriltä: kun te viittaatte solidaarisuuteen ja nimenomaan nyt tässä elpymisrahaston yhteydessä, niin ettekö te näe tässä sääntöjen uudelleentulkinnassa, radikaalissa uudelleentulkinnassa — siis 310 artikla on ymmärretty tietyllä tavalla viime kesään saakka toisin — kuitenkaan riskiä oikeusperustan murenemisesta, huonosta taloudenpidosta EU:ssa ja myös siitä, että se johtaa nimenomaan ristiriitoihin, jos nyt poiketaan aikaisemmasta finanssipolitiikan tulkinnasta?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Biaudet.

15.51 **Eva Biaudet r** (vastauspuheenvuoro): Tuli yllätyksenä, että sain puheenvuoron — kiitoksia, arvoisa puhemies!

Minusta on todella hienoa, että hallituksen selonteko keskittyy niin vahvasti näihin yhteisiin arvoihin perustana. Me olemme nyt täällä monta viikkoa keskustelleet rahoista, ja joskus täällä puhutaan ikään kuin rahat olisivat erillinen asia, talous erillinen asia, ja sitten yhteiskunnan perusta, oikeusvaltio, ihmisoikeudet olisivat erillinen asia. Me tiedetään, että näin ei ole, ja siksi olen todella tyytyväinen, että täällä on nostettu ne esille niin vahvasti. Koko tämän EU:n oikeusvaltiovälineen kehittyminen on tietenkin sitkeätä hommaa eikä kovin helppoa. Hyvin paljon helpompaa on laskea rahoja. Siinä mielessä meidän tulee toki olla tosi aktiivisia ja sitkeitä pitämään tätä yllä. Kannan tietenkin samalla tavalla kuin edustaja Virolainen huolta siitä, että me jaksetaan, koska tässä on varmaan paljon suurta vastustusta, kuten on ollut myöskin meillä täällä vastustusta, kun puhutaan oikeusvaltiosta. Samalla ajattelin, että on tosi tärkeätä, että me pidämme yllä näitä instituutioita, jotka valvovat myöskin sitä, että me seuraamme meidän omia sääntöjämme, kuten FRA ja EIGE. [Puhemies koputtaa] On hyvä, että tässäkin on nostettu esille se, että heidän rahoitusmandaattinsa turvataan.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Ranne.

15.53 **Lulu Ranne ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvä hallitus, jos EU ja sen kehitys ovat mielestänne kaikin puolin hyviä ja kannattavia Suomelle, miksi te ette halua teettää kattavaa vaikutusarviota elvytyspaketin seurauksista ja EU:n integraatiokehityksestä? Me haluamme, että sellainen tehdään.

Hallituspuolueet painottavat, että kaikkien jäsenmaiden pitää pelata samoilla säännöillä ja noudattaa niitä. Nyt näin ei toimita ja perussopimuksia rikotaan. Isot vievät, ja Suomi viikisee. EU:n arvot ovat tässä hukassa. Te hyväksytte sen, me emme. Suomen hyvätkin tavoitteet törmäävät seinään nimeltä EU:n suurvallat, jos ne eivät osu yksiin isojen jäsenmaiden intressien kanssa.

Vaarallinen esimerkki on metsäpolitiikka. Kaikki me olemme sitä mieltä, että se on pidettävä kansallisen päätäntävällän piirissä. Turve menetettiin jo. Meidän metsämme

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

voivat olla EU-ilmastopolitiikan heittopussi, jos se on EU:n suurvalloille eduksi. Miten vihherpunakeskustalainen hallitus aikoo estää tämän?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kaunisto.

15.54 Ville Kaunisto kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olen vahva Euroopan unionin jäsenyyden kannattaja ja siksi arvostan myös kriittisiä puheenvuoroja, joita täällä tänään on kuultu. Mutta Euroopan unionin kehitys on lähihistoriassa ollut vahvasti kriisinhallintapohjaista. Ensin on ollut kriisi, siitä on seurannut jonkinasteinen kaaos ja sen jälkeen epätäydellinen ratkaisu. Etenkin kun puhutaan turvallisuudesta, niin olen huolissani, että tämä toimintamalli ei riitä. Proaktiivista otetta on ehdottomasti lisättävä. Tämän vuoksi haluaisinkin korostaa kokoomuksen esille nostamaa EU:n turvallisuusneuvosto -ajatusta, ja toivon syvästi, että siihen tartuttaisiin ja sitä lähdetäisiin kehittämään eteenpäin. — Kiitoksia.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kulmuni.

15.55 Katri Kulmuni kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kieltämättä on ollut vähän erikoistakin seurata tätä perussuomalaisten kiertämistä sen ympärillä, että kun teidän ohjelmissanne kuitenkin lukee, että te kannatatte EU-eroa, niin miksi te ette sano sitä ääneen tässä salissa. [Perussuomalaisten ryhmästä: Missä? — Euroeroa!] — Minä ainakin katsoin, että tässä lukisi ihan jopa unionista ero, niin että toivottavasti pystytte siten puolustamaan sitä, mitä olette kirjallisestikin tehneet.

Mutta, arvoisa puhemies... — Pahoittelen, jos tämä ei pidä paikkaansa. Sehän on hieno asia. Jos tekin tuette Suomen EU:ssa oloa, niin sitten meillä ei ole mitään debattia tästä asiasta. — Se ongelma minusta tässä keskustelussa on, että oma ikäpolveni tai nuoremmat eivät oikeastaan edes muista aikaa ilman EU:ta, joten ei kannata puhua siitä, ollako vai ei, vaan miettiä, kuinka olla paremmin. Siinä tietenkin tullaan siihen talouspolitiikan kysymykseen ja ehkä löysäänkin talouspolitiikkaan, joka on kieltämättä ongelma ja aina ajautuu loppuviimein katastrofiin. Sikäli tietenkin kysymys hallitukselle: kuinka sitten niitä voimia, jotka EU:ssa nyt ovat nousemassa ja haluavat tiiviimpää talousintegraatiota, voitaisiin Suomen viitoittamalla tiellä viedä vähän toisenlaiseen suuntaan?

Puhemies Anu Vehviläinen: Koponen, Ari.

15.56 Ari Koponen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Kulmuni ja edustaja Heinäluoma, kuunnelkaa tämä vastaus. Perussuomalaisilta kysytään usein meidän kantaamme asiaan. Ministeri Tuppurainen, kysyin viime viikolla teiltä kahteen otteeseen: jos Suomi ei hyväksy pakettia, niin erottaako EU Suomen vai palaammeko neuvottelupöytään?

Ja edustaja Biaudet, sanoitte aikaisemmin, että täällä liikaa vain maat ajattelevat itseään. Nyt esimerkiksi Saksa elvyttää yli 2 miljardilla Teslan akkuteollisuutta. Ajattelevatko he silloin Suomea? Eivät.

Liika sinisilmäisyys voi vielä kostautua.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Hyrkkö.

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

15.57 Saara Hyrkkö vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vapaus, demokratia, tasa-arvo, oikeusvaltio ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen — nämä ovat niitä paljon puhuttuja EU:n arvoja, joita oppositionkin suunnalta on tänään kritisoitu. Itse ajattelen, että ne ovat mitä suurimmassa määrin puolustamisen arvoisia. Ja ajattelen, että EU:n tulee toimia suoraselkäisesti näiden arvojen puolesta sekä maailmalla että omien rajojensa sisällä.

Eriarvoisuus, rakenteellinen rasismi ja sääntelemättömät digijätit luovat kasvualustoja pelon ja vihan lietsomiselle, järjestäytyneille taantumuksellisille voimille, disinformaation levittämiseksi, instituutioiden horjuttamiselle ja ääriliikkeiden populismille, eikä EU:kaan ole näiltä kansainvälisiltä ilmiöiltä suojassa.

Vapaan ja demokraattisen yhteiskunnan puolesta on kamppailtava nojaamalla niihin vahvuuksiin, joita meillä on, torjumalla eriarvoisuutta ja ennakkoluuloja, vahvistamalla sivistystä ja tasa-arvoa, pitämällä tinkimättömästi kiinni ihmisoikeuksista, vapaasta mediasta, riippumattomasta oikeuslaitoksesta ja totuudesta. Kuulisin mielelläni hallituksen ajatuksia siitä, [Puhemies koputtaa] miten näitä asioita voidaan entistä voimakkaammin ajaa EU:ssa eteenpäin.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kauma.

15.58 Pia Kauma kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun katsotaan Suomen historiaa, niin me kaikki tiedämme, että Suomi ei ole kovin kauaa ollut hyvinvointivaltio. Me olemme tehneet kovan työn, siis menneet sukupolvet ovat tehneet kovan työn siinä, että Suomi on saatu näin vauraaksi maaksi. Se on ehkä juuri se perustavaa laatua oleva syy, minkä takia me täällä Suomessa niin kovasti vastustamme sitä, että me joutuisimme kantamaan vastuun sellaisten maiden veloista, jotka eivät itse sitä tee. Luulen, että tämä on juurikin siinä taustalla, ja, arvoisa puhemies, olen hyvin pettynyt tähän EU-selontekoon siltä osin, että siinä ei oteta huomioon tätä suomalaisten harrasta toivetta. Me kokoomuksessa olemme koko ajan tuoneet esille velkajärjestelymekanismin tärkeyttä. Ei se auta mitään, jos velkaantunut maa ottaa koko ajan vain lisää velkaa. Kyllä siinä täytyy järjestelyjä ainakin välillä tehdä.

Arvoisa puhemies! Tämäkään ei olisi ehkä se kaikkein suurin ongelma, mutta se, mikä itseäni eniten huolestuttaa, on se, [Puhemies koputtaa] että aina kriisi pääsee yllättämään EU:n. [Puhemies: Ja aika täynnä!] Viime vuonna tasavallan presidentti esitti kriisinyrkkiä. Pitäisikö myös EU:lla olla kriisinyrkki?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kivisaari seuraavana vuorossa.

16.00 Pasi Kivisaari kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Keskusta korostaa EU:n päätöksenteossa unionin yhtenäisyyttä, toimintakykyä ja ratkaisuhakuisuutta sekä kauppapolitiikkaa, joka avaa uusia markkinoita suomalaisyrityksille. Olemme siis yrittäjyyden puolella.

Myös kestävä kasvun ohjelmalla nimenomaan ajetaan Suomen kansallista etua, sillä Suomen ja Euroopan nopea elpyminen on myös Suomen etu. Pelkästään yksittäisten jäsenvaltioiden omat elvytysohjelmat eivät johtaisi yhtä hyvään tulokseen.

Puhemies! Tällä hetkellä EU kuitenkin alisuorittaa ja on osin myös etäännyttänyt ruohonjuuritasolta, ja on uskallettava myös kysyä, miksi näin. Tarvitsemme siis asiallista ja ana-

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

lysoivaa EU-keskustelua EU:n kehittämisestä ja Suomen roolista, esimerkiksi tässä EU:n kriisinkestävyydessä ja sen kehittämisessä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Lindtman.

16.01 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin edustaja Kaumalle: Täällä EU:n selonteon sivulla 23 toinen kappale alkaa: ”Suomi kannattaa vahvan sijoittajavastuun toteutumista”, ja todetaan, että ”ylivelkaantuneiden jäsenvaltioiden ja pankkien ongelmia on kyettävä hoitamaan ilman merkittäviä kielteisiä seurausvaikutuksia EU:n rahoitus- ja pääomamarkkinoille” ja ”toimenpiteet eivät saa lisätä uuden finanssikriisin riskiä euroalueella tai heikentää EKP:n kykyä turvata euroalueen vakautta”. Mielestäni se, mikä tässä nyt huutaa poissaoloaan, on vastaus kysymykseen, jonka valtiovarainministeri Vanhanen esitti siitä, olisitteko te nyt tämän kriisin keskellä laittaneet valtioita velkakirjajärjestelyihin. Ja oletteko te tämän kirjauksen takana, jossa Suomi pyrkii ajamaan sijoittajavastuuta, kuitenkin niin, että se pystytään toteuttamaan ilman, että tulee uusia kriisejä?

Edustaja Koponen, teidän vaihtoehtonnehan oli se, että pitäisi uudelleen neuvotella, että jäsenmaat ottaisivat velkaa ja komissio koordinoisi [Puhemies koputtaa] velanottoa. [Juha Mäenpää: Älä valehtele!] Oletteko te edelleen todella [Puhemies koputtaa] sitä mieltä, että näin pitäisi menetellä?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Rantanen.

16.02 Mari Rantanen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ennen kuin tulin tänne kansanedustuslaitokseen kansanedustajaksi, minulla ei ollut kyllä mitään käryä siitä, kuinka syvällä EU-integraatio on suomalaisessa lainsäädännössä, ja itse asiassa Suomi ei enää kuulu sellaiseen EU:hun, joka olisi itsenäisten kansallisvaltioiden liitto, ja tämä on nähtävissä näissä perussopimuksien venyttämisisä paitsi tässä elpymispaketissa myös muualla lainsäädännössä. Meillä menee se jopa niin pitkälle, että Suomi ei pysty huolehtimaan, että sieltä tulee sellaista lainsäädäntöä, joka on meidän perustuslakimme mukaista, ja tällaista integraatiota itse en kannata ja perussuomalaiset eivät kannata. Siitä on kysymys.

Sitten tähän turvallisuusyhteisöön, kun täällä nostetaan, että EU on turvallisuusyhteisö: EU:n rajat eivät pidä, tartuntatauti pääsee täällä leviämään, Turkki ahdistelee Kreikkaa maalta, mereltä ja ilmasta, EU ei tee tähänkään mitään, rokotukset sössittiin. Kertokaa nyt, hyvänen aika, missä kohtaa tämä kyseinen turvallisuusyhteisö on onnistunut. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja edustaja Lepomäki.

16.03 Elina Lepomäki kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Purra vahvisti tuossa, että perussuomalaiset ajavat Suomen rahaliittoeroa eli euroeroa ja haluaisivat toteuttaa sen rinnakkaisvaluutan kautta. No, nythän kenellä tahansa suomalaisella on toki mahdollisuus käyttää vaikka bitcoinia tai muita valuuttoja, mutta kertoisitteko vielä sen, onko tavoitteenne tosiaan nyt vaikka seuraavalla vaalikaudella, jos hallitusvastuuseen pääsette, ajaa Suomen eroa eurojärjestelmästä?

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

Ja sitten toinen vastauspuheenvuoro edustaja Lindtmanille: Kysehän on nimenomaan ei pelkästään sijoittajavastuusta vaan myös velallisen vastuusta, ja kokoomus ei missään nimessä aja velkajärjestelyjä siten, että tässä ikään kuin vain annetaan vanhoja velkoja anteeksi ilman, että pyritään tilanteeseen, jossa aidosti vallitsee markkinakuri ja no bail-out-periaate ja jossa jokainen jäsenmaa vastaa omista veloistaan, koska se on ainoa tapa estää tulevaisuudessa myös ylivelkaantuminen. [Antti Lindtman: Mikä tässä on sitten väärin?]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Arhinmäki.

16.05 Paavo Arhinmäki vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On hyvä, että perussuomalaiset ovat nyt tehneet selkeäksi sen, että eivät kannata EU-eroa. Sen jälkeen oli mielenkiintoista kuunnella edustaja Mari Rantasen puheenvuoroa, jossa hän nimenomaan sanoi, että tällaisessa EU:ssa ei pidä olla mukana. Ota nyt tästä selvää. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Onneksi meillä on maskit päällä, niin että ei näy leveä hymy, kun te puhutte, mitä sattuu.

Arvoisa puhemies! Liittovaltiosta on täällä puhuttu, ja liittovaltiosta puhutaan usein. [Mari Rantanen: Ja sitä se on!] Kukaan ei määrittele, mitä se on. Itse vastustan liittovaltiokehitystä, esimerkiksi en kannata puolustusrahastoa. Mikä sen enempää on liittovaltiokehitystä kuin vaikkapa EU:n militarisointi? Sen sijaan minä olen sitä mieltä, että veroparatiisit pitää laittaa kuriin. Minä olen sitä mieltä, että suuryrityksille ei pidä antaa liikaa valtaa. Minä olen sitä mieltä, että työntekijän oikeuksista pitää huolehtia. Jonkun mielestä tämä on liittovaltiokehitystä. Mieluummin minä olen näiden asioiden puolella kuin sen liittovaltiokehityksen puolella, mitä jotkut toiset kannattavat.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Mäkelä.

16.06 Jani Mäkelä ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itse en näe tuossa esityslistalla sellaista kohtaa kuin perussuomalaisten puolueohjelma enkä myöskään Suomen EU-erosta päättämistä, vaan näen siinä keskustelun valtioneuvoston selonteosta EU-politiikasta, ja siitä varmaan meidän pitäisi puhua. [Välihuutoja — Paavo Arhinmäki: Kyllä on vaikeata perussuomalaisille puhua suoraan!]

Suomen EU-politiikassa eräs ongelma on se, että meiltä puuttuu kunnollinen ennakkovaikuttaminen... [Hälinää — Puhemies koputtaa]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Mäkelällä on puheenvuoro.

Meiltä puuttuu kunnollinen ennakkovaikuttaminen näihin EU:n päätöksiin. Siinä, missä monet muut maat, erityisesti itäisen Euroopan maat, ovat komission kimpussa jo varhaisessa valmistelun vaiheessa lobbareineen, meppeineen, kaikkineen päivineen ja saavat omia asioitaan läpi, [Paavo Arhinmäki: Teillä on Hakkarainen!] Suomi vain siunailee vierestä, kun asioita esitetään, ja sen jälkeen käydään vastaamaan jo valmiisiin esityksiin, jotka eivät tule muuttumaan. Suomalaiset mepit puuhaavat mitä sattuu, hallitus ei pidä yhteyttä edes omien puolueidensa mappeihin. Ei tällaisesta vaikuttamisesta pienelle maalle tule yhtään mitään, jos me siellä EU:ssa ei juuri mitään saada läpi. Meidän täytyy saada nimenomaan ennakkovaikuttaminen toimimaan paremmin kuin nyt.

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kanerva.

16.07 **Ilkka Kanerva kok** (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Edustaja Rantanen haastoi äsken. Vastaan. Olen ollut tässä talossa jo aika pitkään ennen EU-jäsenyyttä ja tiedän, että oli täysin mahdotonta, että Suomen ulkoministeri olisi sanonut Moskovassa virallisessa keskusteluyhteydessä, että me tuomitsemme ne teot, joita me olemme viime päivinä, viime viikkoina nähneet Venäjän tehneen. Nyt Suomella on siihen mahdollisuuksia tavalla, jota meillä ei ennen EU-jäsenyyttä ollut. Mielestäni tässä on hyvin puhuva, selvä konkreettinen esimerkki siitä, mitä tämä merkitsee. Ja kun hän epäilee, osin oikeutetusti, että EU:lla ei ole kapasiteettia riittävästi toimia ulkosuhteissa, niin sen vuoksi EU:lle pitää kehittää sellaista kapasiteettia, toimintakykyä ja kunnianhimoa ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikassa, joka juuri mahdollistaa EU:n paremman toimintamahdollisuuden näissä asioissa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Östman.

16.08 **Peter Östman kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mikä ero on Ranskan presidentti Macronilla ja kansanedustaja Hoskosella? No, toinen on tietysti presidentti ja toinen kansanedustaja, mutta... [Välihuutoja — Puhemies koputtaa]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja edustaja Östmanilla on puheenvuoro.

...molemmat edustavat poliittista keskustaa. Molemmat ovat todenneet, että EU:sta on kehitetty tulonsiirtounioni. Ranskan presidentti on iloinnut siitä, että Euroopan historiallinen askel on nyt tullut, kun sopu syntyi. Ja Macronin mielestä on luotu ensimmäistä kertaa sellainen mekanismi, jolla velanotto voidaan hoitaa. Sen sijaan edustaja Hoskonen paheksui sitä, että EU:sta on tulossa tulonsiirtounioni. Siinä on se ero.

Kristillisdemokraatit eivät vastusta elvyttämistä vaan sitä, että elvyttäminen tapahtuu sitomalla jäsenmaat yhteisvelkaan vastoin unionin perusperiaatetta. Elpymisväline on, aivan niin kuin edustaja Hoskonen sanoi, romuttamassa unionin oikeusperustaa ja viemässä [Puhemies koputtaa] sitä moraalikatoon.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: No, edustaja Hoskonen.

16.09 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Todellakin edustaja Östmanilta hyvä analyysi. Kun presidentti Emmanuel Macron silloin heinäkuussa iloitsi kädet pystyssä Brysselissä, että nyt olemme luoneet yhteisen velanottomekanismin, hän sanoi sen julki, mitä me emme ilkeä täällä sanoa. [Leena Meri: Kyllä me ilkeämme!] Olemme perustaneet velanottounionin, luoneet Euroopan unioniin velanotto-kerroksen sinne talon sisälle. Tämä on valtava riski, kun lähdemme poikkeamaan Euroopan unionin perussopimuksista, Euroopan unionin omasta sopimuksesta ja Suomen liittymissopimuksesta ja annamme EU:lle verotusoikeuden.

Ja se menettelytapa on minua suorastaan kauhistuttanut. Kun lukee tätä valtioneuvoston selontekoa, täällä sisällä on kirjattuina sivuille 16 ja 17 ne uudet verot, mitä aiotaan perustaa. Onhan tämä kummallinen homma. Ei ole minkäänäköisiä jäsenmaiden välisiä keskusteluja, neuvotteluja asiasta käyty. Tulevaisuuskonventtia minä odotan. Täällä kyllä

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

mainitaan, että järjestetään joku ihmeellinen konferenssi. Mitä sillä konferenssilla enää jälkikäteen tekee, kun kaikki velat on annettu ja nimi on velkakirjassa? [Leena Meri: No just näin!] Kannattaisi pikkasen [Puhemies koputtaa] kansainvälistä oikeuttakin joskus noudattaa eikä mennä panemaan nimiä semmoiseen paperiin, josta Suomelle on vahinkoa. [Leena Meri: Hyvä puheenvuoro!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Koskinen.

16.11 Johannes Koskinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! EU ottaa omiin nimiinsä tätä velkaa, ei ota sitä jäsenmaille [Hannu Hoskosen välihuuto] toisten maksettavaksi. Ja EU on ottanut aikaisemminkin velkaa, se on laittanut sitä kiinteistöihin. Miksei sitten sallittaisi katastrofinomaisen koronaviruksen ratkaisemiseen käyttää varoja? Ja näitä Hoskosen kritisoimia omien varojen selvityksiä tehdään, jotta saataisiin EU:lle niitä tuloja, joilla se maksaa sen EU:n oman velan, ettei tarvitsisi tätä toissijaista takausta jäsenvaltioilta käyttää hyväksi sitten tulevien vuosikymmenten aikana. Tämähän on se kuvio, jota täällä ei haluta ymmärtää. Meillä on Euroopassa federalisteja — onneksi Suomessa aika vähän — ja macronit ja muut haluavat tehdä tällaisia pysyviä siirtoja, [Hannu Hoskonen: No miksi suostutte?] mutta me emme hyväksy sitä. Tässä on kertaratkaisusta kysymys, ja se on hyvä myöskin paaluttaa: on haettu perussopimuksesta sellaiset kohdat, jotka mahdollistavat sen. Sitä voisi verrata siihen, että meillä valmiuslakia sovellettiin [Puhemies koputtaa] tässä salissa siten, että pystyttiin puuttumaan [Puhemies: Ja aika täynnä!] uuteen tilanteeseen.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Peltokangas.

16.12 Mauri Peltokangas ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä kun äsken keskustelu soljui mallikkaasti, niin edustaja Arhinmäki sanoi, että Norjalla menee sen takia hyvin — vaikkei olekaan EU-maa — että heillä on öljyä. Norjan kansa saa olla Luojalleen kiitollinen siitä, että siellä ei istu tällaista hallitusta. Nimittäin tällä hetkellä Norjassa laitettaisiin öljynporauslauttoja romuraudaksi fossiilisen polttoaineen takia. Näin se menee.

Arvoisa puhemies! Minua hieman hämmentää tässä sellainen asia, että maataloudesta ei puhuta mitään. Tässä selonteossa muutamalla rivillä se mainittiin, mutta me kaikki tiedämme, että maataloutemme, teollisuutemme ja metsäteollisuutemme kärsivät osin siitä, että Euroopassa on kunnianhimoinen ilmastotavoite, samoin kuin Suomella. Kysyn hallitukselta paljon puhutusta do no harm -periaatteesta: milloin te alatte käyttämään tätä periaatetta maataloutemme, teollisuutemme ja energiahuoltomme parhaaksi? Tällä hetkellä teidän menetelmänne on ”do harm”, ainakin energiahuoltovarmuudelle. Se nähtiin [Puhemies koputtaa] turpeen alasajossa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja seuraavaksi edustaja Satonen.

16.13 Arto Satonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen kyllä huolissani siitä keskustelusta, jota täällä käydään sen suhteen, ollaanko tässä ajautumassa jo semmoiselle tielle, että me lähdemme ulos Euroopan unionista, kun tässä jo avoimesti puhutaan siitä, että eurosta pitäisi lähteä. Vielä ei tunnusteta sitä, että EU-euroa kannatettaisiin,

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

mutta kun katson tätä Ison-Britannian kehitystä — olen itsekin seurannut sitä aika pitkään ja ollutkin siellä, opiskellutkin siellä joskus — niin ei sekään hetkessä tapahtunut, mutta kun se prosessi lähti liikkeelle ja kaikenlaista tietoa, myöskin valheellista tietoa, levitettiin Euroopan unionista, niin jossain vaiheessa tuli se päivä, että kansa teki päätöksen, että se lähti, ja tällä hetkellä on laskunmaksun päivä. Kuka olisi uskonut, että Amsterdamin pörssi on suurempi kuin Lontoon pörssi? Ja kuka olisi uskonut, että jo tähän mennessä bruttokansantuote on alentunut niin paljon tämän eron takia, että on hävitty enemmän kuin ne kaikki jäsenmaksut, mitä Britannia 47 vuoden aikana maksoi? [Puhemies koputtaa] Toivon, että [Puhemies koputtaa] tällainen järjettömyys ei leviä tähän saliin.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja seuraavaksi edustaja Pitko.

16.15 Jenni Pitko vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on puhuttu tänään paljon metsistä. Se on ymmärrettävää ja luonnollista, koska metsillä on suuri merkitys meidän maamme taloudelle ja ihmisille ja luonnon hyvinvoinnille. Niillä on myös merkittävä rooli ilmastopolitiikassa, joten myös yhteys EU:hun on selvä. Ne ovat ratkaisijan roolissa, ja Suomi ei yksin tätä ongelmaa toki ratkaise.

Metsäpolitiikan pitäminen Suomen omissa käsissä on ollut Suomen pitkäaikainen linja, ja näin on varmasti jatkossa, mutta totta kai, koska hiilinielut ovat osa ilmastopolitiikkaa, metsät ovat myös osa EU:n ilmastopolitiikkaa. Tänään kuulumme muun muassa Suomen ilmastopaneelin huolen siitä, että Suomen hiilinielujen eteen täytyy tehdä määrätietoisia töitä niiden vahvistamiseksi, kun niitä uhkaavat nyt kasvaneet hakkuut. Metsien käyttö ja niiden hoito ovat Suomen omissa käsissä, mutta se ei myöskään tarkoita sitä, etteikö metsien ja luonnon osalta kannata tehdä yhteistyötä EU:ssa... [Puhemies: Ja aika on täynnä!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Ovaska.

16.16 Jouni Ovaska kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Välillä kun tätä keskustelua on seurannut, niin erityisesti pääoppositiopoalueesta tulee mieleen — eilen luin, se oli kreikkalainen filosofi, joka totesi näin, tämä oli hänen lainauksiaan: ”Osaat kyllä panna sekaisin ja tuhota ja lyödä maahan, mutta pystyttäminen, pelastaminen, säästäminen ja kestäminen kysyvät lempeyttä, armollisuutta ja itsehillintää.” [Välihuutoja perussuomalaisen ryhmästä] Kun rakennetaan tällaisen kriisin jälkeen uutta Eurooppaa, niin siinä tarvitaan todella voimaa, siinä tarvitaan työtä ja siinä tarvitaan ennen kaikkea yhteistyötä. Täällä on todella pelottavasti rakenneltu nyt sellaista uhkaa, että onko Suomi enää tämän yhteisön jäsen tai onko Suomi eurojäsen. [Riikka Purran välihuuto] Minä uskon, että meidän pitää entistä aikaisemmin vaikuttaa Euroopan unionissa. Onko uhkana — kysynkin hallitukselta — se, että osa jäsenvaltioista tiivistää yhteistyötä ja osa erkanee? Jos lähemmekin etenemään liian eritahtisesti, niin miten silloin huolehditaan esimerkiksi juuri ulko- ja turvallisuuspolitiikasta?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Otetaan vielä edustaja Meri ja sen jälkeen ministeri Tuppurainen.

16.17 Leena Meri ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Kyllä nyt hieman huvittaa tuo äskeinen puheenvuoro uhkakuvien luomisesta. Kun me olemme tuoneet asial-

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

lista kritiikkiä ja hyvinkin yksityiskohtaisia nostoja siitä, mikä EU:ssa menee vikaan, mitä päätöksiä tehdään väärin, niin sieltä laidalta kuuluu ”anarkistit”, ”tyhmit”. Onko tämä teidän mielestänne asiallista opposition arvostamista? En oikeastaan ihmettele enää sitä, että vaaditaan vihapuheen kriminalisointia, koska ilmeisesti jatkossa tämäntyypinen keskustelu olisi vihapuhetta, josta voitaisiin sitten minunkin suuni sulkea, mutta puhun niin kauan, kunnes olen sitten estetty puhumasta.

Tuon yhden ongelman: Puhutte oikeusvaltioperiaatteesta. Käsitlemme tällä hetkellä sähköisen todistusaineiston saatavuutta. Siellä on edelleen riskinä, että Suomen tuomioistuimen riippumattomuuteen puututaan EU:ssa. Oletteko te, Tuppurainen, edes tietoinen tästä ja lupaatteko eduskunnalle, että Suomen tuomioistuimen riippumattomuuteen ei tulla puuttumaan?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja nyt ministeri Tuppurainen, olkaa hyvä.

16.18 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen: Kiitos, arvoisa puhemies! Kun koetan kuunnella tätä perussuomalaisten kritiikkiä, joka on sinänsä arvokasta, niin se on kyllä tavallaan varjonyrkkeilyä, koska ei tästä nyt ota selvää, mitä te perimiltänne oikein tavoittelette. Ajatteko te eroa Suomen EU-jäsenyydestä? Ajatteko te eroa Suomen eurojäsenyydestä? Näitä molempia Suomen kansan enemmistö kannattaa, mutta mikä on Suomen suurimman oppositiopuolueen näkemys? Te tekisitte suuren palveluksen kansalaiskeskustelulle, jos nyt tämän oman linjanne tässä selkeästi toisitte esille.

Mutta yksi asia on selvä, ja se on se, että te olette tehneet irtioton siitä, mikä yhdistää tätä salia muuten laajemmin, ja se on tämän oikeusvaltioperiaatteen ja EU:n varojen käytön kytkeminen. [Mari Rantasen välihuuto] Kun Suomi teki kantansa tästä uudesta EU:n oikeusvaltiomekanismista, niin perussuomalaiset jättivät siihen eriävän mielipiteen. Te perustelitte sitä sillä, että oikeusvaltioperiaate sen sijaan, että se olisi osa meidän yhteisiä arvojamme, on kulttuurinen asia, joka vaihtelee jäsenmaasta toiseen, ja että sitä nimenomaan ei pidä kytkeä EU-varojen käyttöön. Tästä me olemme kyllä täysin eri mieltä, ja uskon, että suomalaiset veronmaksajat pitävät tärkeänä sitä, että jos yhteisestä potista otetaan, niin silloin yhteisillä pelisäännöillä pelataan. Tämä on Suomen hallituksen linja, mutta perussuomalaisten linja on toinen, ja se on valitettavaa.

Puhemies! Vastaan edustaja Kauniston ja edustaja Kauman esitykseen tästä EU:n turvallisuusneuvostosta, ja se onkin tärkeä asia. Me emme ihan tiedä, mitä sillä tavoitellaan, mutta usein keskustelussa on ollut esillä ikään kuin YK:n turvallisuusneuvostoa muistuttava rakennelma, ja se ei välttämättä olisi Suomen etu, koska sehän perustuu ikään kuin kiertävään jäsenyyteen ja se olisi vastoin meidän tavoitettamme tukea EU:n yhtenäisyyttä. Suomi haluaa senkaltaisia ratkaisuja, joissa kaikki jäsenmaat ovat yhdessä tekemässä päätöksiä, ja itse asiassa meillä on jo elin tätä varten, ja se on Eurooppa-neuvosto, joka aivan perussopimusten mukaisestikin käsittelee ulko- ja turvallisuuspolitiikan kysymyksiä. Se on asialistalla muun muassa huomenna Eurooppa-neuvostossa, jossa pääministeri Marin edustaa Suomea. Siellä keskustellaan muun muassa kyberturvallisuudesta, hybridi-iskuihin varautumisesta, EU:n eteläisestä kumppanuudesta ja varmasti myös tästä Venäjä-suhteesta, josta edustaja Kanerva aivan oikein aiemmin keskusteli. Me pidämme tärkeänä, että Eurooppa-neuvoston mahdollisuudet vaikuttaa tähän EU:n yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan ja EU:n turvallisuuteen ovat asianmukaisella tasolla ja paranevat entisestään.

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Purra.

16.21 **Riikka Purra ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä monet ovat sanelleet, että kritiikkiäkin EU:ta kohtaan saa esittää, mutta minulle ei ole vielä selvinnyt, missä yhteydessä sitä sitten saa esittää, mikäli teidän mielestänne tässä elpymislahjavelkapaketissa ei ole mitään kritisoitavaa.

Jos mietitään, että tämä ei jää kertaluontoiseksi, jos meille tulee uusia paketteja, jotka tulevat maksamaan Suomelle yli neljä miljardia, niin onko sekin hyvä asia? [Paavo Arhinmäen välihuuto] Onko se Suomen edun mukaista? Onko unioni silloin sellainen, missä Suomen kannattaa olla? Entä jos tulee kolmas paketti, onko sitten vielä? Onko tälle mitään rajaa? Tämä on se kysymys, mihin olen itse yrittänyt täällä salissa lukuisia kertoja saada vastausta — en ole saanut.

Toinen asia on eurojärjestelmä. Onko tässä salissa joku ihminen, joka kieltää eurojärjestelmän ongelmat? Onko joku sitä mieltä, että Ruotsi ei ole hyötynyt siitä, että se ei kuulu euroon? Yhteinen rahapolitiikka, taloudellinen eriytyminen, yhteinen velka ja niin edelleen. Me kaikki tiedämme, miten eurojärjestelmä voisi toimia. Sillä tavalla, että meillä olisi liittovaltio. Sillä tavalla, että rajoitettaisiin paljon enemmänkin valtioiden liikkumavaraa. Kannatatteko te tätä? [Puhemies: Aika täynnä!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Malm.

16.22 **Niina Malm sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Peltokangas täällä kovasti kritisoi ja peräänkuuluttaa sitä, että ilmastotoimet vievät teollisuuden Suomesta. Minun on nyt pakko tiedustella edustaja Peltokankaalta, onko teillä koskaan ollut haalarit päällä ja kypärä päässä niin, [Mauri Peltokangas: On ollut!] että te olisitte siellä teollisuudessa työskennellyt [Perussuomalaisten ryhmästä: Oho!] ja ymmärtäisitte sen, [Mauri Peltokangas pyytää vastauspuheenvuoroa] että meillä on asiakkaita, jotka auditoivat vuosittain myös ympäristötekoja näissä tehtaissa. Jos siis näitä ympäristötekoja ei tehdä, niin asiakkaita ei enää tule ja tilauksia tehtaaseen ei myöskään voida saada. Ja sen takia on suomalaisen teollisuuden etu, että täällä myös niitä ympäristötekoja tehdään, jotta meillä on se markkina auki tulevaisuudessa niin Eurooppaan kuin myös koko maailmaan.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Arvoiset edustajat! Puheenvuoropyyntöjä on niin paljon ja aikaa niin vähän, että joka kerta, kun jonkun edustajan nimi mainitaan, en anna vastauspuheenvuoroa. — Edustaja Eestilä. [Mauri Peltokangas: Olen ollut tehtaassa tois-sä, edustaja Malm!]

16.23 **Markku Eestilä kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä kai meidän on syytä tunnustaa, että kyllä Euroopan unionin luonne muuttuu nyt, kun tämä elvytyspaketti ja sen rahat, siis Euroopan unionin parlamentin ulkopuolinen rahasto, lisäävät komission valtaa, eli nämä Euroopan unionin toimielinten valtasuhteet tulevat muuttumaan. Ja kun me yhdistämme tähän tietenkin tämän EKP:n mahtavat elvytyspakettivarat, joilla pyritään inflaatio saamaan aikaan, joilla pyritään elvyttämään, niin että meille tulee nyt ikään kuin kaksi työkalua, millä pystytään jäsenmaita auttamaan, niin miten, te, arvoisa ministeri, arvioitte tätä oikeata moraaliriskiä, että joku astuu junaan ja maksattaa liput toisilla? Onhan huippukokouksissa tämäkin ongelma tuotu esille? Ja millä tavalla olette pyrkinyt saa-

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

maan ratkaisua siihen, että näin ei tapahdu, kun kansalaiset Suomessa ajattelevat aika pitkälle näin? Ja kun tätä rakennelmaa katsoo talousnäkökulmasta, niin onhan se ilmiselvää, että tässä on olemassa se riski, että kun sitä velkaa nyt saa, niin sitä otetaan. Ja kun on tietoisuus siitä, että meillä on kaksi työkalua, millä korjataan sitten ja autetaan vaikeuksiin joutuneita [Puhemies koputtaa] valtioita, niin analysoitteko hieman meille kaikille tätä?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja aika on täynnä. — Edustaja Aittakumpu.

16.24 Pekka Aittakumpu kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Selonteossa tuetaan vahvaa alue- ja maatalouspolitiikkaa, josta täällä kysyttiin, ja on aivan oikein, että tarvitaan yhteistä maatalouspolitiikkaa, joka huomioi jäsenvaltioiden erilaiset olosuhteet. Tämä on hyvin selkeästi kirjattu tänne selontekoon. Keskustalle on erittäin tärkeä se selonteon viesti, että myös metsien käytön tulee jatkossakin olla EU:ssa kansallisen päätäntävalan piirissä. Selonteossa myös korostetaan aivan oikein, että koronan aiheuttamaan talouskriisiin liittyvä elpymisväline on kertaluontoinen.

Arvoisa puhemies! Suomi on itsenäinen valtio, ja ensi sunnuntaina vietämme myös kansalliseppoksemme Kalevalan päivää. Siellä kerrotaan muun muassa sammosta, ihmeellisestä esineestä, joka jauhaa muun muassa rahaa, ja ajattelen, että parhaimmillaan EU:kin on tietynlainen rahasampo. Tiedämme, että raha ei synny tyhjästä, mutta niin kuin selonteossa todetaan, on tosiasia, että Suomi on taloudellisesti hyötynyt EU:n sisämarkkinoista, ja näitä sisämarkkinoita meillä tulee edelleen vahvasti kehittää ja edistää.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Harjanne.

16.25 Atte Harjanne vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tuossa aikaisemmin edustaja Eestilä pohdiskeli tätä riskiä, joka liittyy siihen, että energiaan ja ilmastoon liittyviä EU:n regulaatioita avataan, mutta se ongelma ei johdu siitä, että tiede olisi sinänsä päivittynyt, vaan siitä, että niitä ei ole alun perinkään tehty riittävän tiedelähtöisesti planeetaarisia reunaehtoja ja rajoja kunnioittaen. Se nimenomaan pitää korjata, ja se on se, mitä hain aikaisemmassakin puheenvuorossani.

Mitä muuten tulee tähän turvallisuusyhteisöön, niin tänä päivänä kansainvälinen politiikka näyttää tällaiselta suuren pelin paluulta, ja tällaisessa tilanteessa vahva, yhtenäinen EU on tarpeen, strateginen autonomia, tiivis, tehokas turvallisuusyhteistyö ovat tarpeen. Samalla tässä retoriikassa ja siinä ajatuksessa, että kolmiosta pitää tulla neliö, mikä on totta, täytyy kuitenkin muistaa, että EU:n luontevimpia ja läheisimpiä yhteistyötahoja ovat demokraatit, ja silloin se tarkoittaa sitä, että toimiva transatlanttinen suhde, uudenlainen suhde Ison-Britannian kanssa ja toimiva työnjako Naton kanssa ovat hyvin tärkeitä asioita, ja sitä, [Puhemies koputtaa] että autoritäärisen hallintoon, aggressioon ja julmuuksiin pitää olla tiukka linja. [Ilkka Kanerva: Oikein!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja nyt edustaja Sarkkinen.

16.27 Hanna Sarkkinen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On tärkeää, että EU:n toiminta ja Suomen EU-politiikka ovat politiikkajohdonmukaisia. Se tarkoittaa, että eri politiikan osa-alueet toimivat yhteen ja samaan suuntaan, esimerkiksi niin, että talouspolitiikan ohjauksessa huomioidaan hyvinvointi- ja terveys- ja työllisyyskysymykset, tai

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

niin, että kauppapolitiikassa huomioidaan ihmisoikeudet ja ympäristötavoitteet. Siksi Eurooppaan tarvittaisiinkin koko EU:n laajuinen yritys vastuulainsäädäntö.

Arvoisa puhemies! Tähän politiikkajohdonmukaisuuteen EU:lla on myös ihan velvollisuus, sillä EU on vastuussa kansalaisilleen ja kansainväliselle yhteisölle YK:n kestävä kehityksen agendan toteuttamisesta, jossa tämä politiikkajohdonmukaisuus on voimakkaasti läsnä. Toivon, että Suomi pitää tätä esillä kaikessa politiikan vaikuttamisessaan ja muistaa tämän johdonmukaisuuden näkökulman. Ja hyviä eväitä siihen selonteossa onkin.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Junnila.

16.28 **Vilhelm Junnila ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Onko se hyvää hallintoa, ettei elpymisvelkalahjapaketista tehty vaikutusarviota? Hyvä ministeri, miksi allekirjoitatte vekselin ennen kuin edes tiedätte sen vaikutuksia? Elpymisrahaston sanotaan olevan kertaluonteinen. Uskotteko tuota itsekkään, kun rahojen lähde säilyy samana, vaikka nimi voi vaihtua? Tämä on oleellista, ei opposition leimaamiseen käytetty semantiikka.

Selonteossa kymmenen sivua on omistettu ilmastoneutraaliuteen pyrkimiseksi EU-tasolla. Suurin osa on naiivia unelmaa. Yhden hyvän asian sieltä kuitenkin löysin: Itämeren pelastaminen halutaan EU:n kärkihankkeeksi. Tämä koskettaa konkreettisesti — harvinaista kyllä — Suomea. Siksi kysyn: mitä tämän tavoitteen edistämiseksi on tehty, vai onko mitään?

Lopuksi toivotan puhemiehelle hyvää syntymäpäivää.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitän. — Edustaja Sankelo.

16.29 **Janne Sankelo kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vielä muutama sana EU:sta ja ilmastopolitiikasta. Siis Euroopan unionin osuus maailmanlaajuisesti päästöistä taitaa olla 14 prosenttia — korjattaa, jos menee pieleen. Eli me tarvitsemme mukaan Venäjän, Yhdysvallat, Kiinan, Intian, eli tarvitsemme itse asiassa näihin ilmastoasioihin kyllä aikamoisen monikulmion, kun näistä rakenteista täällä puhutaan.

Pari kolme vuotta sitten oli tällainen LCB BREF -kokonaisuus, suurten polttolaitosten päästökriteerit. Suomi lähti neuvotteluihin EU:ssa, palasi tervassa ja höyhenissä takaisin, ja kaikkein kireimpiä päästörajoituksia kiristettiin kaikkein eniten. Tämä tarina kertoo vain siitä, että EU-neuvottelut ovat kova paikka ja siellä täytyy tehdä myös kansallista edunvalvontaa. Ja ilmastoasioissa, niin hienoilta asioilta kuin ne kuulostavat, kaikki jäsenmaat valvovat omaa etuaan näissä neuvotteluissa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Hopsu.

16.30 **Inka Hopsu vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! EU:n on edettävä toimitissa, joita kansalaiset arvostavat ja pitävät oikeudenmukaisina. Näitä ovat toimet harmaan talouden, haitallisen verokilpailun ja veropetosten torjunnassa. Edustaja Sarkkinen puhui hyvin politiikkajohdonmukaisuudesta. EU:lla on suuri rooli ilmastotyön edelläkävijänä ja luonnon monimuotoisuuden katoon puuttumisessa, maailmanlaajuisesti. Siksi EU:n kauppasopimuksiin on tärkeää saada vahvat kestävä kehityksen pykälät. Kauppasopimuksissa voimme edistää myös naisten ja tyttöjen ja työntekijöiden oikeuksia. Ja kuten täällä oli hyvin perussuomalaisistakin poimittu, niin luonnon monimuotoisuutta voidaan

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

elvyttää EU:n tuella myös täällä pohjoisessa, ja hienoa on, että tämä Itämeren pelastamishanke on täällä selonteossa mukana.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kärnä.

16.31 Mikko Kärnä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! EU:ssa oleminen on vähän niin kuin hallituksessa olemista: [Naurua] siinä joko ollaan mukana päättämässä asioista tai sitten ollaan opposition lailla ulkokehällä eikä päätetä oikein yhtään mistään. EU ei missään tapauksessa ole täydellinen, mutta se on kuitenkin kaikista paras ratkaisu Suomelle tällä hetkellä ja nyt. Olen myös ymmärtänyt keskustelusta, että olemme nyt ilmeisesti kuitenkin lähestulkoon kaikki tässä salissa sitä mieltä, että EU-jäsenyys on Suomelle hyväksi.

Täällä on esitetty väitteitä, että meidän maa- ja metsätalousteollisuus kärsii unionin jäsenyydestä. Tällaisille väitteille ei mielestäni ole olemassa katetta. Edustaja Peltokangas poistui salista, mutta hän voisi mennä vaikka kysymään nyt skotlantilaisilta viljelijöiltä, miten heillä tämän brexitin jälkeen menee. Siellä on todella tiukka tilanne ja ei todellakaan mene hyvin.

Mitä tulee vielä tähän oikeusvaltioperiaatteen ja sen sitomiseen näihin tukipaketteihin, niin en tietenkään ihmettele perussuomalaisten kantaa. Siellähän on poliitikkoja, kuten edustaja Mäkelä, joka on ilmoittanut halveksivansa oikeusvaltiota.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Heinäluoma.

16.32 Eveliina Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Euroopan unionia saa kritisoida ja pitääkin. Emme mekään väitä, että Euroopan unioni olisi täydellinen tai valmis. Mutta mielestäni on ihan olennainen kysymys ja suomalaisia kiinnostava kysymys, kannattaako puolue, kannattavatko tässä tapauksessa perussuomalaiset, Suomen jäsenyyttä Euroopan unionissa. [Ari Koponen: Vastaako ministeri?] Ja onhan se nyt kiuksallista katsottavaa, kun siihen ei vielääkään ole saatu selvää vastausta — ei puolueen puheenjohtajalta, ei ryhmäpuheenjohtajalta eikä suuren valiokunnan varapuheenjohtajalta. Joten vielä odotan sitä näiden viimeisten minuuttien aikana.

Ja kun edustaja Rantanen ihmetteli, mitä hyötyä Euroopan unionista on Suomelle, niin paljonkin: me saamme sitä kautta korkeat ympäristöstandardit, työntekijöille vähimmäis-suojaa, työsuojelua ja elintarvikkeiden turvallisuutta. Ja nämä kaikki luovat suomalaisille yrityksille vientimahdollisuuksia ja parempaa talouskasvua myöskin Suomelle.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Mainittiin monta. — Otetaan suuren valiokunnan varapuheenjohtaja, edustaja Mäkelä.

16.33 Jani Mäkelä ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puheenjohtaja! Vielä palaan tähän EU:n puolustukseen, josta edustaja Kanerva äsken käytti sellaisen puheenvuoron, että Suomen ulkoministeri voi mennä ehkä hieman korskeammin sinne Moskovaan, kun olemme EU:ssa. Se on mielestäni vähän katteeton šekki. Ymmärtäisin sen, jos Viro isottelisi Naton selän takaa, kun Natolla on edes selkä, minkä takaa isotella. Suomalaisilla poliitikoilla on outo käsitys siitä, että EU:n puolustus on jotain sellaista, mitä se ei ole. Kun Euroopassa lähdet keskustelemaan eurooppalaisten poliitikkojen kanssa ja haluat puhua eu-

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

rooppalaisesta puolustuksesta, vastaus on aina sama: kohtelias sivuuttaminen, että onpas kiintoisa aihe, mutta kun me kuulumme Natoon jo valmiiksi. EU:n puolustus on samanlais-ta joutavaa jorinaa jatkoksi luottamuspääomalle, arvopohjille ja rauhanprojekteille, kun ei ole enää mitään muita argumentteja, mitä esittää.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja nyt, arvoisat edustajat, tähän debattiin varattu aika on täyttynyt. Otetaan vielä ministeri Tuppuraisen puheenvuoro, ja sen jäl-keen... [Ilkka Kanerva: Kernaasti olisin, puhemies, kyllä esittänyt tähän kommentteja, jos suinkin mahdollista!] — Sitten sen jälkeen kernaasti varmaan joku muu esittää vasta-argu-mentin. [Naurua] — No, olkaa hyvä, edustaja Kanerva, tällä kertaa.

16.34 Ilkka Kanerva kok (vastauspuheenvuoro): Arvostan diplomatiaanne... [Puhuja aloittaa puheenvuoron mikrofonin ollessa suljettuna]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Sitä tarvitaan. — Laittakaa toki mikrofonin päälle.

Arvoisa puhemies, kiitoksia! Tähän arvon kollegan puheenvuoroon vain haluan sanoa, että mielestäni ollaan hiukan eri teillä sikäli, että Nato perustaa toimintansa uskottavaan voimapolitiikkaan, sotilaalliseen voimaan, ja Euroopan unioni — arvoisa edustaja, toivot-tavasti ei ole yllätys, kun näin sanon — perustaa toimintansa diplomatiaan. Minä toivon, että osataan erottaa nämä kaksi asiaa toisistaan hyvin selkeästi. Tämä on hyvin tärkeä pointti.

Ja vielä, puhemies, sen verran haluan ystävällisesti arvon ministerille sanoa, että toivon, että meillä on mahdollisuus jatkaa ihan asiallisesti keskustelua tästä turvaneuvostokysy-myksestä. Siinä on puolensa ja puolensa varmasti olemassa, ne tunnistamme.

Ja kolmanneksi lyhyesti, puhemies, totean vain, että olisin toivonut, että katsotaan vä-hän enemmän eteenpäin eikä niin, että tässä kaikessa rupeamassa on ollut kysymys siitä, ovatko perussuomalaiset EU:n takana vai eivätkö. Meillä on paljon, paljon, paljon tär-keämpiä kysymyksiä suhteessa EU:hun. [Perussuomalaisten ryhmästä: Juuri näin! — Tuo-mas Kettunen: Hyvä puheenvuoro!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja nyt ministeri Tuppurainen, olkaa hyvä.

16.36 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen (vastauspuheenvuo-ro): Kiitos, arvoisa herra puhemies, ja jos sallitaan, niin toivotan tässä valtioneuvoston puolesta oikein hyvää syntymäpäivää varapuhemiehelle!

Toinen varapuhemies Juho Eerola: No kiitoksia, kiitoksia!

Puhemies! Meillä, Euroopan unionilla, on todella paljon tehtävää ja Suomella paljon odotuksia unionin suhteen, ei vähiten tämän ilmastokriisin ratkaisemiseksi. Ilmastomuut-os on meidän aikamme suurin haaste, ja Suomi on tässä yksi kunnianhimoisimmista mais-ta. Me olemme sitoutuneet siihen, että tämä maanosa on hiilineutraali 2050, ja niiden toi-menpiteiden pitää olla oikeita, niiden pitää olla tehokkaita, niiden pitää perustua aitoihin päästövähennyksiin, niiden pitää olla myös jäsenmaiden kannalta tasapuolisia niin, ettei

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

esimerkiksi Suomen metsien hiilinieluja päästä käyttämään joittenkin toisten maitten pääsemiseksi ikään kuin ovenraosta ilman omaa vastuuta.

Ja, edustaja Harjanne, te puhuitte aiemmin tästä tietoon perustuvasta päätöksenteosta. Olen täysin samaa mieltä kanssanne, että se on se a ja o ja myös tämän ilmastopolitiikan pitää perustua vankkaan tutkittuun tietoon ja tieteelliseen dataan.

Edustaja Junnila, te puhuitte erinomaisesti Itämerestä. Paljon on tehtykin sen puolesta. Edustaja Junnila näyttää nyt ilmeisesti jo poistuneen, mutta, puhemies, hänelle olisin halunnut sanoa, että muun muassa EU:n pohjoisen ulottuvuuden politiikan puitteissa olemme tehneet hyvin käytännönläheistä yhteistyötä niin Venäjän kuin muidenkin Itämeri-maiden kanssa yhteisen Itämeremme hyväksi.

Ja aivan loppuun vähän periaatteellisemmin: Edustaja Ovaska, te käytitte erinomaisia puheenvuoroja, useammankin, ja viimeisimmässä pohditte sitä, erkaantuvatko jäsenmaat toisistaan ja lähtee tämä yhteistyö ikään kuin hajoamaan. Minusta se on tärkeä ja pohtimisen arvoinen asia. Suomen linja tässä on sinänsä selkeä. Me ajamme vahvaa ja yhtenäistä unionia, mutta ei pidä ottaa itsestäänselvytenä sitä, että kaikki toimisivat sen suuntaisesti, vaan on maita ja poliittisia hallituksia, joissa poliittisin päätöksiin pyritään ehkä toisenlaiseen suuntaan. Tästä meidän täytyy olla tietoisia, niin tämän talouspolitiikan suhteen... On aivan totta se, mitä edustaja Kulmuni sanoi, että tietyissä jäsenmaissahan ajetaan paljon nykyistä vahvempaa yhteistä fiskaalista vastuuta, mitä taas Suomen hallitus ei tavoittele. Tai jos turvallisuuspolitiikassa rakennamme vain Naton varaan, mihin edustaja Mäkeläkin täällä viittasi, niin ei se ole Suomen etujen mukaista, vaan me haluamme yhteistä eurooppalaista puolustus- ja turvallisuuspolitiikkaa.

Tämä EU:n yhtenäisyyden vaaliminen on Suomelle muutakin kuin tällainen meidän EU-politiikkamme slogan. Se on meille myös teonsana ja imperatiivi. Me haluamme vaalia tätä EU:n yhtenäisyyttä, koska vain silloin me olemme uskottava toimija. Me haluamme, että EU on kansainvälisesti, globaalisti uskottava toimija, ja se on se, mitä myös vieraat valtiot, toiset suurvallat, arvioivat: onko EU yhtenäinen, kykeneekö se tekemään yhteisiä päätöksiä, miten se suuntaa tulevaisuuteen. Siksi se on niin tavattoman tärkeää, ja tässä selonteossa mielestäni, puhemies, Suomen hallitus esittää oman vastauksensa tähän.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja nyt menemme puhujalistaan, ja siellä on ensimmäisenä edustaja Turtiainen.

16.39 Ano Turtiainen at: Aluksi toivotan puhemiehelle hyvää syntymäpäivää.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitän!

Arvoisa puhemies! Suomi voi nyt todella huonosti, eikä se johdu koronasta. Se johtuu siitä, että vallankahvassa on keltainen valtiojohto. Toki koronan varjolla tätä maata ollaan nyt ajamassa yhä syvemmälle ahdinkoon ja entistä syvemmälle EU:n määräysvallan alle, ikään kuin tämä sali iloitsisi pandemiasta. Ulkomaalaisten talutusnuorassa toimiva hallitus toteuttaa globaalia ideologiaansa opposition loistaessa hiljaisuudellaan, vaikka talous luhistuu ja valtio vaipuu selvityskuntoon ikään kuin mistään ei tarvitsisi kantaa vastuuta, koska on korona. Piiloudutaan kasvomaskin taakse seuraamaan median luomaa koronahysteriaa, jonka varjossa meidät liitetään tulonsiirtorahaston kautta liittovaltioon. Lauka-

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

ustakaan ampumatta ollaan luovuttamassa itsenäisyytemme viholliselle. Voidaanko enää pahemmin häpäistä itsenäisyytemme puolesta taistelleita sotasankareita?

Arvoisa puhemies! Välikysymyskeskustelussa edustaja Kiljunen kovisteli perussuomalaisia ilmaisemaan kantansa EU-jäsenyyteen. Harvoin olen kommunistien kanssa samaa mieltä, mutta edustaja Kiljunen kieltämättä peräsi oikeaa asiaa. [Puhemies koputtaa] Missä on se eduskuntapuolue, joka aidosti uskaltaa olla EU-kriittinen ja vaatii kansanäänestyksen järjestämistä eroamiseksi Euroopan unionista? EU-tukipaketin kritisointi ilman halua erota EU:sta on pelkästään kansalaisten harhaanjohtamista. Niin kauan kuin roikumme EU:ssa ja niin kauan kuin meillä on hyvinvointia, mistä leikata, niin kauan joudumme kaiken maailman tukipaketteja rahoittamaan. Juuri nyt, ennen kuin on liian myöhäistä, meidän pitäisi ehdottomasti erota Euroopan unionista.

Arvoisa puhemies! Täällä salissa vihreät puhuvat ilmastosta ja haluavat lisää lunta, perussuomalaiset puhuvat maahanmuutosta, keskustan johdolla muu vasemmisto puhuu perussuomalaisista. Tällä hallituskaudella on tehty tuhoa Suomelle jo niin pahasti, että täällä salissa ei vähään aikaan pitäisi puhua mistään muusta kuin koronan jälkeisen ajan jälleerakentamisesta. Pölyn laskeuduttua maanpetturit on laitettu vastuuseen. [Puhemies koputtaa] Avainsanoja ovat ”yrittäminen” ja ”suomalainen työ”. Puheet nyt kaikesta muusta ovat erittäin vaarallisia. Niillä pelkästään siirretään huomio pois tästä maailman isoimmasta puhalluksesta, jota koronan varjossa toteutetaan ja josta koko Suomi kärsii historiallisen karrusti.

Arvoisat kollegat, mistä sitten puhuttaisiin, kun meillä ei ole enää mitään? Kun köyhyys käy pirtiin ja kaikki on tasapäistetty etelän kanssa, me emme ole enää kenellekään houkutteleva maa eikä meillä ole enää innovatiivisia yrityksiä luomassa vihreää teollisuutta. Kun olemme EU:n osavaltio, olemme pelkkä syrjäinen ja köyhä periferia, jossa on talvi ja pakkasen, nälkä ja puute.

Hyvä hallitus, te puhutte demokratiasta, mutta te ette oikeasti halua demokratiaa — te haluatte valtaa. Te puhutte ihmisoikeuksista, mutta juurikin ihmisoikeudet te haluatte vastustajiltanne viedä. Te puhutte luontoarvoista, mutta oikeasti te elätte jossakin epätodellisessa ilmastohysteriassa, jolla luodaan ihmisiin maailmanlopun pelkoa samaan tapaan kuin koronahysterialla kuolemanpelkoa. Te puhutte tasa-arvosta, mutta oikeasti te haluatte totalitarismia ja sortoa. Te kajoatte sananvapauteen, demonisoitte kritikoita ja pyritte riistämään heiltä ihmisarvon. Teille Eurooppa on kaikki kaikessa, mutta Suomi ei ole teille mitään.

Arvoisa puhemies! Sitten, kun irtaudumme kokonaan ja lopullisesti Euroopan unionista, tällaisia turhia selontekoja ei enää koskaan tarvita. Tulkoon se päivä hyvin pian. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitoksia. — Arvoisat edustajat, muistutan kaikkia parlamentaarista puhetavasta, jossa myös poliittisista asioista eri mieltä olevia henkilöitä ja puolueita kutsutaan asiallisilla nimityksillä. — Ja edustaja Koskela.

16.44 Jari Koskela ps: Arvoisa herra puhemies! Olemme lähiviikkoina tekemässä yhtä sodan jälkeisen ajan tärkeintä päätöstä, ja siksi olisikin tarpeen katsoa tulevaa mahdollista maailmaa vähän pidemmälle. Nyt jos koskaan pitäisi keskittyä välttämään ratkaisuja, jotka johtaisivat Suomen valtiollisen näivettymisen tielle. Kuten täällä tiedämme, EU ei voi itse päättää, mistä se päättää. Jäsenvaltiot antavat sille mandaatin ja rajat yhteisesti sopien. Jos

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

EU kiertää toistuvasti omia sääntöjään, voimmeko luottaa siihen silloinkaan, kun juuri ne säännöt suojelisivat meitä ja olemassaoloamme?

Komissio kiertää käytännössä oman perussopimuksensa keskeisiä säädöksiä. Unionin julistamiin periaatteisiin tai lupauksiin ei ole luottamista. Siitä pitäisi olla huolissaan myös kaikkien, jotka pitävät EU-jäsenyyttä Suomen aseman ja turvallisuuden peruskivenä. Heidän kannattaisi varmaan pohtia, millaiseen uusharkintaan tällainen epäluotettavuus antaa aihetta. Sääntöjen rikkominen onkin selvästi elpymisvälinettä suurempi periaatteellinen kysymys. Me suomalaiset, tai ainakin pääosa suomalaisista, ajattelemme, että lakia noudatetaan ja sopimuksista pidetään kiinni.

Arvoisat kansanedustajat, kansalaiset ovat äänestäneet teidät toimimaan lakien ja määräysten mukaisesti. Nyt, arvoisa hallitus, te olette lähtemässä tielle, jossa sääntöjä ja sopimuksia tulkitaan uudelleen ja venytetään. Mitä ajattelette, voiko kansa luottaa teihin jatkossakaan? Arvoisa hallitus, ymmärrämme, että täällä osa kansanedustajista haluaa lahjoittaa rahaa EU:n ongelmamaille, joista osa on jo lähtenyt zombiutumisen tielle. Sitä voisi tehdä usealla muullakin eri tavalla, vaikkapa siihen halukkaiden maiden keskinäisillä sopimuksilla, mutta nyt toteutettavat isännättömän rahan jakotalkoot ovat kyllä katastrofi. Te siis haluatte pönkittää maita, jotka ovat hoitaneet asioitaan huonosti, palkitsette näitä maita meidän taloutemme kustannuksella. Vakuutustyyppiset ratkaisut ovat olleet toimivia ja vallitsevia tähän asti, mutta nyt olette siirtymässä tulonsiirtojen tielle. Tästäkin meitä on varoittanut viimeksi arvostettava Jacques Delors -keskuskin.

Hallituksen EU-linjaukset ovat monella tavalla epäonnistuneita. Me tiedämme, että muun muassa elpymisväline ei millään tavoin edistä Suomen vientiä tai talouskasvua. Se siis lisää Suomen jo nyt korkeaa, kasvavaa valtionvelkaa. Kun olemme eurossa, niin valuuttaa ei voi devalvoida ja kelluttaa kansallisesti ja verotuspolitiikka on finanssipolitiikassa yhä tärkeämpi väline. Nyt näyttääkin olevan tie auki myös EU-tason verotukselle, mikä aikaa myöten tulee vahingoittamaan Suomen hyvinvointijärjestelmää. Suomi osallistuu aktiivisesti EU:n yhteisen yhteisöveropohjan edistämiseen. Tällä tavalla tulemme kaventamaan omaa kansallista verotustamme, ja samalla osa kansallisesta verotusoikeudesta siirtyy Brysseliin EU:n eri verojen tullessa korvaamaan tai täydentämään kansallisia. Siinä tilanteessa hukka meidät perii. Haluammeko lähteä mukaan maksumiehiksi sellaiseen maailmaan, mihinkä tuskin kukaan täällä on valmis?

Me olemme rehellistä kansaa ja noudatamme sääntöjä ja määräyksiä. Otetaan esimerkiksi, vaikkapa pimeät markkinat. Ne ovat meillä Euroopan pienimmät eli parhaat siinä suhteessa. Espanjalainen tuttavani kertoi taannoin, että hänen on pakko palkata työntekijät pimeästi, koska yrityksen kannattavuus on niin heikkoa, että ei voi millään maksaa veroa valtiolle. Tämä käytäntö on lähes normaalia Etelä-Euroopan maissa. Ikävää kyllä näissä maissa on samankaltaista suhtautumista myös vaikkapa eettisiin, sosiaalisiin tai ilmastoon liittyviin asioihin. Liikomme siis aivan eri sfäreissä heidän kanssaan.

Nyt meneillään oleva integroituminen yhä syvemmälle EU:n syövereihin on meille suomalaisille tuhon tie. Voidaan esittää kysymys myös erilaisten tukivälineiden kertaluonteisuudesta ja siitä, olisiko päättäjimmme helpompi kieltäytyä seuraavien EU-kriisien yhteydessä kuin nyt. Vastauksen puute on tulkittavissa niin, ettei kieltäytymiseen haluta tai uskalleta sitoutua. Kysymyksen spekuloinnin tekee erityisen tärkeäksi se, että on taas aiheesta herätetty henkiin keskustelu EU:n oman finanssipolitiikan synnyttämisestä. Käytännössä tämä olisi elvytysrahaston jatko, jolloin tulonsiirrot, yhteisvelka ja yhteiset verot tulisivat pysyviksi. Järjestelmä pyrittäisiin todennäköisesti toteuttamaan euron pelastamiseksi

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

tilanteessa, jossa kieltäytyminen olisi poliittisesti mahdollisimman hankalaa. Tärkeät juridiset esteet EU:n perussäännöissä olisi jo elvytysrahaston yhteydessä tulkittu pätemättömmiksi. Vaara onkin, että Suomi lipsuisi nykyisellä myöntövyyspolitiikallaan helposti tulonsiirto- ja fiskaaliunionin jäseneksi ilman, että siitä olisi koskaan kokonaisvaltaisesti keskusteltu tai päätetty. Tällaisen huolestuttavan kehityskulun voimme estää lähiviikkoina täällä Suomen eduskunnassa kaatamalla tukipaketin ja avaamalla sille uudet neuvottelut. Me perussuomalaiset rakastamme Suomea ja suomalaisia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Wallinheimo.

16.49 Sinuhe Wallinheimo kok: Arvoisa puhemies, paljon onnea!

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos!

Aluksi haluan kiittää hallitusta tästä EU-selonteosta. Viimeiset vuodet ovat olleet poikkeuksellisen muutoksen aikaa niin Suomessa, Euroopan unionissa kuin kansainvälisessä toimintaympäristössäkin. Esille on myös noussut uusia tekijöitä, virtauksia ja uhkiakin, joihin meiltä sekä kansallisesti että Euroopan unionin tasolla pitäisi löytyä nyt yhteisiä ratkaisuja. Siksi on hyvä, että tämän selonteon myötä meille aukeaa mahdollisuus ottaa pidempää näkymää siihen, missä Suomi ja Euroopan unioni ovat tällä hetkellä, ja ennen kaikkea pohtia sitä, millaista Eurooppaa Suomi haluaa tulevina vuosina olla rakentamassa.

Arvoisa puhemies! Isossa kuvassa hallituksen selonteko analysoi ja asettaa Suomen EU-politiikan kulmakivet mielestäni varsin hyvin. Ajatus siitä, että EU-jäsenyys on paitsi taloudellinen myös turvallisuus- ja arvopohjainen ratkaisu, näkyy selonteon sivuilla. Tätä Suomen ankkuria muuttuvassa maailmassa on järkevää monissa kohdin myös vahvistaa. Hallituksen päätös keskittyä tässä EU:n kriisinkestävyiden eli resilienssin vahvistamiseen on mielestäni hyvä ja perusteltu. Tavoitteet EU:sta entistä vahvempana ulkopoliittisena toimijana tai talousalueena, jonka sisämarkkinat toimivat entistä paremmin, ovat asioita, joita myös kokoomus kannattaa. Yhtä mieltä voidaan olla myös siitä tavoitteesta, että koronakriisin jälkeen harjoitettavassa yhteisessä talous- ja rahapolitiikassa on syytä pyrkiä palauttamaan ennen kriisiä keskiössä olleet talouden säännöt mukaan lukien kasvu- ja vakaussopimukseen kuuluvat asiat.

Samalla on kuitenkin arvosteltava selonteon kunnianhimottomuutta muutamien kehityskohteiden osalta. Itse kannan eniten huolta siitä, miten ohuella selonteossa linjataan sisämarkkinoiden kehittämisen kannalta keskeisten digitaalisten sisämarkkinoiden eli digitalouden edellytyksistä. Ikävä fakta tällä sektorilla on se, että EU on digitalouden puolella suuri vain puheissa mutta pieni teoissa. Kyseessä ei ole vain taloudellinen vaan myös poliittinen ja ennen kaikkea turvallisuuspoliittinen ongelma koko EU:lle ja siten myös Suomelle. Jos globaalit digijätit jo nyt vaikuttavat useisiin globaalin talouden käytäntöihin ja toimintoihin, on se pienä siihen nähden, mitä voi olla luvassa tulevaisuudessa, kun yhä useampi osa yhteiskuntiemme toiminnasta on riippuvainen tekoälystä. Eurooppalaisen ja eurooppalaisiin arvoihin pohjautuvan tekoälyn vaihtoehdon puuttuessa saatamme päätyä tilanteeseen, jossa joudumme valitsemaan yhdysvaltalaisesta tai kiinalaisesta maailman- ja ihmiskuvasta ponnistavan tekoälysovellutuksen väliltä.

Viimeinen arvosteluni, arvoisa puhemies, tässä selonteossa kohdistuu siihen, miten siinä analysoidaan EU:n omaa sisäistä kehitystä juuri tässä tilanteessa. Vuoden alussa lop-

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

puun viety brexit on muuttanut olennaisesti EU:n voimatasapainoa, ja lisää uutta pohdittavaa on luvassa, kun EU:n rautarouvan, Angela Merkelin, valtakausi EU:n suurimman talouden eli Saksan johdossa on tulossa päätökseen. Konkreettinen kysymys on mielestäni se, miten Suomi omalla toiminnallaan voi varmistaa sen, että Britannian jäsenenä ajamat hyvät asiat eli järkevän sääntelyn periaate työn korruption kitkemiseksi, vapaakaupan arvostus sekä tiukka talouspolitiikan linja saavat jatkua myös post-brexit-EU:ssa.

Omasta mielestäni Suomen pitäisi toimia omassa EU-politiikassaan näiden tavoitteiden eteen. Paljon voimme toki tehdä yksinkin, mutta tehokkaampaa se olisi samanmielisten kesken. Yksi väline tähän olisi mielestäni yhteistyön tiivistäminen niin sanotun nuukan nelikon maiden kanssa, vaikka sille ei tässä hallituksessa tunnu löytyvän suurta kannatusta.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kivisaari.

16.54 Pasi Kivisaari kesk: Arvoisa puhemies, hyvää syntymäpäivää!

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos!

Valtioneuvoston selonteko linjaa Suomen lähivuosien EU-politiikkaa. Se esittää hallituksen näkemyksen EU:n kriisinkestokyvyn vahvistamiseen ja unionin kehittämiseen 2020-luvun alkupuolella. EU-tasolla tuleekin tehostaa kansainvälisten terveyskriisien ehkäisyä, valmiutta, valvontaa ja torjuntaa sekä hätätilanteiden koordinoitua. Se on koronajan opetus.

Selonteko myös korostaa EU:n yhteisten arvojen — demokratian, oikeusvaltioperiaatteen sekä ihmisoikeuksien — merkitystä. Tämä on hyvä pohja käydä keskustelua, mutta jatkon kannalta tämä ei ole tarpeeksi. EU:n rakenteista tulee covid-kriisin jälkeen käydä syvällinen keskustelu. Keskustelu ei voi jäädä selontekoon, tämä on vasta alku.

Tällä hetkellä EU alisuoriutuu ja erkanee ruohonjuuritasosta. On palattava perusasioiden äärelle. EU-keskustelu on koronakriisin myötä tehtyjen ratkaisujen myötä keskittynyt vain yhteen asiakokonaisuuteen, ja sekin on ollut voimakkaasti sisäpolitisoitunutta. Asiallista ja analyysoivaa EU-keskustelua EU:n kehittämisestä ja Suomen roolista ei ole juuri-kaan käyty.

Puhemies! Yhtenäisyys on Euroopan unionin voimavara. Vain yhtenäinen EU selviää kriiseistä. Yhtenäisyyttä ovat viime vuosina koetelleet muun muassa Ison-Britannian EU-ero sekä Puolan ja Unkarin rikkomukset oikeusvaltioperiaatetta vastaan. Toistaiseksi unioni on vielä pystynyt sopimaan vaikeistakin asioista, kuten yhteisistä toimista koronakriisiin vastaamiseksi ja laajasta elpymiskokonaisuudesta — hiukan viiveellä mutta kuitenkin. EU:n sisällä on isoja jakolinjoja, jotka näkyvät esimerkiksi ilmasto-, talous- ja muutoliikekeskusteluissa. Näistäkin asioista on kyettävä sopimaan, jotta EU voi säilyä vahvana ja valmiina kohtaamaan mahdollisia tulevia kriisejä.

Puhemies! Periaate, että vahvempi auttaa heikompaansa, esiintyy kaikkialla yhteiskunnassamme. Se on yksi hyvinvointiyhteiskunnan peruspilareista. Euroopan unionissa tämän periaatteen mukaisesti on kavennettu jäsenvaltioiden elintasoeroja. Mahdollisten tulevien kriisien osalta tämä periaate antaa turvaa myös Suomelle.

Yhteinen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka ja vastaaminen hybridivaikuttamiseen, kuten kyberhyökkäyksiin, sekä kansainväliseen rikollisuuteen kytkeytyvät kaikki toisiinsa. Niissä EU:n pitää todella olla asialla.

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

Samoin eurooppalaisten osaamistason vahvistaminen, koulutuksellisen tasa-arvon lisääminen ja jatkuvan oppimisen tukeminen tulee nostaa keskeisiksi EU-yhteistyön tavoitteiksi. EU:n strategiseksi tavoitteeksi tulee ottaa eurooppalaisen koulutuksen nostaminen maailman parhaaksi.

Puhemies! Suomen tavoitteena on taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävä Euroopan unioni. Tuoreimman eurobarometrikyselyn mukaan 64 prosenttia suomalaisista pitää EU-jäsenyyttä hyvänä asiana. Kansallinen yhtenäisyys on kuitenkin kaukainen haave. EU-politiikassa on nähtävissä voimakas kahtiajakautuminen. Koronakriisi ja sen ratkaisuksi esitetty laaja elpymispaketti ovat kiristäneet keskustelua entisestään. EU:n vastustajat katsovat Suomen nettomaksuosuuden nousseen liian korkeaksi. Suurin osa ekonomisteista katsoo, että elpymispaketin hyödyt ovat haittoja suuremmat. Kuitenkin myös EU:n kannattajilla on oikeus odottaa EU:lta enemmän.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt tässä vaiheessa keskustelu ja asian käsittely keskeytetään ja käsittelyä jatketaan tässä samassa istunnossa päiväjärjestyksen muiden asiakohtien tultua käsitellyiksi.

Asian käsittely keskeytettiin kello 16.59.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 17.10.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt jatketaan hetki sitten tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 2. käsittelyä. Edustaja Mäkisalo-Ropponen ensimmäisenä vuorossa. — Olkaa hyvä.

17.10 Merja Mäkisalo-Ropponen sd: Kiitos, arvoisa puhemies! Suomi menestyy, kun Eurooppa menestyy. Olemme kiinteä osa yhteistä markkina-aluetta ja kansainvälistä kilpailua. Käpertyminen itseemme olisi tulevien mahdollisuuksien hukkaan heittämistä, mikä merkittävällä tavalla myös näivettäisi tulevaa kasvuamme, työllisyyttä ja tätä kautta hyvinvointivaltion rahoituspohjaa. Vahva, yhtenäinen ja toimintakykyinen EU on Suomen etu.

Suomessa on viime aikoina paljon keskusteltu siitä, paljonko Suomi maksaa erilaisia maksuja EU:lle ja mitä saamme vastineeksi. EU:n arvo Suomelle ei kuitenkaan perustu vain euromääräisiin lukuihin siitä, minkä verran unionille maksetaan ja minkä verran unionissa saadaan rahaa. Esimerkiksi sisämarkkinoille kuulumisen tuomat hyödyt ylittävät monin kerroin maksamamme jäsenmaksut. Viennistämme noin 60 prosenttia suuntautuu EU:n sisämarkkina-alueelle, ja voidaankin sanoa, että jos EU hyytyy, Suomikin hyytyy.

Eurooppa menestyy, jos se on yhtenäinen, aloitteellinen, yhteistyökykyinen sekä jos se pystyy toimimaan luovasti ja avoimesti. Tällainen Eurooppa on myös kriisinkestävä eli resilientti. Resilienssin eli muutosjoustavuuden kannalta tässä selonteossa tärkeinä asioina on painotettu muun muassa EU:n omien vahvuuksien kehittämistä, reiluun kilpailuun ja maailmantalouteen osallistumista, EU:n arvojen ja etujen entistä määrätietoisempaa edistämistä ja vastuunkantoa ulkoisessa toiminnassa.

Maaailman suuret haasteet edellyttävät kansainvälistä yhteistyötä. Ilmastomuutos, luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen, eriarvoisuus, luonnonvarojen ylikulutus ja pande-

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

miat koskettavat myös meitä keskinäisriippuvuuden vuoksi. Toisaalta EU on Suomelle myös vaikutuskanava, jonka kautta voimme olla kokoamme suurempi.

Yle julkaisi hiljattain Suomalaisen Tiedeakatemian nimittämän covid-19-asiantuntijaryhmän ehdotukset siitä, miten selviämme tulevista kriiseistä. Asiantuntijaryhmän tutkijat korostivat, että Suomen on oltava edelläkävijä asiantuntijuudessa ja kansainvälisessä yhteistyössä erityisesti ympäristökriisin ratkaisemiseksi. Ilmaston lämpeneminen on suurempi riski maailmalle tulevaisuudessa kuin tämä koronapandemia. Edelläkävijyys on myös Suomen etu, sillä biotalous ja vihreä teknologia ovat tulevaisuuden aloja. Suomella on mahdollisuus olla suunnannäyttäjä kestävässä kehityksessä ja ottaa kärkipaikka globaalissa kilpailussa, sillä meillä on huippuosaamista ilmastokestävien ratkaisujen luomisessa. Siksi EU:n tavoite ilmastoneutraalisuudesta vuoteen 2050 mennessä ja Suomen kansallinen tavoite saavuttaa ilmastoneutraalisuus vuoteen 2035 mennessä ovat todella tärkeitä tavoitteita.

Tässä selonteossa näiden tavoitteiden saavuttamiseksi on kirjattu monia hyviä toimenpiteitä, joita ovat muun muassa talouden rakennetta uudistavat toimet, kasvihuonepäästöjen vähennys, tieto- ja tiedeperusteisuus, uusi teknologia, innovaatioita kannustava ja mahdollistava lainsäädäntö. Lisäksi korostetaan, että kiertotalouden avulla tehostetaan ilmastomuutoksen hillintää, parannetaan resurssitehokkuutta sekä vähennetään tuontiriippuvuutta kriittisissä materiaaleissa. Selonteossa puhutaan hyvin myös digitalisaation mahdollisuuksista ilmastotavoitteisiin pääsemiseksi, luonnon monimuotoisuuden ja metsien merkityksestä sekä kestävästä biotaloudesta. Nämä ovat Suomen tulevaisuuden kannalta kaikki tärkeitä asioita ja toimenpiteitä. Toimenpiteiden hyväksyttävyyden kannalta on tärkeää varmistaa sosiaalinen ja alueellinen oikeudenmukaisuus ilmastotoimissa eli varmistaa tuki alueille, toimialoille ja työntekijöille, joita muutos eniten koskee. Myös hyvinvointitalouden perusteita on edelleen vahvistettava.

Arvoisa puhemies! Perusarvot, kuten demokratia, tasa-arvo, oikeusvaltio ja ihmisoikeudet, ovat unionin toiminnan perusta. Näiden arvojen toteutuminen tekee Euroopasta arvo yhteisön, ja siksi on tärkeää, että Suomi puolustaa näitä periaatteita kaikissa tilanteissa. Siksi oikeusvaltioperiaatteen kytkemisen EU-varojen käyttöön on oltava Suomen tavoite ja periaate jatkossakin. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Edustaja Koponen.

17.15 Ari Koponen ps: Arvoisa puhemies! Selonteossa todetaan, että talous- ja rahaliitos on ehdottoman tärkeää, että vastuu talouspolitiikasta kuuluu perussopimusten mukaisesti jäsenvaltioille itselleen. Hallituksen mielestä tämän toteutuminen edellyttäisi sitä, että jäsenmailla on aitoa talouspoliittista liikkumavaraa. Tämä on kuitenkin täysin ristiriidassa hallituksen viimeaikaisten toimintojen kanssa. Hallitus hyväksyi viime vuonna elpymispaketin, jossa se hyväksyi yhteisvastuut, eteläeurooppalaisten maiden vastuuttoman taloudenpidon sekä EU:n perussopimusten rikkomisen. Hallituksen teot ja sanat ovat siis täysin ristiriidassa keskenään.

Yksi iso kysymys on myös se, miten Suomi pystyy pitämään huolta siitä, että velkaiset ja huonosti jo ennen koronaa talouttaan hoitaneet Etelä-Euroopan maat tekevät kipeitäkin rakenteellisia ratkaisuja talouksiinsa, ettemme ole jälleen hetken päästä maksamassa lisää heidän leveää elämäänsä, kun samalla suomalainen kärsii.

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Simula.

17.16 Jenna Simula ps: Arvoisa puhemies! Valtioneuvoston selonteossa ollaan huolissaan siitä, kuinka EU:ta ja sen ilmasto-, talous- ja maahanmuuttolinjauksia kyseenalaistetaan jäsenmaissa. Mitä tulee mieleen sellaisesta laajenemishaluisesta, keskusjohtoisesta projektista, jota ei saa kritisoida?

EU:ssa pelätään sitä, että vielä kymmenien vuosienkaan jälkeen EU:n kansa ei ole yhtenäistynyt vaan jokaisella kansalla ja jäsenvaltiolla on omat kansalliset intressinsä. Juuri näin pitää ollakin. Jokaisen maan tulee huolehtia ensisijaisesti omasta maastaan ja omasta kansastaan. Suomen kansallinen intressi ei vain näytä tämän hallituksen johdolla olevan Suomen ja suomalaisten etu, vaan tärkeämpänä pidetään luottamuspääoman kasvattamista ja pääsyä yhteisiin pöytiin sekä ylimitoitettuja toimia esimerkiksi ilmastoasioissa. Haluamme näyttää esimerkkiä muulle Euroopalle, mutta miten murheellinen esimerkki se onkaan, kun ajamme taloutemme ahdinkoon ja yrittäjät konkurssin partaalle. Esimerkki me olemmekin, esimerkki tuhansien järvien hölmölästä.

Arvoisa puhemies! Täällä salissa nostettiin huolenaiheeksi nationalismin nousu Euroopassa. Ymmärretäänkö hallituspuolueissa lainkaan, mitä nationalismi edes tarkoittaa? Nationalismilla eli kansallisuusaatteella korostetaan kansojen ja kansakuntien merkitystä suhteessa esimerkiksi kulttuuriin ja politiikkaan. Nationalismilla tarkoitetaan itsemääräämisoikeuden säilyttämistä, rakkautta omaa maata kohtaan sekä oman maan ja sen kansalaisten etujen ajamista. Kansallisuusaate ei sulje pois kansainvälisyyttä, kaupankäyntiä tai yhteistyötä.

Ministeri Tuppurainen totesi taannoin, että oma kansa ensin -ajattelu on vahingollista. Olen aivan päinvastaista mieltä ministerin kanssa. Jos hallitus ajattelisi yhtään omaa kansaamme ja asettaisi sen etusijalle, meillä olisivat asiat paljon paremmin. Joissakin puheenvuoroissa nostettiin ikävään sävyyn esille koronanationalismi, jota muissa maissa on harjoitettu muttei meillä Suomessa. Me olemme kenties viimeinen maa, jonka koko väestö on esimerkiksi rokotettu. Koronan jos minkä olisi pitänyt herättää hallitus edes kerrankin miettimään asioita Suomen eikä EU:n etu edellä. Muut maat eivät luota EU:n voimaan vaan ovat tehneet itsenäisiä päätöksiä.

Arvoisa puhemies! Selonteon mukaan EU on kehittynyt useilla sektoreilla entistä tiiviimmäksi yhteisöksi. Suomennettuna se tarkoittaa, että EU on yhä useammalla tontilla suomalaisessa politiikassa ja Suomen kansallinen ääni jää koko ajan pienemmäksi. Hyvä esimerkki tästä on lyijyhaulikielto, joka Suomen vastustuksesta huolimatta meni läpi EU:ssa. Ei Brysselissä ymmärretä mitään meidän metsästyskulttuuristamme, suomalaisesta riistanhoidosta tai metsistä. Siitä huolimatta päätöksenteko halutaan yhä enenevässä määrin antaa Brysselin käsiin. Juuri tämä on ongelma nykyisessä Euroopan unionissa. Se tunkeutuu tonteille, jotka eivät sille kuulu, ja puuttuu sieltä, minne se kuuluisi. On helpompaa näperrellä pikkuasioiden kanssa kuin aidosti vastata kriiseihin. Olemme nyt tienhaarassa. EU:n tontti tulisi nyt selkeästi rajata ja estää sen hallitsematon laajeneminen. Nimitäin tällä menolla pian koittaa se aika, kun meiltä ei edes kysytä.

Kunnioitettu puhemies! Täällä ihmeteltiin, mikseivät suomalaiset tunne itseään EU-kansalaisiksi, mutta minä en kyllä ihmettele sitä lainkaan, suomalaiset kun haluavat olla suomalaisia ja pitää Suomen asiat suomalaisten käsissä, eivät muun Euroopan.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Kaunisto.

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

17.21 Ville Kaunisto kok: Arvoisa herra puhemies! Näkyvästä politiikasta on tullut yhä eristävämpää — korostan sanaa ”näkyvä”. Mitä useamman kanssa olet täysin eri mieltä, sitä suuremman näkyvyyden saat ja sitä suuremman mahdollisuuden annat itsellesi menestyä. Me olemme siirtyneet kansainväliseen yhteistyöhön uskovasta ajasta yhä vahvempaan yhteistyön riskeillä pelottelevaan maailmaan. Uskotellaan, että muiden ulkopuolelle sulkeminen on isänmaallisuutta. Kun käperryt oikein pieneksi, se luo turvallisuudentunnetta, mutta onko se tunne todellisuutta? On kuitenkin muistettava, että Suomen kokoiselle maalle olennaista olisi etsiä vihollisten sijaan ystäviä. Yhdysvallat on löytänyt päävihollisensa Isisin jälkeen nyt Kiinasta, eikä maan siirtyminen demokraattien valtaan muuta tätä asiaa. Britit ovat ulkona Euroopan unionista ilman, että kansalaiset täysin ymmärtävät, mitä se tarkoittaa. Mutta kun EU on paha, niin se on paha.

Arvoisa puhemies! Kiinan pehmeä maailmanvalloitus on jo ovellamme. Vaikka EU on Afrikan suurin kauppakumppani, kolonialismin jättämät arvet eivät parane pelkällä rahalla. Kiina on korvaamassa EU:n hallittavissa olevana Afrikan pääkumppanina. ”Hallittavuus” on hyvä termi, koska niin pitkään asia on hallussa ja hallittavissa, kunnes tietty raja ylittyy ja hallittavuuden aika meni jo. Eikä Eurooppa jää tästä kehityksestä paitsi. Ilman yhteistä toimintamallia me voimme huomata olevamme yhä vahvemmin kiinni kiinalaisessa rahassa. Toisiaan kunnioittava vapaa ja reilu kauppa niin Kiinan kuin Afrikan kanssa onnistuu parhaiten yhtenäisenä EU:na.

Entä sitten ilmastonmuutoksen torjunta ja taistelu tekoöllyn kehityksessä? Nämä kaksi asiaa tulevat hallitsemaan lähitulevaisuuden agenda vahvasti. On lähes mahdotonta nähdä eurooppalaisten kansallisvaltioiden pystyvän vaikuttamaan erillään kummassakaan kehityksessä ilman, että jäämme suurvaltojen jalkoihin. Ennen kaikkea Suomi pääsee näissä asioissa olemaan se EU:n sisäinen edelläkävijä, ja tällä oikein hyödynnettynä voimme nostaa maamme arvoa kehityksen huippumaana yhä korkeammalle.

EU:n mahdollisuudet myös maahanmuuton saralla ovat parhaimmillaan yhtenäisenä ja vahvana kokonaisuutena. Ratkaisut unionin ulkorajoilla odottavat yhä tiukempia toimia. Pandemiat ovat merkittävä uhka myös tulevaisuudessa, eikä muurien rakentaminen estä pandemioita saati pakolaisaaltoja.

Nämä kaikki ovat esimerkkejä vahvan EU:n puolesta. Miten näitä ongelmia torjutaan sulkeutumalla ja eristäytymällä samaan aikaan, kun hyvinvointia mahdollistavat raha ja data siirtyvät maailman toiselta puolelta toiselle sekunnin murto-osissa?

Kaikki nämä aiheet — enkä ole edes hipaissut yhtä tärkeintä, ehkä sitä tärkeintä, vahvan EU:n tuomaa etua eli Suomen ulkoista turvallisuutta. Jos jätetään kaikki teoria ja toteutuksen haasteet sivuun, niin kysyn teiltä: olisiko Ukraina EU-maana sodassa naapurimme kanssa, saati euromaana?

Arvoisa puhemies! Kun otetaan huomioon nämä kaikki nostamani pointit, niin en oikein millään ymmärrä, miksi me emme uskalla kriittisellä otteella kehittää EU:ta. Se, mikä tästä kaikesta seuraa, on se, että me luomme tilanteen, jossa ihmisten on vaikea nähdä näitä jättimäisiä eroja, mitä meillä EU-myönteisillä puolueilla on EU-politiikan suhteen. Ja kun me olemme eri mieltä, kuten nyt jäsenvaltioiden taloudenpidon tärkeydestä, niin me keskustelemme euroerosta. Tämä on EU:n parempaan tulevaisuuteen uskovalle ihmiselle hyvin vaikea niellä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kiviranta.

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

17.25 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Tässä EU-politiikkaa koskevassa selonteossa kerrotaan, että Suomi osallistuu aktiivisesti EU:n yhteisen yhteisöveropohjan eli CCTB:n edistämiseen. Jos tämä yhteinen yhteisöveropohja otetaan käyttöön, niin me käytännössä luovumme omasta elinkeinoverolainsäädännöstämme. CCTB:n on ensisijaisesti tarkoitettu koskevan sellaisia yrityksiä, joiden vuotuinen liikevaihto on yli 750 miljoonaa euroa. Käytännössä ei ole kuitenkaan realistista ajatella, että meillä olisi kaksi elinkeinotoimintaa — siis liike- ja ammattitoimintaa — koskevaa verolakia. CCTB olisi valtava muutos, joka veisi yrityksemme pitkään ja hankalaan vero-oikeudellisten tulkintojen epävarmuuden aikaan. Tulkinnat myös vaihtelisivat EU:n eri jäsenvaltioissa.

Arvoisa puhemies! Hallitus ansaitsee lämpimän kiitoksen siitä, ettei tässä EU-selonteossa esitetä CCTB:n käyttöönottoa, eli yhteistä yhdistettyä veropohjaa. Tämä hanke on CCTB:n jälkeen toteutettavaksi suunniteltu vaihe, jossa yritysverotuksen toimivallan siirtoa itsenäisiltä jäsenvaltioilta unionille jatkettaisiin. Vaikka tämän EU:n hankkeen lyhenne eroaa CCTB:stä viattoman oloisesti vain yhdellä kirjaimella, hankkeen toteutuminen merkitsisi sitä, että yhteisöverotulomme eivät enää olisi Suomen päätettävissä vaan ne siirtyisivät EU:n koneiston määräysvaltaan. Hankkeen verotusmalli, jossa patentteja ja muuta aineetonta omaisuutta ei otettaisi lainkaan huomioon verotulojen jakamisessa jäsenvaltioiden kesken, on jo syntyessään auttamattomasti vanhentunut ja Suomelle epäedullinen. Se olisi Suomen elinkeinoverolainsäädäntöä ajatellen tuulahdus 1980-luvulta, jos siihen siirtyisimme. Yritysveromme jaettaisiin suureksi osaksi muille EU:n jäsenvaltioille kaavamaisin perustein.

Arvoisa puhemies! Verolainsäädännössä EU:ssa noudatettu yksimielisyysperiaate on tärkeä — se on pienen maan etu. Isot maat kyllä pystyvät niille tärkeiden asioiden taakse kehittämään määräenemmistöjä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Peltokangas.

17.29 Mauri Peltokangas ps: Arvoisa puhemies! Edellisen kerran näin kattava EU-selonteko annettiin vuonna 2013. Nyt selonteko osuu hyvään ajankohtaan, sillä vuoden 2020 lopulla hyväksyttiin EU:n pitkän aikavälin budjetti vuosille 21–27 sekä laaja elpymispaketti. Hallituksen mukaan selonteon punainen lanka on unionin kriisinkestävyyden lujittamisessa sekä kaikissa mahdollisissa EU:n toimissa. Selonteossaan hallitus linjaa, että on välttämätöntä, että EU:n kasvustrategia perustuu ilmastoneutraaliin talouden luomiseen. Hallituksen mukaan Suomi tukee nykyisen komission esittämiä vihreän kehityksen ohjelman linjauksia. Selonteossa korostetaan vahvasti Euroopan unionin sosiaalisen ulottuvuuden tärkeyttä, ja hallitus näkee sen tekijäksi, jolla lisätään unionin yleistä hyväksyttävyyttä kansalaisten keskuudessa.

Arvoisa puhemies! Katson huolestuneena, että Euroopan unionin keskeistä politiikka-sektoria, yhteistä maatalouspolitiikkaa, koskevat linjaukset rajoittuvat selonteossa vain pariin lauseeseen. Maaseudun kehittämispolitiikan merkitys Suomelle puuttuu selonteosta kokonaan. Tämä osaltaan kertoo hallituspuolueiden kiinnostuksen puutteen maataloudesta tulevaisuudesta. Tässä olisi syytä ryhdistäytyä.

Metsäasioissa kirjaukset ovat huomattavasti lupaavammat. Todetaan, että Suomi korostaa metsiemme merkitystä talouden ja työllisyyden kannalta, Suomi haluaa pitää metsäpolitiikan jatkossakin kansallisen päätäntävällän piirissä. Selonteossa mainitaan muun muas-

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

sa, että Suomi haluaa edistää puurakentamista. Nämä ovat hyviä kirjauksia ja lämmittävät mieltäni.

Hyvin olennaisia linjauksia selonteossa ovat myös kirjaudet maankäyttösektorin nie-
luista. Mainittakoon kannatettava kirjaus: ”Suomi haluaa, että tulevaisuudessa maankäyt-
tösektorin hiilinielut ja varastot otetaan todenmukaisesti huomioon ilmastolaskelmissa”.
Tässä on kuitenkin syytä huomauttaa, että pelkät kirjaudet eivät vaikuta, asioita tulee mää-
rätietoisesti ajaa. Esimerkiksi Suomen luonnonvaraiset suot olisi saatava määrätyn osin
merkityiksi hiilinieluiksi ilmastolaskelmissa — se jos jokin vaikuttaisi positiivisesti. Mei-
dän soissamme on lähes liikenteemme päästöjen kokoinen hiilinielu, joka ei tällä hetkellä
ole laskennassa mukana hyödyksemme. Tästä asiasta jätin toimenpidealoitteen eduskun-
nalle muutama viikko sitten.

Arvoisa puhemies! Euroopan ulkopuolelta tulevaa muuttoliikettä ei nähdä selonteossa
kovinkaan vakavana ulkoisena uhkana Euroopan turvallisuudelle. Selonteossa muuttoliik-
keen osalta korostuvat mitkäs muut kuin ihmisoikeudet. Katson, että tämä muuttoliikeosio
selonteossa lähentelee huuhaata, koska joka puolella Eurooppaa on nähtävissä lisääntyviä
turvallisuusongelmia juuri kolmansista maista tulleiden kepposteluiden vuoksi.

Silmiinpistävä kohta selonteossa on myös osio, jossa todetaan, että talous- ja rahaliitos-
sa on ensisijaisen tärkeää, että vastuu talouspolitiikasta kuuluu jäsenvaltioille itselleen pe-
russopimusten mukaisesti. Hallituksen mielestä tämän toteutuminen edellyttää, että jäsen-
mailla on aitoa talouspoliittista liikkumavaraa. Tämä kirjaushan on siis täysin ristiriidassa
hallituksen viimeaikaisen toiminnan ja todellisuuden kanssa. Hallitus hyväksyi heinäkuus-
sa elpymispaketin, jossa se on antanut siunauksensa yhteisvastuille, etelän maiden vastuut-
tomalle taloudenpidolle ja EU:n perussopimusten rikkomiselle. Hallitus siis sanoo yhtä ja
tekee toista. Tässä kohtaa herää se tärkein kysymys: kuinka kauan hallitus on valmis lait-
tamaan konkurssikypsän järjestelmän tukemiseen suomalaisten veronmaksajien rahoja?

Arvoisa puhemies! Vaikka selontekoon on löydetty muutama hyväkin asia, on EU suu-
rilta osin epäonnistumisen ikiliikkuja. Himmelin olemassaolon hyvyyden valkopesu on
jatkunut nyt vuosikymmenen. Tänäpä se rikkoo räikeästi omia sääntöjään. Jos sääntöjä ei
noudateta, menettävät ne merkityksensä. Suomessa on nyt jos koskaan aika käydä kriitti-
nen keskustelu Euroopan unionin tulevaisuudesta ja erityisesti siitä, millainen Euroopan
unioni ja euroalue palvelisi parhaiten Suomea ja suomalaisia. Suomella tulisi olla selkeä
visio siitä, mitä me EU:lta haluamme ja mikä on sen hinta. Siinä on kaiken ydin, kun mie-
timme Euroopan unionin tulevaisuutta. Nykyisen liittovaltiokehityksen valossa olen hen-
kilökohtaisesti valmis käymään vakavan keskustelun ensin euro- ja sitten EU-erosta. —
Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Sankelo.

17.34 Janne Sankelo kok: Arvoisa puhemies! Onnittelen, gratulerar.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos!

Valtioneuvoston EU-selonteossa käsitellään hallituksen EU-politiikan linjoja Euroopan
unionin ajankohtaisiin ja tuleviin asioihin. Mitään merkittäviä muutoksia selonteko ei
maamme politiikkaan tuo. Selonteosta puuttuu kokoomuksen edellyttämää konkretiaa ja
kunnianhimoa Euroopan unionin kehittämiseen. Selonteko kytkeytyy myös EU:n tulevai-

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

suutta käsittelevään konferenssiin, jonka tavoitteena on löytää ratkaisuja EU:n tarvitsemille muutoksille toiminnassaan ja olemuksessaan. Suomen liittyessä Euroopan unioniin keskeinen ajatus oli turvallisuus ja halu vaikuttaa yhteisiin asioihin ja toimia osana yhteistä länsimaista arvoperhettä. Suomen on siis osallistuttava aktiivisesti EU:n tulevaisuuden rakentamiseen ja tehtävä siitä näköisemme, siis sellainen, jossa me kaikki viihdymme.

Arvoisa puhemies! Yhteisen arvoperheen, vapaan liikkuvuuden ja muiden hyvien asioiden lisäksi EU:n on toimittava aktiivisemmin ja yhtenäisemmin ulko- ja turvallisuuspolitiikassa. Me jäsenvaltiot kuitenkin muodostamme merkittävän yhteisön, jonka valmius toimia Yhdysvaltain ja Kiinan kaltaisten suurvaltojen kanssa mitataan kyvyssä toimia yhdessä. Nyt siinä on puutteita. Koronakriisi on nimittäin valottanut myös sitä nurjaa puolta Euroopan unionista eli sitä, miten tehokkaita olemme päätöksenteossa ja miten nopeasti suostamme rivimme haasteisiin vastataksemme. Tästä syystä kokoomus on esittänyt EU:lle omaa turvallisuusneuvostoa, joka nimenomaan tukisi kykyä tehdä nopeitakin päätöksiä.

Euroopan unionin puolustuspolitiikan ytimessä on myös Euroopan unionin suhde Natoon. Käytännössä tämä tarkoittaisi joidenkin puolustukseen liittyvien tehtävien yhdentämistä ja vakaampaa turvallisuuspolitiikkaa tiiviisti osana länsimaita. Olisikin mielenkiintoista kuulla hallituksen näkemys EU:n turvallisuuspolitiikan kehittämiseen: tehdäänkö EU:n omaa turvallisuuspolitiikkaa, toimitaanko Naton kanssa yhdessä, vai jääkö turvallisuuspoliittinen yhteistyö kalevalaisen poljennon tasolle?

Arvoisa puhemies! Arvostan Euroopan unionin perusperiaatteita, neljää vapautta, jotka ovat ihmisten, omaisuuden, palvelujen ja rahan vapaa liikkuvuus. Suomen on oltava aloitteellinen ja ratkaisuhakuinen puolustaessaan EU:n perusolemusta ja vapauksiamme. Euroopan unionissa on siis paljon suojelemisen arvoista. Elämme arvoyhteisössä, jonka on suojeltava oikeusvaltiomekanismiaan, pidettävä tiedotusvälineet ja oikeuslaitokset riippumattomina ja suojeltava yksilön perusoikeuksia.

Arvoisa puhemies! Näiden kaikkien asioiden vaaliminen kaipaa kuitenkin konkreettisia toimia tämän maan hallitukselta. Velkajärjestelyn sivuuttaminen ja velkaunionin edistäminen eivät ole olleet maallemme tai EU:lle eduksi, eikä asian vähättely EU-selonteossa auta tilannetta. Kehotankin siis hallitusta pureutumaan EU:n olemuksen ytimeen ja löytämään sen, mikä eurooppalaisessa arvoyhteisössämme on puolustamisen ja kehittämisen arvoista.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kinnunen.

17.38 Mikko Kinnunen kesk: Arvoisa herra puhemies! Onnellista syntymäpäivää!

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitokset!

Suuri kiitos hallitukselle EU-selonteosta, joka on tänä aikana tarpeen. Tarvitsemme yhteistä keskustelua, yhteisiä näkyjä tulevaisuuteen. On aika puhua siitä, millaista Eurooppaa haluamme rakentaa. Edustaja Aittakumpu puhui tänään tulevan Kalevalan päivän innoittamana sammosta, joka tuo rahaa. Haluan jalostaa tätä sampoajatusta eteenpäin. Meidän tulee rakentaa eurooppalaista innovaatiosampoa ja ekosysteemiä, jossa myös suomalaiset innovaatiot ja keksinnöt skaalautuvat suuremmiksi ja tuottavat liiketoimintaa, joka sitten tuo meille työtä ja hyvinvointia. Tämä on mahdollista Euroopan unionissa.

Tänä aikana moni on miettinyt, miksi olemme sen jäseniä. Euroopan unioni on rauhan projekti, joka on tuonut pitkän vakaan ajanjakson maanosaamme. Suomi on pieni, venti-

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

vetoinen maa, joka on saanut unionin myötä myös vapauden käydä kauppaa yhdellä maailman suurimmista sisämarkkinoista. EU:n sisämarkkinat ja liikkumisen vapaus ovat auttaneet yrityksiämme kehittymään ja luomaan työtä. 60 prosenttia tuotteistamme menee Eurooppaan. On syntynyt vaurautta, vakautta ja hyvinvointia eri puolille Suomea. Näistä syistä liityimme aikanaan Euroopan unioniin.

Suomi on ollut aina Euroopan unionin nettomaksaja. Tämän olemme tienneet jo Euroopan unioniin liittyessämme, mutta hyöty on katsottava laajemmin. Euroopan unionin peruseriaatteisiin kuuluu jäsenvaltioiden elintason kaventaminen, eli tehdään tällaista eurooppalaista aluepolitiikkaa. Se lisää unionin vakautta ja taloudellista varmuutta. Naapurimme Ruotsin maksuosuus on kaksinkertainen Suomeen verrattuna. Myös Hollannin, Saksan, Ranskan, Tanskan ja Itävallan maksosuudet ovat suurempia kuin meidän. Seuraavan seitsemän vuoden aikana jäsenmaksut kasvavat kaikilla keskimäärin 10 prosenttia. Suomella jäsenmaksu kasvaa kolmanneksi vähiten, vähän yli 4 prosenttia. Ero keskimääräiseen kasvuun on Suomelle eduksi noin miljardi euroa tällä budjettikaudella.

Yhteisvaluuttaan kuuluva Suomi hyötyy lisäksi varsin edullisesta valtionlainasta. OECD-maiden tilastojen mukaan Suomi maksaa veloistaan esimerkiksi puolitoista prosenttiyksikköä pienempää korkoa kuin rikas Norja. Yli 100 miljardin valtionvelassamme 1 korkoprosentin kasvu tarkoittaisi vuodessa yli miljardin euron lisäkuluja. Myös tavalliset suomalaiset maksavat prosentin pienempää korkoa asuntolainasta kuin norjalaiset tai ruotsalaiset.

Yhteisvaluutassa on toki myös valuvikoja. Etelä-Euroopan ongelmallisten maiden heikosti hoitama talous riskeeraa koko euroaluetta. Eurooppa tarvitsee jatkossa ylivelkaantuneiden maiden ongelmien ratkaisemiseksi varaventiiliä, jolla vyyhtiä aletaan purkaa. Taloudellinen tuki alueelle tulee sitoa paljon nykyistä voimakkaammin kestävään taloudenpitoon sekä talouden rakenteellisiin uudistuksiin.

Arvoisa puhemies! EU:n tulevaisuus on lopulta jäsenvaltioiden käsissä. Rahoituskehityksen yhteydessä neuvoteltu elpymispaketti on nostanut voimakasta keskustelua. Keskeistä on huolehtia siitä, miten elpymisvarat käytetään. Niiden tulee tuoda kestävää kasvua Eurooppaan.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Hyrkkö — edustaja Hyrkkö poissa. Edustaja Hoskonen.

17.44 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Tämä valtioneuvoston selonteko Suomen EU-politiikasta on sinänsä ajankohtainen ja hyvä. Se, mikä minussa herättää suurta ihmetystä, on nimenomaan ne kirjaukset, mitkä tänne selontekoon on kirjattu tulevan Euroopan varalle. Kun tätä luin — illalla katselin tätä oikein pitkälti ajatuksen kanssa ja alleviivausten kera — niin kyllä oli hämmästykseni suuri, että täällä todella on luotu ne suuntaviivat siihen, että tulevan liittovaltion askelmerkit on tänne kirjattuna sellaisenaan: on Euroopan yhteistä yhteisöveroa, CCTB eli common corporate tax, yhteinen yhteisöveropohja ollaan luomassa, sitten on uusia digitaaliveroja, hiilidioksidipäästöjen veroja sun muita, eliikkä uutta veropohjaa luodaan EU:lle eliikkä tehdään rahoitusta tulevalle liittovaltiolle.

Tätä ennenhän eduskunnalle on jo, kuten kaikki tiedämme, esitetty elvytyspaketti, joka antaa ilmaista rahaa tietyille maille, eliikkä ollaan perustettu jo tulonsiirtounioni. Se on jo tosiasia, ja nyt se on tänne selontekoon kirjattuna. Ihmettelen suuresti tätä menettelyä sen takia, että jos Suomi, joka on liittynyt Euroopan unioniin perustuslain säätämisyjärjestyk-

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

sessä neuvoa-antavan kansanäänestyksen jälkeen, joutuu havahtumaan tosiasiaan, että nyt ollaan tekemässä jotain ihan muuta, eivätkö meitä enää sido ne sopimukset, mitä me olemme tehneet aikanaan? Euroopan unionin mittapuussa tämä tarkoittaa, että Euroopan unioni menettää sen oikeusperustan, minkä varassa sen toiminta lepää. Paljon puhuttu legitimitetti on nyt sitten vaarannettu, ja siitä olen todella huolissani.

Ranskan presidentti Macron silloin viime heinäkuussa tuuletteli, että nyt olemme luoneet yhteisen velanottomekanismin. Ymmärrän toki hänen kannanottonsa, koska ranskalaisten pankkien Italiassa sijaitsevat suuret riskithän ovat tämän perussyynä. Olisi hyvä eduskunnankin jonain päivänä se tunnustaa, miksi näitä paketteja tehdään: ranskalaisten ja osin saksalaisten pankkien pelastaminen. Sehän tässä on se ydinkysymys, ja jos kansanedustaja ei sitä omalta paikaltaan uskalla ääneen sanoa, niin ihmettelen. Pitääkö meidän aina olla ryntäämässä jonkin pankin avuksi? Tätä minä syvästi ihmettelen. Ja sitten, kun vielä moititaan, että allekirjoittanut ei muka hyväksyisi Euroopan unionia järjestönä, se ei pidä paikkaansa. Olen ihan varmasti Euroopan unionin ja yhteistyön suurimpia kannattajia, länsimaisen vapaan yhteiskunnan kannattaja, ja sitten tehdään tällaista, joka ei ollenkaan kuulu länsimaisen yhteiskunnan perusteisiin: muutetaan sääntöjä kesken pelin ja maksetaan toisten velkoja, ja sitten vielä niitä, jotka uskaltavat kysellä sen perään, epäillään. Tämä ei minun oikeustajuuni mahdu, ei millään.

Jos haluamme, että Suomi menestyy Euroopan unionissa, meidän ainoa turva Euroopan unionissa on se sääntöpohja, minkä olemme aikanaan hyväksyneet. Pienen maan turva on ainoastaan kaikki ne sopimuksessa olevat pykälät, ne vähäisimmätkin pykälät. Ja nyt kun selonteossa ollaan luomassa veropohjaa tälle uudelle uljaalle EU-liittovaltiolle, niin se Macronin puhe silloin, että olemme luoneet uuden velanottomekanismin, sehän todistetaan tässä valtioneuvoston selonteossa sivulla 17. Täällähän se lukee, mitkä ovat ne uudet veromuodot, joita ollaan perimässä meidän yhteisöiltä elikkä suomalaisilta yrityksiltä. Ei ole pitkä aika, kun tässä talossa käytiin kuumaa keskustelua siitä, että kun listaamattomien yhtiöiden verotusta oltiin erään hallituspuolueen edustajan puheen jälkeen kiristämässä, tai hän esitti, että kiristetään sitä verotusta — taisi olla useampikin esittäjä siinä takana — niin siitähän nousi ihan valtava meteli aivan oikeutetusti. Oman ryhmän jäsenistäkin joku otti vahvasti kantaa sitä vastaan, ihan oikein. Onko kukaan puhunut yhteisöveroa vastaan, kun unioni suunnittelee uutta yhteisöveroa ja yritysveroa Suomeen? Onko kukaan puhunut? En ole nähnyt kenenkään, valtiovarainministerin enkä pääministerin enkä eurooppaministerin enkä kenenkään muunkaan ministerin pitävän meteliä siitä, että meillä ollaan pistämässä kouraa suomaisten yritysten ja yhteisöjen kukkarolle ja samalla myös suomalaisen työntekijän kukkarolle. Missä makaa tänä päivänä ammattiyhdistysliike, kun se on hiljaa? Maksaako jäsenmaksunsa maksava työmies tai -nainen jäsenmaksunsa turhaan, kun hänen nänensä edestä ollaan viemässä suomalaisia rahoja ranskalaisten sijoitusriskien täytöksi? Tätä minä en, arvoisa puhemies, jaksakaan ikinä hyväksyä.

Kun tämä valtioneuvoston selonteko tuli ja ensimmäisen kerran luin sen, niin todella olin pudota penkiltä, että voiko tämä yleensä olla totta. Kielletään se, että ei ole mitään tulonsiirtoa — sitä koko ajan täällä tehdään, tässä paperissa. Kielletään se, ettei ole liittovaltiota — se on tänne kirjattuna, ja sitten sanotaan, että tämä on yksi ja ainoa tapaus. Se on kirjattuna tänne, että se ei sitä ole, vaan se on tuleva käytäntö. Kannattaisi joskus pitäytyä totuudessa. Se tekisi varmasti Suomen eduskunnan arvovallallekin aika hyvää.

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kyllä. — Ja edustaja Vartiainen on poissa, edustaja Kalli poissa, edustaja Könttä poissa, edustaja Ovaska poissa, edustaja Kettunen myöskin poissa, edustaja Pitko on poissa. — Edustaja Kaunisto on paikalla.

17.49 Ville Kaunisto kok: Arvoisa puhemies! Ehkä tässä pientä EU-keskusteluväsymystä on jo havaittavissa. Ajattelin, että täällä vielä saadaan tiukat keskustelut käyntiin, mutta ei täällä ehkä enää porukkaa niin paljon ole.

Tämän päivän EU-keskusteluista olen mielessäni analysoinut, ja sieltä on noussut esiin mielestäni kolme hyvin perustavanlaatuista haastetta, joita tämän tyyllisessä keskustelussa helposti on. Ensinnäkin helposti aletaan yliselittämään menneisyyden virheitä tai haasteita tämän päivän ongelmissa: ovatko esimerkiksi espanjantauti ja koronapandemia sama asia, tai ovatko talouskriisit toisiinsa verrattavia? On syytä tuntea ja kunnioittaa historiaa, mutta kyllähän tulevaisuus tehdään itse ja nyt. Toisaalta sitten helposti hirvitellään nykyhetkeä, että on niin vaikea ja paha aika, että juuri nyt ei riittäviä toimia voida tehdä. Ja kolmanneksi tulevaisuus helposti kuvaillaan niin kauheaksi ja usko paremmasta puuttuu, että eihän tässä edes kannata mitään tehdä.

Tietyllä tavalla hallituksen EU-selonteossa vähän tätä kokonaisfiilistä tulee. Se on osittain hyvinkin kunnianhimoton ja hieman pelokas. Tämä on se ajatus, mitä minä pelkään, kun me keskustellaan täällä ja keskustelu rönsyilee hyvin pitkälti laidasta laitaan. Kriittinen, maltillinen näkökulma on vaikea tuoda esiin. Lopulta se olo, mikä tästä keskustelusta jää, on se, että vaikka me ei menneisyydessä uskallettu, niin eihän se voi tarkoittaa, etteikö nyt vaikeassa nykyhetkessä voitaisi toimia. Näinhän tulevaisuuskin olisi parempi.

Kyllä itse olisin toivonut suoraselkäistä rehellisyyttä ja kunnianhimon tason nostoa siitä, mitä tässä selonteossa oli. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kinnunen.

17.52 Mikko Kinnunen kesk: Arvoisa herra puhemies! Olen edustaja Hoskosen kanssa samaa mieltä siitä, että meidän tulee tässä Eurooppa-keskustelussa pitää voimakkaasti esillä sitä, että perussopimuksissa pitää pysyä. Samalla, kun mietimme, miksi olemme EU:ssa ja mitä jäsenyydeltämme haluamme, meidän tulee olla aktiivisia Euroopan unionin kehittäjiä ja rakentajia.

Elpymispaketti tulee tarkastella huolellisesti. Perustuslakivaliokunnassa otimme kesäällä kriittisesti kantaa siihen, että unioni ottaa nyt lainaa ja jakaa sitä avustuksina jäsenvaltioille. Se ei ole ollut tähän mennessä mahdollista. On vaarana, että tulkinnan muutos avaa tietä kohti yhtenäisempää finanssipolitiikkaa. Suomi oli neuvotteluissa ehdollisen lainan eikä avustuksen kannalla, mutta ratkaisu oli haastava kompromissi.

Liittovaltioon en halua, eikä sitä kannata edistää. Meidän tulee tehdä kaikkemme, että niin ei tapahdu. Euroopassa ei toki ole kovin laajaa poliittista tahtoa siihen, että luovuttaisiin merkittävästi kansallisesta päätösvallassa ja että se annettaisiin EU:n tasolle, eikä se ole Suomen etu. Painotankin sitä, että unionin tulee säilyä itsenäisten valtioiden liittona, jossa jokainen jäsenvaltio kantaa vastuun omasta taloudestaan ja veloistaan. Kun toimimme yhteisten arvojen pohjalta, Eurooppa pärjää paremmin — yhdessä olemme vahvempia.

Haluaisin nostaa esille myöskin koulutusyhteistyön Euroopan tasolla ja jatkuvan oppimisen työelämän murroksessa. Me tarvitsemme uusia osaajia, uudenlaista osaamista yli rajojen. On hyvä, että voimme liikkua maasta toiseen, opiskella eri maissa, tehdä työtä Eu-

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

roopan eri maissa ja yrittää koko Euroopan alueella. Se on yksi syy, miksi meidän kannattaa nähdä vaivaa Euroopan unionin kehittämisessä ja rakentaa yhdessä vastuuntuntoista Eurooppaa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Hoskonen.

17.55 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Jotta ei syntyisi väärää kuvaa siitä, mitä minä Euroopalle haluaisin tehdä, niin elvytystä totta kai kannatan. Ihan varmasti kannatan elvyttämistä, mutta elvyttäköön jokainen omilla rahoillaan. Jos moraalikato tähän rakkaaseen koti-Eurooppaamme leviää, siitä ei seuraa mitään hyvää.

Ja toinen asia, mikä ei myöskään lupaa hyvää, on se, että nykyisen mallin mukaan suurvallat Saksa ja Ranska tekevät melkein mitä haluavat ja sitten maksattavat laskua muilla jäsenmailla ja sitten keräävät sen syntyneen kasvun suurimman hyödyn itselleen. Ei yhteistyö voi perustua siihen, että vain yksi tai kaksi hyötyy ja muut maksavat. Se on varmin tapa lopettaa koko homma ennemmin tai myöhemmin, ja toivon, että tälle tielle ei tätä pidemmälle mentäisi, koska se tulee johtamaan sellaisiin seurauksiin, joita en edes ääneen uskalta sanoa.

Tässä selonteossa lukee hyvin sivulla 24, että ”Euroopan unionin päätöksenteon ja lainsäädäntötyön avoimuus sekä avoin, aktiivinen ja selkeä viestintä vahvistavat demokratiaa”. Kysynpähän vain, että kun tehdään tällaisia paketteja niin kuin tämä elvytyspaketti oli, millä tavalla se edistää demokraattista päätösvaltaa Euroopan unionin alueella. Ja sitten vielä rikotaan legitimizeetti eli kaikki se oikeuspohja, minkä varaan Euroopan unionin olemassaolo perustuu, rikotaan näillä tällaisilla paketeilla, ja sitten ne kirjataan tänne meidän selontekoon. Sitä minä en, arvoisa puhemies, pysty mitenkään... Minun oikeustajuni ei voi sitä ottaa vastaan millään tavalla. Se on hyvin surullista luettavaa.

Ja sitten vielä samaisen sivun alareunassa sanotaan, että kansalaisille tulee tarjota mahdollisuuksia osallistua Euroopan unionin kehittämistä koskevaan keskusteluun ja siinä työssä Euroopan unionin tulevaisuutta koskeva konferenssi on yksi keino. Siis eikö näitä konferensseja ja näitä konventteja pitäisi pitää etukäteen kansojen välillä eikä sopia asioita ohi kaikkien sääntöjen niin, että jotkut hyötyvät ja toiset maksavat? Tällaisella menettelyllä ihan varmasti romutetaan koko Euroopan unionin hieno, hieno toimintaperiaate, jonka aikoinaan Jean Monnet kirjoitti, ja sitten Robert Schuman piti sen puheen reilut 50 vuotta sitten — tai 70 vuottahan siitä taitaa olla jo aikaa. Tällä menettelyllä romutetaan se koko hieno kehityskaari, ja siitä olen hyvin murheellinen, että Suomi on tällaisessa ilveilyssä mukana.

Toivoisin, arvoisa puhemies, että kun näistä asioista tuolla Euroopan unionin komissiossa ja varsinkin Eurooppa-neuvostossa keskustellaan, niin pienen jäsenmaan pitäisi joskus puolustaa myös itseään sillä tavalla, että emme joutuisi tällaisiin ylivoimaisiin tilanteisiin. Kun katsoo tätä selontekoa, niin tietää ihan varmasti, että seuraava elvytyspakettikin on tulossa. Mitä me sitten sanomme täällä, kun olemme sen periaatteen jo hyväksyneet? Näihin papereihin on kirjattu se piiloon, ei suoraan sanota, vaan eihän tässä Euroopan elvytyspaketissa ole suoraan sanottu mitään. Tämä selonteko on tavallaan tiekartta sille elvytyspaketin tulevalle jatkolle.

Henkilökohtaisesti olen siitä hyvin loukkaantunut, että tällaisia papereita tänne tuodaan. Eduskunta pidetään sivussa. Koko ajan olisin odottanut, että Suomen eduskunta olisi viime heinäkuussa, kun tämä elvytyspaketin sopu syntyi, jossa Macron sitten tuuletteli onnel-

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

lisena televisiokameroiden edessä, kun velkojen maksaja oli löytynyt — eduskuntahan olisi ehdottomasti pitänyt kutsua silloin koolle. Jos eduskunta pidetään tällaisissa asioissa sivussa, niin väitän, että Suomen sodanjälkeisen historian aikana, jolloin Suomen eduskunta on tehnyt koviakin päätöksiä vaikeissa tilanteissa, itsenäinen valtio kun ollaan ja kovalla uhrilla itsenäisenä pysytty... Sitten meille tuodaan tällaisia paketteja ohi kaiken demokraattisen päätöksenteon ja eduskuntaa ei edes kutsuta koolle, ja sitten näin jälkikäteen joudumme todistamaan niitä hetkiä, että meillä pitäisi löytyä taas muutama miljardi rahaa, jotta ranskalaiset ja saksalaiset pankit pysyvät pystyssä. Jos joku väittää, että kysymyksessä on demokraattinen menettely, niin rohkenen olla eri mieltä.

Ja minua on henkilökohtaisesti loukannut sekin, että tässä salissa kuuluu puheenvuoroja, että henkilö, joka ei tätä elvytyspakettia ja siihen liittyvää, Euroopan unioniin perustettavaa tulonsiirtounionia taikka sitten verotusoikeutta Euroopan unionille hyväksy, ei olisi muka Euroopan unionin kannattaja. Eihän se niin ole. Ihan varmasti olen Euroopan unionin innokkaimpia kannattajia ja vapaan yhteiskunnan suurimpia ihailijoita, ja jos siinä yhteydessä vielä mennään moittimaan ihmisiä, jotka kannattavat Euroopan unionin avointa politiikkaa, jos heitä moititaan sitten näistä puheista, niin silloin ollaan yhä syvemmällä suossa, koska Paasikivi sanoi aikoinaan, että kaiken viisauden alku on tosiasioiden tunnistaminen, ja se asia muuten ei vanhene koskaan.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Vallin.

18.00 Veikko Vallin ps: Arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä on valtioneuvoston selonteko EU-politiikasta. Se ei näytä hyvältä Suomen itsenäisyyden kannalta. Kaikki, mitä tämä hallitus nykyisin tekee, näyttää siltä, että meitä ajetaan kohti liittovaltiota, vaikka selaisesta emme ole äänestäneet, kun äänestimme liittymisestä Euroopan unioniin. Tämä ei ole hyväksyttävää politiikantekoa.

Kannatan vapaata Euroopan talousaluetta, jossa itsenäiset kansallisvaltiot tekevät kauppaa keskenään. Kannatan vapaata Eurooppaa, jossa jokainen valtio päättää omista asioistaan, omasta lainsäädännöstään, omasta talouspolitiikastaan, omasta rajavalvonnastaan ja omasta maahanmuuttopolitiikastaan. Sellaista Eurooppa kannatan.

En kannata sellaista poliittista kehitystä Euroopassa ja EU:ssa, jossa isot valtiot, isot pankit ja isot yhtiöt käyttävät päätösvaltaa ja jossa pieni valtio, kuten Suomi, kulkee ajopuuna maksamassa ja takaamassa itseään suurempien valtioiden velkoja.

Jos EU:sta tehdään vapaiden kansallisvaltioiden muodostama kauppaliitto ja vain erittäin löyhä poliittinen unioni, joka takaa Suomen suvereniteetin, kannatan sitä. Jos EU:sta puolestaan tehdään kaikkea kontrolloiva liittovaltio, jossa kaikki isommat asiat päätetään Brysselissä, ja täällä Suomen eduskunnassa me vain puuhastelimme pienten asioiden kanssa, niin sellaista EU:ta en kannata.

EU-asioista vastaava ministeri Tytti Tuppurainen on sanonut, että oma kansa ensin -ajatelu on vahingollista. Tämä lausunto hämmentää. Kyllä Suomen kansan edustajien pitää ajatella omaa maata ja omaa kansaa ensin. Voikin kysyä, että jos me kansanedustajat emme ajattele Suomen kansan etua, niin kuka sitä sitten ajattelee.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaisten edustama EU-linja on ainoa oikea ja kestävällä pohjalla oleva. Tämän ovat myös kansalaiset huomanneet: kyselytutkimuksen mukaan noin puolet suomalaisista suhtautuu kielteisesti EU:n elpymispakettiin. Noin puolet suomalaisista siis ajattelevat tästä asiasta kuten me perussuomalaiset. Suomen ei pidä lähteä

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

nettomaksajaksi elpymispakettiin eikä oikeastaan mihinkään muuhunkaan EU:ssa. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kaunisto.

18.03 Ville Kaunisto kok: Arvoisa rouva puhemies! Haluaisin sen verran tiedustella: Edustaja Vallin sanoi, että perussuomalaisten linja on ainoa oikea EU-linja. He ovat tänään sen tehneet selväksi, että he ajavat esimerkiksi euroeroa, joten onko se ainoa oikea linja?

Mutta mitä edustaja Hoskonenkin tuossa nosti esiin uusista omista varoista, joita EU lähtisi tässä keräämään, niin kyllähän itseäni huolestuttaa, mikä ovi tässä ollaan avaamassa. Ymmärrän, että niitä päätöksiä ei nyt tehdä, mutta, kuten sanoin, jos ovi avataan, niin yleensä silloin vauhti on kovaa. Tässä tapauksessa kun puhutaan EU-tasoisesta verotusoi-keudesta, niin meidän olemme kohta siinä tilanteessa Suomessa, että meiltä löytyvät vero-tasona niin kunnat, maakunnat, valtio kuin EU. Se on aivan selvä asia, että siinä vaiheessa verot tulevat nousemaan ja työnteon kannattavuudet heikkenemään. Esimerkiksi digivero ja transaktiovero eivät ole millään muotoa edes hyviä veroja. Muoviveroa luonnollisesti perustellaan Suomen kannalta edullisena, mutta kuten sanoin, ovi kun avataan, niin vauhti voi olla kovaa.

Tärkeää on mielestäni ymmärtää se, että kun näistä EU-veroista puhutaan ja helposti nostetaan esimerkiksi suuret digiyritykset, niin jokuhan ne verot lopulta maksaa ja kyllä ne yritykset yleensä pitävät huolen, että se maksaja on ihan tavallinen kuluttaja.

Mutta summa summarum: kokonaisveroaste ei saa nousta, jotta Suomi pärjää tulevai-suuden kilpailussa. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Strand.

18.05 Joakim Strand r: Tack, värderade talman! Under de här senaste veckorna har EU-politiken diskuterats väldigt flitigt i olika former i denna sal.

Tässä ollaan viimeisten viikkojen aikana monessa eri yhteydessä keskusteltu EU-politiikasta — tietenkin erittäin hankalassa tilanteessa, kun on sekä terveys- että talouskriisi pääl-lä.

Situationen är naturligtvis extra svår i och med att vi både har en hälsokris och en ekono-misk kris på gång. Det som ändå är säkert är att ensam är ett litet land som Finland nog inte starkt.

Siitä voidaan varmaan olla samaa mieltä, että yksin näin pieni maa ei tule pärjäämään jat-kossakaan. Meillä on yhä koveneva geopoliittinen peli. Siinä on USA, Kiina, moni muu-kin nouseva mahti, niin että kyllä siinä yhtenäinen ja vahva EU on tärkeä asia. Mutta se on ehkä hyvä myös huomata — ja siinä mielessä kyllä itsekin kunnioitan niitä puheenvuoroja, joita esimerkiksi kollega Hoskonenkin on pitänyt — että tällainen tavallaan liian sokea integraatio- tai liittovaltiokehitys voi ihan hyvin olla myös EU:n loppu.

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

Det vill säga, man ska också vara försiktig och saklig och se till att man har med så många — så väl människor som intressenter — som möjligt när man diskuterar EU-politiken och en djupare integration och gemensamt ansvar ekonomiskt. Annars är risken att EU tvärtom försvagas på sikt av dessa typer av initiativ.

Itse olen myös yrittänyt puhua paljon EU:n sisäisestä kilpailusta, etenkin globaalien konsernien näkökulmasta.

Jag försöker själv också lyfta upp den interna konkurrensen inom globala koncerner i EU.

Pointtina siinä on nimenomaan se, että varsinkin nettomaksajana Suomen on pakko pitää huoli globaalien konsernien suomalaisten toimipaikkojen toimintaedellytyksistä ja etenkin sitoa useamman konsernin Suomen-toimipaikat yhteen erilaisin järjestelmä-, tki-hankkein ja muuten, koska sitä tekevät myös muut maat. Elikkä siinä täytyy ehdottomasti pistää Suomi ensin.

Men det här får räcka i det här fallet. Som sista point här vill jag ännu lyfta fram att i synnerhet när Europa står inför utmaningar är ett ännu djupare nordiskt samarbete att föredra. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Aittakumpu.

18.07 Pekka Aittakumpu kesk: Arvoisa rouva puhemies! Yhdyn niihin näkemyksiin, joita täällä salissa on tänään esitetty, että on todella tärkeää, että käymme nyt tätä perusteellista keskustelua EU:sta ja Suomen roolista siinä.

Tätä keskustelua kuunnellessani tuli se ajatus, että pohjimmiltaan myös EU-politiikassa, niin kuin kaikessa politiikassa ja ihmisten välisessä kanssakäymisessä, on kyse luottamuksesta, ja yhteistyö ei parhaalla mahdollisella tavalla voi toimia, jos luottamusta ei ole ensinnäkään jäsenvaltioiden välillä mutta sitten EU-jäsenvaltioiden sisällä. Kansalaisten on tärkeää myöskin pystyä osallistumaan keskusteluun, ja on tärkeää, että kaikenlaiset äänenpainot pääsevät kuuluviin ja että myöskin kriittisiä näkemyksiä saa ja pitääkin esittää, koska ilman kritiikkiä EU:kaan ei voi kehittyä kohti parempaa. Tässä selonteossa aivan oikein todetaan, että Suomen on edistettävä rakentavaa keskustelua myös jäsenvaltioita ja -kavista kysymyksistä ja että juuri keskustelun kautta pystytään parhaiten edistämään yhteisten ratkaisujen löytämistä mutta myöskin Suomen kansallisten etujen huomioimista.

Arvoisa puhemies! Totean myös, että selonteon linja on hyvä siinä, että Suomi osallistuu aktiivisesti talous- ja rahaliitto Emun kehittämiseen ja että emme kannata yhteistä verotusta. Tämä tulee selonteossa esille eikä muuta tätä kantaa. Emmekä myöskään hyväksy unionin kehittämistä velkaunionin suuntaan. Vaikka tästä on eri näkemyksiä, niin selonteon kirjaukset ovat kuitenkin hyvin selkeät. Tämä linja on hyvä ja oikea.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kaunisto.

18.09 Ville Kaunisto kok: Arvoisa rouva puhemies! Kiitoksia kollegoille hyvistä puheenvuoroista.

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

Kriittisyys on äärimmäisen tärkeä asia mielestäni, kun puhutaan Suomen EU-jäsenyydestäkin tai tästä elvytyspaketista. Kriittisyydessä ei ole mitään pahaa. Se itse asiassa mielestäni osoittaa välittämistä. Olen ainakin näin itselleni uskotellut, kun vaimoni minua välillä kritisoi.

Mutta kriittisyydessä on tietty raja, jota itse olen huolestuneena tänään seurannut. Tänäkin keskustelu on ajautunut rakentavasta kritiikistä ja huolesta euroeroon ja jopa EU-eroon. Kun me ajatellaan historiaa tai historiankirjoja, niin kyllä siellä on se yksi hetki, jolloin oleellinen dominopalikka on lähtenyt kaatumaan, vaikka ei se ehkä sillä hetkellä ole tuntunut niin oleelliselta. Tämä on se huoli, minkä itse ainakin koen, kun puhutaan meillä täällä eduskunnassa ja Suomen keskustelussa EU:sta: halutaan venyttää koko aika vähän rajummaksi kuin ehkä ihan tarkoitetaankaan.

Eihän brexitkään lähtenyt siitä brexit-äänestyksestä, vaan pitkän tarinankerronnan kautta ja historian kautta se tyytymättömyys eurooppalaisuutta kohtaan ja Euroopan unionia kohtaan kasvoi. Loppupeleissä ei varmasti monikaan äänestäjä ihan tasan tarkkaan tien nyt, mistä he siellä äänestivät. Kun nyt jo nähdään, että tämä on maksanut Brittien taloudelle yhtä paljon kuin 47 vuoden EU-jäsenmaksut, niin kyllä minä olen huolissani siitä, että me ei pystytä käymään tässä salissa EU-myönteistä mutta samalla EU-kriittistä keskustelua, millä me kehitetään, luodaan parempi yhteinen Eurooppa, jossa Suomikin voi paremmin. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Strand.

18.12 **Joakim Strand r:** Arvoisa puhemies, värderade talman! Erittäin arvokas puheenvuoro kollega Kaunistolta.

En väldigt värdefull taltur av kollegan Kaunisto där han pratade just om den här kritiken, det att vara kritisk utan att föra en analytisk diskussion och komma med alternativ.

Elikkä kyllä kriittiseen keskusteluun ja sellaiseen terveeseen, sparraavaan keskusteluun kuuluu myös analyyttinen ote ja järkevät vaihtoehdot. Se, että pelkästään kritisoidaan ilman oikeastaan mitään järkevää, analyyttistä pohjaa, ei vie asioita eteenpäin.

On myös täysin mahdotonta kuvitella, millaisessa maailmassa tänään elettäisiin ilman EU:ta tai ilman meidän EU-jäsenyyttämme tai eurojäsenyyttämme.

Det är egentligen helt irrelevant att allt för mycket försöka analysera hur läget skulle ha sett ut i dag om vi inte skulle ha gjort vissa beslut på 90-talet.

Kollega, edustaja Aittakumpu mainitsi sanan ”luottamus”, ”förtroende”.

Sist och slutligen är det ju det som allting handlar om. Det kan komma en dag också när Finland är den som behöver stöd av sina betydligt större grannar och vänner i Europa.

Voi hyvinkin tulla se päivä nopeastikin vastaan, jolloin taas Suomi on saamapuolella ja joutuu turvautumaan isompien ja toivon mukaan silloinkin hyvien naapureiden apuun.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kaunisto.

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

18.13 Ville Kaunisto kok: Arvoisa rouva puhemies! Turvallisuus on se, mitä EU ennen kaikkea Suomelle ja koko Euroopalle tarkoittaa ja edustaa. Näin ainakin itse sen uskon.

Täällä aikaisemmin debatissa kysyin ministeri Tuppuraisen mielipidettä turvallisuusneuvoston hyötyihin. Valitettavasti jouduin itse poistumaan, kun hän vastasi, esitti ihan kelpo argumentit sen puolesta, että se ei välttämättä palvelisi Suomen etua. Tästä huolimatta haluaisin korostaa sitä, että tämä turvallisuusneuvostoajatus olisi nimenomaan näihin yhä vauhdikkaammin muuttuvan maailman turvallisuuskysymyksiin ja kykenisi vastaamaan niihin sillä riittävällä nopeudella, mitä tarvitaan.

Olemme tulevaisuusvaliokunnassa tutkineet ja selvittäneet paljon tulevaisuuden turvallisuushkia, ja selväksi on tullut se, että ne ovat moninaisempia ja erilaisia kuin mihin me ollaan totuttu, eli joustava nopean toiminnan neuvosto saattaisi todella kyllä olla tarpeen.

Mutta kuten ministeri Tuppurainen sanoi, siinä on myös riskejä, ja tämä on ymmärrettävää, mutta silti kehottaisin siihen, että asiasta pystyttäisiin käymään keskustelua ja vähän selvitetäisiin, josko sieltä löytyisi sellainen yhteinen alusta, jolle rakentaa tätä eurooppalaista turvallisuutta.

Puhemies Anu Vehviläinen: Ennen kuin annan edustaja Strandille, niin sanon, että tässä voi puhua aivan 3 minuuttia sieltä paikalta. — Edustaja Strand.

18.15 Joakim Strand r: Tack, värderade talman! Jag tänker inte tala tre minuter. Det här är min sista korta taltur.

Elikkä, arvoisa puhemies, ihan lyhyesti tähän loppuun. En halua mitenkään pidentää iltaa.

Ledamot Kaunisto tog upp det kanske allra viktigaste, det vill säga säkerhetsaspekten som egentligen hela Europeiska unionen och också gemenskapen bygger på, att vi tillsammans ska kunna leva i en trygg världsdel.

Elikkä ihan tähän lopuksi — että tulee muutama sana sanottua myös ruotsin kielellä tässä debatissa — haluan myös korostaa sitä turvallisuusaspektia. Elikkä se pohja, minkä päälle koko Euroopan unioni ja yhteisö on rakentunut, niin että voimme elää turvallisessa maanosassa.

Ledamot Kaunisto hänvisade också till framtidsutskottet och de höranden och intressanta diskussioner vi där har hört om de nya hot som har att göra med allt från cyberaktivitet till annat som hotar vår säkerhet i dag. Också på den spelplanen är ett starkt Europa till Finlands fördel.

Elikkä myös näitten uusien ulkoisten ja myös sisäisten uhkien osalta tietenkin yhtenäinen vahva Eurooppa on Suomen etu. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin suureen valiokuntaan, jolle muut valiokunnat voivat antaa lausunnon viimeistään 31.5.2021.

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi maatalouden rakennetuista annetun lain 18 §:n sekä porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain 41 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 8/2021 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Tässä puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia ja asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Edustaja Kärnä.

Keskustelu

16.59 **Mikko Kärnä kesk:** Arvoisa herra puhemies! Tämän nyt käsittelyssä olevan esityksen tavoitteena on varmistaa maa- ja porotalouden investointien rahoitus ja toteutuminen Euroopan unionin rahoituskausien välisen siirtymäkauden aikana. Oikeastaan kaikki lausunnot, mitä tästä on pyydetty esimerkiksi MTK:lta ja Paliskuntain yhdistykseltä, ovat puoltaneet tätä muutosta ja pitäneet tätä riittävänä. Kiitokset siitä hallitukselle.

Haluaisin tässä lähetekeskustelussa kuitenkin nostaa esille erään ongelman liittyen valtiontakauksiin erityisesti porotalouden osalta. Olen saanut useita yhteydenottoja tukimiehiltä ja tukinaisilta, jotka ovat poronhoitajia. Vaikka valtiontakaus myönnetään, niin rahoituslaitokset eivät sitten kuitenkaan ole valmiita lainaa yrittäjille antamaan. Ongelma on usein siinä, että ollaan hankkimassa porokarjaa. Se katsotaan irtaimeksi omaisuudeksi, eikä sitä sitten voida lukea tavallaan riittäväksi vakuudeksi sille pankin myöntämälle lainalle. Tämä on aiheuttanut pienimuotoisia ongelmia tuolla pohjoisessa. Olisin halunnut nostaa esille tätä näkökulmaa: olisiko mahdollista, että porotalouden investointien varmistamiseksi näitä lainoja ryhdyttäisiin sitten myöntämään esimerkiksi Valtiokonttorin toimesta?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Myllykoski.

17.00 **Jari Myllykoski vas:** Arvoisa puhemies! Vähän samat sävelet kuin edustaja Kärnäällä. Eli jotakin tarvitsee tehdä niissä tilanteissa, joissa tuntuu, että pankit käyttävät kyllä hyväkseen tätä tilannetta myös muualla maataloudessa olevien lainojen osalta. Aliarvostetaan tilallisen omia vakuuksia. Eittämättä tässä on herkullinen tilanne lainojen myöntäjillä: kun tiedetään, että siellä on lainoittaja, niin sitten lainojen koroissa helposti tapahtuu sellaista, että liu'utetaan tavallaan sitä korkoa sitten vähän ylemmäksi. Ei ehkä olekaan se normaali markkinakorko.

Olisin tavallaan halunnut kysyäkin, onko millään lailla seurattu, tutkittu näitten vuosien aikana, onko tämä toistuvaa vai onko se vain kansalaispalautetta, mitä edustajille tulee näistä tilanteista. Ja sitten, kun tiedetään, että maatalous on siellä haja-asutusalueilla, haja-asutusalueiden kiinteistöjen arvon kohdalla on monesti niin, että niitten kiinteistöjen arvo sinällään on markkinoilla aika kapea. Kunpa ministeri olisi ollut paikalla. Olisin halunnut kysyä, kuinka on seurattu, mitenkä jatkossa seurataan niin, että semmoista pankkien yli-

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

valtaa ei pääse syntymään, joka tekee sen lainanhakijan alisteiseksi, ja ehkäpä rahoituskustannuksetkin ovat korkeammat.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Peltokangas.

17.02 **Mauri Peltokangas ps:** Kiitos, arvoisa puhemies! On tällainen harvinainen tilanne, että komppaan tässä edustaja Kärnän äskeistä puheenvuoroa. — No, leikki leikkinä, ei se niin harvinaista ole.

Todellakin on erittäin huolestuttavaa, niin kuin edustaja otti tässä esiin, että rahoituslaitosten kohdalla on ilmennyt ongelmia näiden lainaosuuksien kanssa. Samaahan tapahtui myöskin turkistarhauksen osalta: kun tukipaketteja sinne tuli, niin sitten rahoituslaitokset vetivät rukseja. Elikkä tässä kyllä ollaan samalla linjalla, että tästä täytyisi kenties Valtiokonttorin sitten ottaa koppi ja hoitaa näille yrittäjille ne tarvittavat tuet. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain ja yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain 20 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 256/2020 vp

Lähetekeskustelu

Asia lähetettiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ruokahallinnon tietovarannosta sekä siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 262/2020 vp

Lähetekeskustelu

Asia lähetettiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi merilain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 264/2020 vp

Lähetekeskustelu

Asia lähetettiin liikenne- ja viestintävaliokuntaan.

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi merilain 1 luvun ja alusrekisterilain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 9/2021 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään liikenne- ja viestintävaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Edustaja Lundén.

Keskustelu

17.05 Mikko Lundén ps: Kiitos, arvoisa herra puhemies, ja oikein paljon onnea!

Bareboat-rahtauksella tarkoitetaan sopimusta, jolla aluksen omistaja vuokraa aluksen rahtaaajalle ilman miehistöä. Rahtaaaja maksaa aluksen omistajalle bareboat-vuokran sekä miehittää ja varustaa aluksen omalla kustannuksellaan. Rahtaaaja vastaa aluksen kaupallisesta ja merenkulullisesta johtamisesta eli toimii laivanisännän tavoin. Bareboat-rahtaus tuo joustoa kansainvälisesti voimakkaasti kilpailtuun varustamotoimintaan. Bareboat-rahtaus mahdollistaa alusten nopean käyttöönoton kuljetuspalvelujen kysynnän lisääntyessä. Myös telakointien aikaiset korvaavat alusten järjestelyt helpottuvat. Bareboat-rahtaus mahdollistaa varustamoille myös aluskannan tehokkaamman käytön suunnittelun pitkissä rahtaus sopimuksissa, ja uusia aluksia hankittaessa kansainvälisten rahoitusmahdollisuuksien hyödyntäminen on laajemmin mahdollista.

Esitys liittyy osaltaan myös valtioneuvoston periaatepäätökseen Suomen meripolitiikan linjauksesta, jossa yhtenä prioriteettina on Suomen globaalisti kilpailukykyisen merenkulukelinkeinon turvaaminen.

Arvoisa puhemies! Alus käyttäisi Suomen lippua sen ajan, kun se on hyväksytty suomalaiseksi. Liikenne- ja viestintävirasto päättäisi aluksen hyväksymisestä suomalaiseksi. Hyväksymisen edellytyksenä olisi muun muassa se, että alusta johdetaan ja operoidaan Suomesta ja aluksen omistaja sekä kiinnityksen- ja pantinhaltijat ovat antaneet kirjallisen suostumuksensa aluksen rekisteröintiin Suomeen. Aluksen rahtaaajan tulisi olla Suomen kansalainen tai suomalainen oikeushenkilö taikka Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalainen tai oikeushenkilö, jonka sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on Euroopan talousalueella. Aluksen hyväksyminen suomalaiseksi edellyttäisi myös valtion, johon alus on merkitty omistuksen osalta, rekisteriviranomaisen kirjallista lupaa aluksen rekisteröintiin Suomeen.

Kaksoisrekisteröinnin mahdollistamisella rahdattaessa ulkomaan lipun alla oleva alus Suomeen pyritään edistämään suomalaisten varustamojen kansainvälistä kilpailukykyä lisäämällä joustavuutta niiden liiketoiminnassa sekä lisäämään sitä kautta Suomen lipun alla olevaa tonnistoa. Samalla tarkoituksena on parantaa suomalaisten merenkulkijoiden työllisyyttä.

Arvoisa herra puhemies! Aluksella noudatettaisiin Suomen lainsäädäntöä lukuun ottamatta omistusoikeuteen ja aluskiinnityksiin liittyviä kysymyksiä, joihin sovellettaisiin omistusoikeusrekisteriä pitävän valtion lainsäädäntöä. Ilman miehistöä vuokrattuun aluk-

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

seen ei siten saisi vahvistaa kiinnityksiä Suomessa. Lupa voitaisiin myöntää enintään viideksi vuodeksi, mutta lupaa olisi mahdollista hakea uudestaan.

Alusrekisterilakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä säädettäisiin aluksen kaksoisrekisteröintiin liittyvistä alusrekisteriä koskevista velvoitteista.

Arvoisa puhemies! Kun tehtiin kysely, niin kyselyyn vastanneista vajaasta kymmenestä lastialusvarustamosta kaikki kannattivat kaksoisrekisteröinnin sallimista bareboat-in-tapauksessa, eli mallia, jossa ulkolainen alus rekisteröitäisiin käytön osalta Suomen rekisteriin ja se kulkisi Suomen lipun alla. Muutamalle varustamolle mahdollisuus olisi tarpeellinen pian, toisille se on tulevaisuuden mahdollisuus. Osalle vastanneista varustamoista mahdollisuudella ei ole erityistä merkitystä, tai mahdollisuuteen ei voitu ottaa vielä kantaa. Vastustavia kantoja ei esitetty.

Arvoisa puhemies! Huoltovarmuuskeskus toteaa, että esityksen tavoitteet edistävät Suomen huoltovarmuuden kehittämistä siltä osin kuin esityksellä pyritään edistämään suomalaisten varustamojen kansainvälistä kilpailukykyä ja lisäämään sitä kautta Suomen lipun alla olevaa tonnistoa.

Uudet liiketoimintamahdollisuudet voivat luoda uusia työmahdollisuuksia suomalaisille merimiehille. Sidosryhmille osoitetun kyselyn vastausten perusteella mallia hyödyntävien varustamojen työllistävyys voisi lähivuosina lisääntyä yhteensä noin sadalla työvuodella. Osa henkilötötyvuosista olisi sekamiehityksen piirissä. Laivastoa kasvatettaessa lisätyöllisyys kohdistuisi tasaisesti lastialusten kansi- ja konehenkilöstöön. Lisäksi yhtenä prioriteettina voidaan nähdä Suomen globaalisti kilpailukykyisen merenkulkuelinkeinon turvaaminen. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin liikenne- ja viestintävaliokuntaan.

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta, laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain 13 §:n väliaikaisesta muuttamisesta sekä liikenteen palveluista annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain sekä laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain 13 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain kumoamisesta

Hallituksen esitys HE 10/2021 vp

Lähetekeskustelu

Asia lähetettiin liikenne- ja viestintävaliokuntaan.

9. Hallituksen esitys eduskunnalle luottolaitos- sekä elvytys- ja kriisinratkaisudirektiivien täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 171/2020 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 3/2021 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 25.2.2021 pidettävään täysistuntoon.

Pöytäkirja PTK 14/2021 vp

10. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on torstaina 25.2.2021 klo 16.00. Täysistunto lopetettiin klo 18.18.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Maija-Leena Paavola